

Framlegg

Lov om endring i lov 10. desember 2004 nr. 82 om Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk

I

Lov 10. desember 2004 nr. 82 om Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk vert endra som følgjer:

I § 2 skal ny bokstav h lyde:

- h. Enhetlige rettsregler om sikker togdrift i internasjonal trafikk (EST - Bilag H til overenskomsten) fastsetter krav til sikker togdrift i internasjonal trafikk, herunder til sikkerhetssertifisering og tilsyn, i henhold til Artikkel 1 i EST.

Ny § 3 a skal lyde:

For krav i overenskomsten som omhandler sikkerhetssertifisering, tilsyn og utøvelse av myndighetsoppgaver for øvrig, gjelder jernbaneloven tilsvarende.

§ 7 andre punktum skal lyde:

Departementet kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av loven, herunder krav om drift og sikkerhet, sikkerhetsstyringsystemer, sikkerhetssertifisering, tilsyn og andre myndighetsoppgaver, når det er nødvendig for å gjennomføre bestemmelser i overenskomsten.

II

Lova gjeld frå den tid Kongen bestemmer.

Vedlegg 1 Endringer vedtatt på 12. generalforsamling

DEN MELLOMSTATLIGE ORGANISASJON FOR INTERNASJONAL JERNBANETRAFIKK

12. GENERALFORSAMLING

Endringer av overenskomsten (Endret tekst)

Tekstendring

Artikkel 3 § 2, artikkel 12 § 5, artikkel 14 § 2 bokstav e), artikkel 14 § 6, artikkel 15 § 5 bokstav g), artikkel 20, artikkel 24 § 5, artikkel 25, artikkel 26 §§ 5–7 og artikkel 33 § 4 bokstav a) i Overenskomst om internasjonal jernbanetraffikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), og med de endringer som Revisjonskomiteen vedtok på sin 24. og 25. sesjon, skal lyde:

«Artikkel 3 Internasjonalt samarbeid

§ 2 De forpliktelser som følger av § 1 for medlemsstater som også er medlemmer av Den europeiske union eller parter i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, går ikke foran deres forpliktelser som medlemmer av Den europeiske union eller parter i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Artikkel 12 Fullbyrdelse av dommer. Beslag

§ 5 Jernbanevogner kan bare beslaglegges i en annen medlemsstat enn medlemsstaten der innehaveren har sitt hovedkontor i medhold av dom avsagt av en domsmyndighet i denne stat. Med «innehaver» menes den person eller enhet som står for driften av jernbanevognen som et transportmiddel, enten vedkommende eier den eller har rett til å bruke den.

Artikkel 14 Generalforsamlingen

§ 2

e) fastsette, for et tidsrom på tre år, Organisasjonens utgiftstak innenfor hver budsjettperiode (artikkel 25); eller gi retningslinjer for begrensning av disse utgiftene for et tidsrom som ikke kan overstige tre år,

- § 6 Generalforsamlingen treffer sine beslutninger med et flertall av de medlemsstater som er representert ved avstemningen, unntatt i tilfellene i § 2 bokstav e), f), g), h), l) og p) samt i artikkel 34 § 6, der det kreves to tredjedels flertall. I tilfellet i § 2 bokstav l) kreves det imidlertid to tredjedels flertall bare når det gjelder forslag om endring av selve overenskomsten, med unntak av artikkel 9 og artikkel 27 §§ 2–4 og protokollen omhandlet i artikkel 1 § 4.

Artikkel 15 **Administrasjonskomiteen**

- § 5 g) fastsette, på grunnlag av det godkjente regnskapet, de endelige bidragene medlemsstatene skal betale i samsvar med artikkel 26 for det foregående kalenderåret, samt det beløp medlemsstatene skal betale i kontantforskudd i samsvar med artikkel 26 § 5 for det inneværende året,

Artikkel 20 **Den tekniske ekspertkomité**

- § 1 Den tekniske ekspertkomiteen skal:
- a) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 5 i De enhetlige rettsregler APTU om godkjenning av en teknisk standard for jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk; når slike beslutninger treffes, kan de tekniske standardene, eller visse spesifikke deler av disse standardene, enten godkjennes eller avvises; de kan ikke under noen omstendighet endres,
 - b) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 6 i De enhetlige rettsregler APTU om innføring eller endring av enhetlige tekniske bestemmelser for bygging, drift eller vedlikehold, eller for en prosedyre angående jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk,
 - c) føre tilsyn med anvendelsen av tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk og vurdere deres utvikling med henblikk på godkjenning eller innføring av dem i samsvar med framgangsmåtene i artikkel 5 og 6 i De enhetlige rettsregler APTU,
 - d) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 33 § 6 om forslag om endring av overenskomsten,
 - e) behandle alle andre saker som den er tillagt i henhold til De enhetlige rettsregler APTU og De enhetlige rettsregler ATMF.
- § 2 Den tekniske ekspertkomiteen er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når halvparten av medlemsstatene som definert i artikkel 16 § 1 er representert. Når komiteen treffer beslutninger om bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, har medlemsstater som har gjort innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 angående de

aktuelle bestemmelsene, eller som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler APTU, ikke stemmerett.

Artikkel 24 **Strekningslister**

- § 5 Bestemmelsene i overenskomsten får anvendelse på transport på maritime linjer eller linjer på innenlands vannveier omhandlet i § 1 og transport på jernbanelinjer omhandlet i § 2 etter utløpet av én måned regnet fra den dato Generalsekretæren ga underretning om oppføringen. Bestemmelsene i overenskomsten opphører å gjelde for en slik linje etter utløpet av én måned regnet fra den dato Generalsekretæren ga underretning om stryking, med unntak for transporter som er underveis og må gjennomføres.

Artikkel 25 **Arbeidsprogram. Budsjett. Regnskap. Årsrapport**

- § 1 Organisasjonens budsjett og regnskap skal dekke en periode på ett kalenderår. Arbeidsprogrammet skal dekke en periode på to kalenderår.
- § 2 Organisasjonen skal utgi en forvaltningsrapport hvert år.
- § 3 Organisasjonens samlede utgifter fastsettes for hver budsjettperiode av Administrasjonskomiteen etter forslag fra Generalsekretæren.

Artikkel 26 **Finansiering av utgiftene**

- § 5 Medlemsstatenes bidrag til Organisasjonens utgifter skal betales i form av et kontantforskudd som innbetales innen 31. oktober det år som dekkes av budsjettet. Kontantforskuddet fastsettes på grunnlag av de endelige bidragene for det foregående året.
- § 6 Når Generalsekretæren sender forvaltningsrapporten og kontoutskriftene til medlemsstatene, skal han/hun meddele det endelige bidragsbeløpet for det foregående kalenderåret samt kontantforskuddsbeløpet for det kommende kalenderåret.
- § 7 Etter 31. desember det året Generalsekretæren har oversendt sin meddelelse i samsvar med § 6, påløper fem prosent rente p.a. på de utestående beløpene for det siste kalenderåret. Har en medlemsstat ikke betalt sitt bidrag to år etter denne dato, suspenderes statens stemmerett inntil den har oppfylt sin betalingsplikt. Etter at en ytterligere frist på to år er utløpt, skal Generalforsamlingen vurdere om denne statens holdning bør anses som en stilltiende oppsigelse av overenskomsten, og eventuelt fastsette den dato oppsigelsen får virkning.

Artikkel 33

Myndighet

§ 4

- a) artikkel 9 og artikkel 27 §§ 2–4,»

12. GENERALFORSAMLING

Endringer av bilag D (CUV UR) (Endret tekst)

Tekstendring

1. Etter artikkel 1 i De enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av vogner i internasjonal jernbanetrafikk (CUV), bilag D til Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), og med den endring som Revisjonskomiteen vedtok på sin 25. sesjon, skal ny artikkel 1a lyde:

«Artikkel 1a Områder som reguleres av rettsreglene

Disse enhetlige rettsregler regulerer bare de rettigheter og plikter som tilkommer partene som følge av en avtale om bruk av jernbanevogner som transportmiddel til å utføre transport etter De enhetlige rettsregler CIV og etter De enhetlige rettsregler CIM. Bestemmelser i offentlig rett som får anvendelse på bruken av jernbanevogner, og særlig bestemmelser om teknisk godkjenning av vogner, om vedlikehold og om driftssikkerhet, berøres ikke.»

2. Artikkel 9 i De enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av vogner i internasjonal jernbanetrafikk (CUV), bilag D til Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), og med den endring som Revisjonskomiteen vedtok på sin 25. sesjon, skal lyde:

«Artikkel 9 Ansvar for ansatte og andre personer

- § 1 Avtalepartene er ansvarlige for sitt personale og for andre personer som de benytter til å gjennomføre avtalen, når dette personalet og disse andre personene handler i embeds medfør.
- § 2 Med mindre annet er avtalt mellom avtalepartene, betraktes forvaltere av den infrastruktur der jernbaneforetaket benytter vognen som transportmiddel, som personer hvis tjenester jernbaneforetaket gjør bruk av.
- § 3 Den enhet som er ansvarlig for vedlikehold (ECM), som definert i 15 § 2 i De enhetlige rettsregler ATMF, skal anses som en person hvis tjenester innehaveren gjør bruk av.

Den avtale som er definert i artikkel 1, skal inneholde relevante bestemmelser for å sikre utveksling av informasjon som definert i artikkel 15 § 3 i De enhetlige rettsregler ATMF mellom ECM og jernbaneforetaket.

§ 4 §§ 1, 2 og 3 får også anvendelse ved subrogasjon i samsvar med artikkel 8.»

12. GENERALFORSAMLING

Endringer av bilag F (APTU UR) (Endret tekst)

Tekstendring

Artikkel 3 i De enhetlige rettsregler om godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk (APTU), bilag F til Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), og med de endringer som Revisjonskomiteen vedtok på sin 24. og 25. sesjon, skal lyde:

«Artikkel 3 Formål

- § 1 Godkjenningen av tekniske standarder for jernbanemateriell og innføringen av UTP for jernbanemateriell har til formål å:
- a) legge forholdene til rette for fri trafikk av rullende materiell i internasjonal trafikk,
 - b) bidra til å ivareta sikkerheten, påliteligheten og tilgjengeligheten i internasjonal trafikk,
 - c) ta hensyn til miljøvern og folkehelse.
- § 2 Ved godkjenning av tekniske standarder eller innføring av UTP tas det kun hensyn til dem som er utarbeidet på internasjonalt nivå.
- § 3 I så stor utstrekning som mulig
- a) skal det sørges for interoperabilitet mellom tekniske systemer og komponenter som er nødvendige i internasjonal trafikk,
 - b) skal tekniske standarder og UTP være prestasjonsrettede; de kan eventuelt også inneholde varianter.»

12. GENERALFORSAMLING

Endringer av bilag G (ATMF UR) (Endret tekst)

Tekstendring

Artikkel 1 og 3 i De enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk (ATMF), bilag G til Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), og med de endringer som Revisjonskomiteen vedtok på sin 24. og 25. sesjon, skal lyde:

«Artikkel 1 Virkeområde

Disse enhetlige rettsregler fastsetter framgangsmåten som skal følges ved godkjenning av rullende materiell for internasjonal trafikk.

Artikkel 3 Godkjenning for internasjonal trafikk

- § 1 For å kunne gå i internasjonal trafikk skal ethvert rullende materiell være godkjent i samsvar med disse enhetlige rettsregler.
- § 2 Formålet med den tekniske godkjenningen er å undersøke om rullende materiell oppfyller
- a) konstruksjonsbestemmelsene i UTP,
 - b) konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i RID,
 - c) de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7a.
- § 3 §§ 1 og 2 samt de etterfølgende artiklene får tilsvarende anvendelse på teknisk godkjenning av konstruksjonselementer.»

Vedlegg 2 Endringer vedtatt på 13. generalforsamling

Overenskomstens hovedtekst

Endring av bestemmelsene

I Overenskomst om internasjonal jernbanetraffikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), gjøres følgende endringer:

Artikkel 2 endres som følger:

1. I § 1 bokstav a) skal underpunkt 3 lyde:
«3. avtale om bruk av jernbaneinfrastruktur i internasjonal jernbanetraffikk,».
2. I § 1, etter bokstav d), skal ny bokstav e) lyde:
«e) fastsette krav til sikker togdrift i internasjonal trafikk,».
3. I § 1 blir tidligere bokstav e) til bokstav f).
4. I § 1 blir tidligere bokstav f) til bokstav g) og skal lyde:
«g) utvikle enhetlige rettsordninger, regler og prosedyrer omhandlet i bokstav a)–f) som tar hensyn til den rettslige, økonomiske og tekniske utvikling.».

Artikkel 6 endres som følger:

1. I § 1 skal bokstav e) lyde:
«e) «Enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av jernbaneinfrastruktur i internasjonal jernbanetraffikk (CUI)», som utgjør bilag E til overenskomsten,».
2. I § 1 skal ny bokstav h) lyde:
«h) «Enhetlige rettsregler om sikker togdrift i internasjonal trafikk (EST)», som utgjør bilag H til overenskomsten,».
3. I § 1 blir tidligere bokstav h) til bokstav i).

Artikkel 20 endres som følger:

1. I § 1 skal bokstav e) lyde:

«e) behandle alle andre saker som den er tillagt i henhold til De enhetlige rettsregler APTU, De enhetlige rettsregler ATMF og De enhetlige rettsregler EST.».

2. § 2 skal lyde:

«§ 2 Den tekniske ekspertkomiteen er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når halvparten av medlemsstatene som definert i artikkel 16 § 1 er representert. Når komiteen treffer beslutning om bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, har medlemsstater som har gjort innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 angående de aktuelle bestemmelsene, eller som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler APTU, ikke stemmerett angående det aktuelle vedlegget. Når komiteen treffer beslutning om bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler EST, har medlemsstater som har gjort innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 angående de aktuelle bestemmelsene, eller som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler EST, ikke stemmerett angående det aktuelle vedlegget.».

Artikkel 33 endres som følger:

1. I § 4 skal bokstav g) lyde:

«g) De enhetlige rettsregler ATMF, med unntak av artikkel 1, 3 og 9 og vedleggene til disse enhetlige rettsreglene.».

2. I § 4, etter bokstav g), skal ny bokstav h) lyde:

«h) De enhetlige rettsregler EST, med unntak av artikkel 1 og 9 og vedleggene til disse enhetlige rettsreglene.».

3. § 6 skal lyde:

«§ 6 Den tekniske ekspertkomiteen treffer beslutning om forslag om vedtakelse av et nytt vedlegg eller om endring av de eksisterende vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, ATMF og EST. Når slike forslag forelegges Den tekniske ekspertkomiteen, kan en tredjedel av stater som er representert i komiteen, kreve at disse forslagene forelegges Generalforsamlingen til avgjørelse.».

Artikkel 34 endres som følger:

§§ 3–6 skal lyde:

«§ 3 Endringer i overenskomstens bilag som er vedtatt av Generalforsamlingen, trer i kraft for alle medlemsstater trettiseks måneder etter at de er meddelt av Generalsekretæren, unntatt for de stater som før ikrafttredelsen har avgitt erklæring om at de ikke godkjenner disse endringene, og de stater som har avgitt erklæring i henhold til artikkel 42 § 1 første punktum. Generalforsamlingen kan, med det flertall som er fastsatt i artikkel 14 § 6 for

beslutningstaking om forslag om endring av overenskomsten, beslutte å utsette endringenes ikrafttredelse.

§ 4 Medlemsstatene skal sende meldinger om godkjenning av endringer av selve overenskomsten som er vedtatt av Generalsekretæren, samt erklæringer om at de ikke godkjenner endringer av selve overenskomsten eller dens bilag, til Generalsekretæren. Generalsekretæren skal underrette de øvrige medlemsstatene om dette.

§ 5 Fristen nevnt i § 2 løper fra den dag Generalsekretæren melder at vilkårene for endringenes ikrafttredelse er oppfylt.

§ 6 Generalforsamlingen kan på det tidspunkt en endring blir vedtatt, gjøre det klart at endringen er så omfattende at en medlemsstat som har avgitt en erklæring etter § 2 eller § 3, og som ikke har godkjent endringen eller trukket tilbake sin erklæring innen atten måneder etter at den har trådt i kraft, vil opphøre å være medlem av Organisasjonen ved fristens utløp.».

Artikkel 35 endres som følger:

1. § 4 skal lyde:

«§ 4 Medlemsstatene kan gjøre innsigelse innen fire måneder regnet fra meldingsdatoen nevnt i § 3. Dersom en fjerdedel av medlemsstatene gjør innsigelse, trer endringen ikke i kraft. I medlemsstater som har gjort innsigelse mot en beslutning innen den fastsatte fristen, suspenderes anvendelsen av det aktuelle bilaget i sin helhet for trafikk med og mellom disse medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning. Blir det imidlertid gjort innsigelse mot godkjenning av en teknisk standard eller mot innføring av en enhetlig teknisk bestemmelse, suspenderes bare den standarden eller den bestemmelsen med hensyn til trafikk med og mellom medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning; det samme gjelder ved en delvis innsigelse. Ved en innsigelse mot vedtakelse eller endring av et vedlegg til De enhetlige rettsregler EST, suspenderes bare det vedlegget med hensyn til trafikk med og mellom medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning; det samme gjelder ved en delvis innsigelse.».

2. § 6 bokstav c) skal lyde:

[Merk: endringen i § 6 bokstav c) gjelder bare den franske bestemmelsen]

3. I § 6, etter bokstav c), skal ny bokstav d) lyde:

«d) som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 De enhetlige rettsregler EST.».

Bilag E (CUI)

Endring av bestemmelsene

I De enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av infrastruktur i internasjonal jernbanetraffikk, bilag E til Overenskomst om internasjonal jernbanetraffikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), gjøres følgende endringer:

Overskriften endres som følger:

Overskriften skal lyde:

«De enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av jernbaneinfrastruktur i internasjonal jernbanetraffikk».

Artikkel 1 endres som følger:

1. § 1 skal lyde:

«§ 1 Disse enhetlige rettsregler gjelder enhver avtale om bruk av jernbaneinfrastruktur (avtale om bruk) i internasjonal jernbanetraffikk i en medlemsstat for det formål å drive internasjonal transport som definert i De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM.».

2. Etter § 1 skal ny § 2 lyde:

«§ 2 Disse enhetlige rettsregler gjelder uansett hvor avtalepartene måtte ha sitt hovedkontor eller hvilken nasjonalitet de måtte ha, og også når jernbaneinfrastrukturen forvaltes eller benyttes av stater eller av statlige institusjoner eller organisasjoner.».

3. Tidligere § 2 blir til § 3.

Artikkel 3 endres som følger:

1. Etter bokstav a) skal ny bokstav aa) lyde:

«aa) «internasjonal jernbanetraffikk»: trafikk som krever bruk av et internasjonalt ruteleie eller flere etterfølgende nasjonale ruteleier som ligger i minst to stater og samordnes av infrastrukturforvalterne eller de organer som har ansvar for tildeling av de aktuelle ruteleiene.».

2. Bokstav b) skal lyde:

«b) «infrastrukturforvalter»: den som stiller en jernbaneinfrastruktur til disposisjon, og som har ansvar i samsvar med gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger.».

3. Bokstav c) skal lyde:

«c) «transportør»: den fysiske eller juridiske person som transporterer passasjerer og/eller gods på jernbane i internasjonal jernbanetrafikk, og som har lisens i samsvar med gjeldende rett om lisensiering og godkjenning av lisenser i staten der vedkommende driver sin virksomhet.».

4. Bokstav g) skal lyde:

«g) «sikkerhets sertifikat»: det dokument som i samsvar med gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, for transportørens del bekrefter at:

- foretakets interne organisering og
- personalet som skal ansettes og kjøretøyene som skal benyttes på jernbaneinfrastrukturen,

oppfyller sikkerhetskravene som stilles for å sikre at driften på jernbaneinfrastrukturen ikke innebærer noen fare.».

Artikkel 5 endres som følger:

§ 1 skal lyde:

«§ 1 Forholdet mellom infrastrukturforvalteren og transportøren eller enhver annen som har rett til å inngå en slik avtale i henhold til gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, reguleres i en avtale om bruk.».

Artikkel 5a endres som følger:

§§ 1 og 2 skal lyde:

«§ 1 Bestemmelsene i artikkel 5 og i artikkel 6, 7 og 22 berører ikke de forpliktelser partene i avtalen om bruk må oppfylle etter gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, herunder eventuelt Den europeiske unions rett.

§ 2 Bestemmelsene i artikkel 8 og 9 berører ikke de forpliktelser partene i avtalen om bruk må oppfylle i en EU-medlemsstat eller i en stat der Den europeiske unions regelverk får anvendelse som en følge av internasjonale avtaler med Den europeiske union.».

Artikkel 7 endres som følger:

§ 2 skal lyde:

«§ 2 Transportøren kan si opp avtalen om bruk omgående når infrastrukturforvalteren mister retten til å forvalte jernbaneinfrastrukturen.».

Artikkel 8 endres som følger:

1. § 1 skal lyde:

«§ 1 Infrastrukturforvalteren er ansvarlig

- a) for personskader (død, skade eller enhver annen skade på den fysiske eller mentale helsetilstanden),
- b) for materielle skader (ødeleggelse av eller skade på løsøre eller fast eiendom),

som transportøren eller dennes medhjelpere blir påført under bruken av jernbaneinfrastrukturen, og som har sin opprinnelse i jernbaneinfrastrukturen.

Infrastrukturforvalteren er også ansvarlig for økonomisk tap som følge av skadeserstatning som transportøren skal betale i henhold til De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM, når tapet har sin opprinnelse i jernbaneinfrastrukturen under bruk.».

2. § 2 bokstav a) underpunkt 1 skal lyde:

«1. dersom hendelsen som forvoldte tapet eller skaden skyldtes omstendigheter som ikke kan knyttes til forvaltningen av jernbanestrukturen, som infrastrukturforvalteren, til tross for å ha utvist den aktsomhet som forholdene krevde, ikke har kunnet unngå og hvis følger vedkommende ikke har kunnet avverge.».

Artikkel 9 endres som følger:

§ 1 skal lyde:

«§ 1 Transportøren er ansvarlig

- a) for personskader (død, skade eller enhver annen skade på den fysiske eller mentale helsetilstanden),
- b) for materielle skader (ødeleggelse av eller skade på løsøre eller fast eiendom),

som infrastrukturforvalteren eller dennes medhjelpere blir påført under bruk av jernbaneinfrastrukturen, av transportmidlene som benyttes, eller av personene eller godset som transporteres.».

Artikkel 10 endres som følger:

§ 3 skal lyde:

«§ 3 § 1 første punktum får tilsvarende anvendelse ved tap eller skade som nevnt i artikkel 9 dersom årsaker som kan tilskrives flere transportører som benytter samme jernbaneinfrastruktur, har bidratt til tapet eller skaden. Dersom det er umulig å fastslå i hvilken utstrekning de respektive årsakene har bidratt til tapet eller skaden, er transportørene ansvarlige med like store deler overfor infrastrukturforvalteren.»

Bilag G (ATMF)

Endring av bestemmelsene

I De enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk, bilag G til Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), gjøres følgende endringer:

Artikkel 1 endres som følger:

Artikkel 1 skal lyde:

«Disse enhetlige rettsregler fastsetter framgangsmåten for godkjenning av kjøretøyer til kjøring eller bruk i internasjonal trafikk.».

Artikkel 3 endres som følger:

§§ 1–3 skal lyde:

«§ 1 For å kunne kjøre i internasjonal trafikk skal ethvert kjøretøy være godkjent i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

§ 2 Formålet med den tekniske godkjenningen er å undersøke om kjøretøyene oppfyller

- a) konstruksjonsbestemmelsene i UTP,
- b) konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i RID,
- c) de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7a.

§ 3 §§ 1 og 2 samt de etterfølgende artiklene får tilsvarende anvendelse på teknisk godkjenning av konstruksjonselementer.».

Artikkel 9 endres som følger:

§ 1 skal lyde:

«§ 1 De jernbaneforetak som bruker kjøretøyer som er godkjent for kjøring i internasjonal trafikk, plikter å overholde bestemmelsene om drift av kjøretøy i internasjonal trafikk, slik de framgår av UTP.».

Bilag H (EST)

Endring av bestemmelsene

I Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980, med den ordlyd som er gjengitt i protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), gjøres følgende endringer:

Et nytt bilag H skal lyde:

«De enhetlige rettsregler om sikker togdrift i internasjonal trafikk

(EST - Bilag H til overenskomsten)

Artikkel 1

Virkeområde

I disse enhetlige rettsregler fastsettes krav til sikker togdrift i internasjonal trafikk, herunder til sikkerhetssertifisering og tilsyn.

Artikkel 2

Definisjoner

I disse enhetlige rettsregler, deres vedlegg og UTP menes, i tillegg til de termer som er definert i artikkel 2 i De enhetlige rettsregler ATMF og artikkel 2 i De enhetlig rettsregler APTU, med termen

- a) «driftsområde»: nett i to eller flere avtalestater der et jernbaneforetak har til hensikt å drive virksomhet,
- b) «sikkerhetssertifiserende myndighet»: nasjonal eller internasjonal enhet med ansvar for å utstede sikkerhetssertifikater til jernbaneforetak,
- c) «sertifisert jernbaneforetak»: jernbaneforetak som har et sikkerhetssertifikat utstedt av en sikkerhetssertifiserende myndighet,
- d) «samtrafikkevne»: evne til å drive sikker og kontinuerlig togtrafikk innenfor et jernbanesystem og til og fra andre jernbanesystemer, samtidig som disse togene oppviser de påkrevde nivåene for yteevne,
- e) «overvåking»: ordninger som jernbaneforetak eller infrastrukturforvaltere innfører for å kontrollere at deres sikkerhetsstyringssystem brukes på riktig måte og er effektivt,

- f) «jernbanesystem»: nett i hver avtalestat som består av linjer, stasjoner, knutepunkter og terminaler beregnet på internasjonal jernbanetraffikk, og alle kjøretøyer som trolig vil kjøre på hele eller deler av nettet,
- g) «sikkerhetsattifikat»: et bevis på at det aktuelle jernbaneforetaket har innført sitt sikkerhetsstyringssystem, og at det kan ivareta driften på en sikker måte innenfor driftsområdet i staten der attifikatet er gyldig,
- h) «sikkerhetsstyringssystem»: organisering, ordninger og prosedyrer som en infrastrukturforvalter eller et jernbaneforetak har innført for å kunne drive sin virksomhet på en sikker måte,
- i) «tilsyn»: ordninger som den nasjonale tilsynsmyndigheten iverksetter for å overvåke et jernbaneforetaks sikkerhetsnivå etter at det har mottatt et sikkerhetsattifikat,
- j) «tilsynsmyndighet»: nasjonal eller internasjonal enhet med ansvar for å føre tilsyn med at sikkerhetsstyringssystemet brukes på riktig måte.

Artikkel 3

Krav til drift og sikkerhet

§ 1 Tog skal kjøres i internasjonal trafikk i samsvar med de krav til drift og sikkerhet som er fastsatt i disse enhetlige rettsregler.

§ 2 Med forbehold for det ansvar som hviler på enheter med ansvar for vedlikehold av jernbanekjøretøyer, og alle andre aktører som kan ha innflytelse på en sikker drift av jernbanesystemet, skal avtalestatene sikre at ansvaret for sikker togdrift i internasjonal trafikk, og risikohåndteringen knyttet til dette, på deres territorium ligger hos den eller de berørte infrastrukturforvaltere og jernbaneforetaket eller -foretakene som kjører toget.

§ 3 Avtalestatene skal kreve at alle jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk på deres territorium, har innført et sikkerhetsstyringssystem og overvåker at det brukes på riktig måte.

§ 4 Avtalestatene skal sikre at alle bindende drifts- og sikkerhetsregler offentliggjøres og stilles til rådighet for jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere.

Artikkel 4

Sikkerhetssertifiserende myndighet

§ 1 Hver avtalestat skal sikre at det opprettes en sikkerhetssertifiserende myndighet som med hensyn til organisering, rettslig form og beslutningstaking er uavhengig av ethvert jernbaneforetak og enhver infrastrukturforvalter.

Den sikkerhetssertifiserende myndigheten og tilsynsmyndigheten som er nevnt i artikkel 6 § 1, kan være to separate enheter, eller inngå i en og samme organisasjon.

§ 2 Hver avtalestat skal gi Generalsekretæren melding om sin sikkerhetsertifiserende myndighet på minst ett av organisasjonens arbeidsspråk, og skal holde denne informasjonen oppdatert.

§ 3 Generalsekretæren skal offentliggjøre opplysningene som er nevnt i § 2 på organisasjonens nettsted, på de språk som er benyttet i meldingen.

Artikkel 5

Sikkerhetsertifisering av jernbaneforetak

§ 1 Avtalestatene skal bare gi jernbaneforetak med sikkerhets sertifikat som er gyldig på deres territorium, tillatelse til drift av tog i internasjonal trafikk.

§ 2 Sikkerhets sertifikater for drift av tog i internasjonal trafikk skal utstedes i samsvar med bestemmelsene i disse enhetlige rettsregler.

§ 3 Når sikkerhets sertifiserende myndighet utsteder sikkerhets sertifikater til jernbaneforetak som allerede har et sikkerhets sertifikat som er gyldig i en annen avtalestat, skal den godkjenne resultatene av samsvarsvurderinger som sikkerhets sertifiserende myndighet i den andre avtalestaten har gjort.

En slik godkjenning er bare obligatorisk i den grad samsvarsvurderingene er utført på grunnlag av bestemmelser som tilsvarer bestemmelsene i vedleggene til disse enhetlige rettsregler, eller i enhetlige tekniske bestemmelser.

Sikkerhets sertifiserende myndigheter skal samarbeide om dette.

§ 4 I tillegg til § 3 kan avtalestatene inngå avtaler om gjensidig anerkjennelse av sikkerhets sertifikater, eller deler av dem, utstedt av sikkerhets sertifiserende myndighet i andre stater, forutsatt av vurderingskriteriene som ligger til grunn for utstedelsen av sikkerhets sertifikatet, sikrer samsvar med gjeldende kriterier i disse statene. Slike avtaler skal meldes inn til Generalsekretæren. Generalsekretæren skal offentliggjøre denne informasjonen. Vilkårene for gjensidig anerkjennelse av sikkerhets sertifikater, eller deler av dem, kan også fastlegges i et vedlegg til disse enhetlige rettsregler.

§ 5 Avtalestatene skal sikre at deres sikkerhets sertifiserende myndighet fører et offentlig register over jernbaneforetak med sikkerhets sertifikat som er gyldig på deres territorium for drift av tog i internasjonal trafikk, med angivelse av deres driftsområde og hvert enkelt sertifikats gyldighet, og de skal holde dette registeret oppdatert.

§ 6 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta spesifikasjonene og de praktiske ordningene for en felles database for offentliggjøring av den informasjon som er angitt i § 5.

§ 7 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta anbefalinger om innføring av en ordning med samarbeid og likemannsevaluering mellom sikkerhets sertifiserende myndigheter, til støtte for gjensidig anerkjennelse som beskrevet i § 4.

Artikkel 6

Tilsyn

§ 1 Hver avtalestat skal sikre at det opprettes en tilsynsmyndighet som med hensyn til organisering, rettslig form og beslutningstaking er uavhengig av ethvert jernbaneforetak og enhver infrastrukturforvalter.

Tilsynsmyndigheten og den sikkerhetsertifiserende myndigheten som er nevnt i artikkel 4 § 1, kan være to separate enheter, eller inngå i en og samme organisasjon.

§ 2 Tilsynsmyndigheten skal føre tilsyn med at jernbaneforetakenes sikkerhetsstyringssystem brukes på riktig måte, i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

§ 3 Hver avtalestat skal gi Generalsekretæren melding om sin tilsynsmyndighet på minst ett av organisasjonens arbeidsspråk, og skal holde denne informasjonen oppdatert.

§ 4 Generalsekretæren skal offentliggjøre opplysningene som er nevnt i § 3 på organisasjonens nettsted, på de språk som er benyttet i meldingen.

§ 5 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta anbefalinger om innføring av en ordning med samarbeid og likemannsevaluering mellom tilsynsmyndigheter, til støtte for gjensidig anerkjennelse som beskrevet i § 5.

Artikkel 7

Sikkerhetsstyring og togdrift

§ 1 Jernbaneforetak skal bare kjøre tog i internasjonal trafikk innenfor driftsområdet som er oppført i deres sikkerhets sertifikater.

§ 2 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal føre kontroll med alle sikkerhetsrisikoer som er knyttet til deres virksomhet.

§ 3 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal samarbeide om å sikre at tog i internasjonal trafikk som de har ansvar for, kjører på en sikker måte.

§ 4 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal innføre sitt sikkerhetsstyringssystem og overvåke at det brukes på riktig måte, i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

Artikkel 8

Vedlegg og anbefalinger

§ 1 Den tekniske ekspertkomiteen skal treffe beslutning om vedtakelse eller endring av et vedlegg etter framgangsmåten som er fastlagt i artikkel 16 og 20 og artikkel 33 § 6 i

overenskomsten. Dens beslutninger skal tre i kraft i samsvar med artikkel 35 §§ 3 og 4 i overenskomsten.

§ 2 En anmodning om vedtakelse eller endring av et vedlegg kan fremmes av:

- a) enhver avtalestat,
- b) enhver regional organisasjon som definert i artikkel 2 x) i De enhetlige rettsregler ATMF,
- c) enhver representativ internasjonal sammenslutning der det av sikkerhetsmessige og økonomiske årsaker er helt nødvendig for medlemmene at vedlegget foreligger når de skal drive sin virksomhet.

§ 3 Med sikte på en harmonisert gjennomføring av kravene i disse enhetlige rettsregler skal vedleggene til disse enhetlige rettsregler inneholde:

- a) en felles sikkerhetsmetode knyttet til kravene til sikkerhetsstyringssystemet, som skal følges av sikkerhetssertifiserende myndigheter når de utsteder sikkerhets sertifikater, og av jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere når de utvikler, gjennomfører, opprettholder og forbedrer sine sikkerhetsstyringssystemer,
- b) en felles sikkerhetsmetode for overvåking, som skal følges av jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og vedlikeholdsansvarlige enheter,
- c) nødvendige lenker til den felles sikkerhetsmetoden for risikoevaluering og risikovurdering som skal følges av jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og vedlikeholdsansvarlige enheter når de foretar endringer av jernbanesystemet av teknisk, driftsmessig eller organisatorisk art,
- d) en felles sikkerhetsmetode for tilsyn, som skal følges av tilsynsmyndigheter.

Den tekniske ekspertkomiteen skal vurdere om det skal inntas harmoniserte framgangsmåter for utstedelse av sikkerhets sertifikater.

§ 4 Den tekniske ekspertkomiteen, med bistand fra ad-hoc arbeidsgrupper og Generalsekretæren, har ansvar for å utarbeide vedlegg på grunnlag av anmodninger fremmet i samsvar med § 2.

§ 5 Den tekniske ekspertkomiteen kan anbefale metoder og praksis med hensyn til sikker togdrift i internasjonal trafikk.

Artikkel 9

Erklæringer

§ 1 Enhver avtalestat kan, innen fire måneder fra Generalsekretærens melding om den tekniske ekspertkomiteens beslutning, avgitt en grunnlagt erklæring som underretter ham om at den ikke vil anvende vedlegget til disse enhetlige rettsregler med hensyn til hele eller deler av den jernbaneinfrastruktur som ligger på dens territorium, og trafikken på denne infrastrukturen.

§ 2 En avtalestat som har avgitt en erklæring i samsvar med § 1, skal ikke medregnes når det avgjøres hvor mange stater som må gjøre innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 i overenskomsten for at en beslutning truffet av den tekniske ekspertkomiteen ikke skal tre i kraft.

§ 3 En stat som har avgitt en erklæring i samsvar med § 1, kan på ethvert tidspunkt trekke den tilbake ved melding til Generalsekretæren. Tilbaketrekningen får virkning den første dagen i den andre måneden som følger etter meldingen.».

Vedlegg 3 Konsolidert utgåve av COTIF med bilag, i norsk oversetting

Svart tekst er ordlyden som følger av protokoll av 3. juni 1999 (Vilnius-protokollen), trykket på norsk i Ot.prp. nr.93 (2003-2004).

Grønn tekst er endringer vedtatt på den 12. generalforsamlingen.

Blå tekst er endringer vedtatt på den 13. generalforsamlingen.

Overenskomst om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 i henhold til Protokoll om endring av 3. juni 1999

Del I Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Mellomstatlig organisasjon

§ 1 Partene i denne overenskomst danner, i egenskap av medlemsstater, Den mellomstatlige organisasjon for internasjonal jernbanetrafikk (OTIF), heretter kalt «Organisasjonen».

§ 2 Organisasjonen har sitt hovedsete i Bern. Generalforsamlingen kan beslutte å legge det til et annet sted i en av medlemsstatene.

§ 3 Organisasjonen er en juridisk person. Den kan særlig inngå avtaler, erverve og avhende fast eiendom og løse samt være part i en rettssak.

§ 4 Organisasjonen, dens personale, de sakkyndige Organisasjonen innkaller samt medlemsstatenes representanter har de privilegier og den immunitet som er nødvendig for å kunne utføre sine oppgaver, på de vilkår som er nærmere fastsatt i protokoll om privilegier og immunitet for Organisasjonen, som følger som vedlegg til overenskomsten.

§ 5 Forholdet mellom Organisasjonen og den stat hvor den har sitt hovedsete, reguleres i en hovedseteavtale.

§ 6 Organisasjonens arbeidsspråk er fransk, tysk og engelsk. Generalforsamlingen kan innføre andre arbeidsspråk.

Artikkel 2

Organisasjonens mål

§ 1 Organisasjonen har som mål å fremme, bedre og lette internasjonal jernbanetrafikk på alle måter, særlig ved å:

- a) etablere enhetlige rettsordninger på følgende rettsområder:

1. avtale om transport av reisende og gods i internasjonal gjennomgangstrafikk på jernbane, herunder tilleggstransport som omfatter bruk av andre transportmidler og som er gjenstand for kun én avtale,
 2. avtale om bruk av jernbanevogner som transportmiddel i internasjonal jernbanetraffikk,
 3. avtale om bruk av [jernbane](#)infrastruktur i internasjonal jernbanetraffikk,
 4. transport av farlig gods i internasjonal jernbanetraffikk,
- b) bidra til, samtidig som det tas hensyn til særlige offentlige interesser, at hindringer for grensepassering i internasjonal jernbanetraffikk snarest mulig fjernes, i den utstrekning årsaken til slike hindringer hører under statenes ansvarsområde,
- c) bidra til samtraffikevne og teknisk harmonisering innen jernbanesektoren gjennom godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser,
- d) utarbeide en enhetlig prosedyre for teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk,
- e) [fastsette krav til sikker togdrift i internasjonal trafikk](#)
- f) påse at alle de regler og anbefalinger som Organisasjonen har vedtatt, blir gjennomført,
- g) utvikle enhetlige rettsordninger, regler og prosedyrer omhandlet i bokstav a) til f) som tar hensyn til den rettslige, økonomiske og tekniske utvikling.

§ 2 Organisasjonen kan

- a) innenfor rammen av målene omhandlet i § 1, utarbeide andre enhetlige rettsordninger,
- b) danne en ramme der medlemsstatene kan utarbeide andre internasjonale konvensjoner som har som mål å fremme, bedre og lette internasjonal jernbanetraffikk.

Artikkel 3

Internasjonalt samarbeid

§ 1 Medlemsstatene forplikter seg til å konsentrere sitt internasjonale samarbeid på jernbaneområdet først og fremst innenfor Organisasjonen, i den grad det finnes en sammenheng med de oppgavene Organisasjonen er tildelt etter artikkel 2 og 4. For å nå dette målet vil medlemsstatene treffe alle nødvendige og hensiktsmessige tiltak for å tilpasse internasjonale multilaterale konvensjoner og avtaler som de er parter i, i den grad disse konvensjoner og avtaler gjelder internasjonalt samarbeid på jernbaneområdet og gir andre mellomstatlige eller ikke-statlige organisasjoner myndighet som er sammenfallende med de oppgavene Organisasjonen er tildelt.

§ 2 De forpliktelser som følger av § 1 for de medlemsstater som også er medlemmer av [Den europeiske union](#) eller er parter i Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, går ikke foran deres forpliktelser som medlemmer av [Den europeiske union](#) eller parter i Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Artikkel 4

Overtakelse og overføring av oppgaver

§ 1 Etter beslutning truffet i Generalforsamlingen har Organisasjonen adgang til å overta i samsvar med målene fastlagt i artikkel 2, de oppgaver, midler og forpliktelser som den eventuelt får overført fra andre mellomstatlige organisasjoner i henhold til avtaler inngått med disse organisasjonene.

§ 2 Organisasjonen kan, etter beslutning truffet av Generalforsamlingen, overføre oppgaver, midler og forpliktelser til andre mellomstatlige organisasjoner i henhold til avtaler inngått med disse organisasjonene.

§ 3 Organisasjonen kan, med Administrasjonskomiteens samtykke, påta seg administrative oppgaver som har tilknytning til dens mål, og som den blir tillagt av en medlemsstat. Organisasjonens utgifter som følge av disse oppgavene skal dekkes av vedkommende medlemsstat.

Artikkel 5

Medlemsstatenes særskilte forpliktelser

§ 1 Medlemsstatene er enige om å vedta alle egnede tiltak for å lette og påskynde internasjonal jernbanetrafikk. For dette formål forplikter hver medlemsstat seg til, i den utstrekning det er mulig:

- a) å avskaffe alle unødvendige prosedyrer,
- b) å forenkle og standardisere de formaliteter som fremdeles kreves,
- c) å forenkle grensekontrollene.

§ 2 For å lette og forbedre internasjonal jernbanetrafikk, er medlemsstatene enige om å bidra til å skape mest mulig enhetlige bestemmelser, standarder, prosedyrer og organisasjonsmetoder for jernbanevogner, jernbanepersonell, jernbaneinfrastruktur og tilleggstjenester.

§ 3 Medlemsstatene er enige om å tilrettelegge for inngåelse av avtaler mellom infrastrukturforvaltere som tar sikte på å optimalisere internasjonal jernbanetrafikk.

Artikkel 6

De enhetlige rettsregler

§ 1 Internasjonal jernbanetrafikk og godkjenning av jernbanemateriell for bruk i internasjonal trafikk reguleres, såfremt ingen erklæringer er avgitt eller forbehold er fremsatt i samsvar med artikkel 42 § 1 første punktum, av:

- a) «Enhetlige rettsregler for avtale om internasjonal transport av reisende på jernbanene (CIV)» – som utgjør bilag A til overenskomsten,
- b) «Enhetlige rettsregler for avtale om internasjonal transport av gods på jernbanene (CIM)» – som utgjør bilag B til overenskomsten,

- c) «Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID)» – som utgjør bilag C til overenskomsten,
- d) «Enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av vogner i internasjonal jernbanetrafikk (CUV)» – som utgjør bilag D til overenskomsten,
- e) «Enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av jernbaneinfrastruktur i internasjonal jernbanetrafikk (CUI)» – som utgjør bilag E til overenskomsten,
- f) «Enhetlige rettsregler om godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk (APTU)» – som utgjør bilag F til overenskomsten,
- g) «Enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som nyttes i internasjonal trafikk (ATMF)» – som utgjør bilag G til overenskomsten,
- h) «Enhetlige rettsregler om sikker togdrift i internasjonal trafikk (EST)», som utgjør bilag H til overenskomsten,
- i) andre enhetlige rettsordninger utarbeidet av Organisasjonen i samsvar med artikkel 2 § 2 bokstav a) som også er bilag til overenskomsten.

§ 2 De enhetlige rettsregler, regler og rettsordningene nevnt i § 1 utgjør med sine vedlegg en integrert del av overenskomsten.

Artikkel 7

Definisjon av begrepet «overenskomst»

I de følgende bestemmelser omfatter uttrykket «overenskomst» overenskomsten selv, protokollen nevnt i artikkel 1 § 4 og bilagene nevnt i artikkel 6 med deres vedlegg.

Del II Fellesbestemmelser

Artikkel 8

Nasjonal rett

§ 1 Ved fortolkning og gjennomføring av overenskomsten skal det tas hensyn til dens folkerettslige karakter og til nødvendigheten av å fremme enhetlighet.

§ 2 I mangel av bestemmelser i overenskomsten, skal nasjonal rett gjelde.

§ 3 Med nasjonal rett menes retten i den stat der rettighetshaver gjør sine rettigheter gjeldende, herunder reglene om lovkonflikt.

Artikkel 9

Regneenhet

§ 1 Den regneenhet som er fastsatt i bilagene, er den spesielle trekkrettighet, slik denne er definert av Det internasjonale pengesfond.

§ 2 En medlemsstat som også er medlem i Det internasjonale pengefond, beregner verdien av egen valuta, uttrykt i spesielle trekkrettigheter, etter den metode Det internasjonale pengefond nytter for sine egne operasjoner og transaksjoner.

§ 3 En medlemsstat som ikke er medlem i Det internasjonale pengefond, beregner verdien av egen valuta, uttrykt i spesielle trekkrettigheter, slik som bestemt av denne stat. Denne beregningen må i nasjonal valuta i størst mulig grad gi samme reelle verdi som etter beregningen i § 2.

§ 4 For en medlemsstat som ikke er medlem av Det internasjonale pengefond, og hvis lovgivning ikke tillater anvendelse av § 2 eller § 3, skal regneenheten oppgitt i bilagene anses å være lik 3 gullfrancs. Gullfranc er definert med vekt 10/31 gram gull og 0,900 finhet. Omregningen av gullfranc må i nasjonal valuta i størst mulig grad gi samme reelle verdi som etter beregningen i § 2.

§ 5 Innen tre måneder etter at overenskomsten er trådt i kraft og alltid ved endring i statenes beregningsmetode eller i verdien av deres nasjonale valuta i forhold til regneenheten, skal statene underrette Generalsekretæren om sin beregningsmetode i samsvar med § 3, eller om resultatet av omregningen i samsvar med § 4. Den sistnevnte skal underrette de øvrige medlemsstatene om dette.

§ 6 Et beløp uttrykt i regneenheter omregnes til nasjonal valuta i den stat der en sak er brakt inn for retten. Omregningen skjer etter kursen for vedkommende valuta på den dag retten treffer sin avgjørelse eller på den dag partene blir enige om.

Artikkel 10

Tilleggsbestemmelser

§ 1 To eller flere stater eller to eller flere transportører kan bli enige om tilleggsbestemmelser for gjennomføring av De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM; de kan imidlertid ikke fravike disse enhetlige rettsreglene.

§ 2 Tilleggsbestemmelsene nevnt i § 1 iverksettes og offentliggjøres i den form som den enkelte stats lover og bestemmelser foreskriver. Statenes tilleggsbestemmelser og deres ikrafttredelse meddeles Organisasjonens generalsekretær. Generalsekretæren gir underretning om dette til de øvrige medlemsstater.

Artikkel 11

Sikkerhetsstillelse ved søksmål

Ved søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler CIV, De enhetlige rettsregler CIM, De enhetlige rettsregler CUV eller De enhetlige rettsregler CUI kan det ikke kreves sikkerhet for saksomkostningene.

Artikkel 12

Fullbyrdelse av dommer. Beslag.

§ 1 Dommer, også uteblivelsesdommer, som er avsagt av den kompetente domstol på grunnlag av overenskomsten og som er blitt tvangskraftige etter de lover som dommeren har anvendt, kan tvangsfullbyrdes i hver av de andre medlemsstatene så snart de foreskrevne formaliteter er oppfylt i den stat hvor fullbyrdelsen skal finne sted. Saken kan ikke gjenopptas til ny realitetsbehandling. Disse bestemmelsene gjelder også rettsforlik.

§ 2 § 1 får ikke anvendelse på dommer som bare har foreløpig tvangskraft, eller på dommer som pålegger saksøkeren å betale en skadeserstatning utover saksomkostningene fordi hans søksmål avvises.

§ 3 Har et transportforetak som følge av en transport underlagt De enhetlige rettsregler CIV eller De enhetlige rettsregler CIM, fordringer på et annet transportforetak som ikke tilhører samme medlemsstat, kan det bare tas beslag i disse fordringene etter dom avsagt av domsmyndighetene i den medlemsstat som foretaket som er fordringshaver tilhører.

§ 4 Ved fordringer som følger av en kontrakt underlagt De enhetlige rettsregler CUV eller De enhetlige rettsregler CUI, kan det bare tas beslag etter dom avsagt av domsmyndighetene i den medlemsstat som foretaket som er fordringshaver tilhører.

§ 5 Jernbanevogner kan bare beslaglegges i en annen medlemsstat enn **medlemsstaten** der innehaveren har sitt hovedkontor i medhold av dom avsagt av en domsmyndighet i denne stat. **Med «innehaver» menes den person eller enhet som står for driften av jernbanevognen som et transportmiddel, enten vedkommende eier den eller har rett til å bruke den.**

Del III Oppbygning og virksomhet

Artikkel 13

Organer

§ 1 Organisasjonens virksomhet blir ivaretatt av følgende organer:

- a) Generalforsamlingen
- b) Administrasjonskomiteen
- c) Revisjonskomiteen
- d) Ekspertkomiteen for transport av farlig gods (Ekspertkomiteen for RID)
- e) Komiteen for tilrettelegging av internasjonal jernbanetraffikk
- f) Teknisk ekspertkomité
- g) Generalsekretæren

§ 2 Generalforsamlingen kan beslutte å nedsette andre komiteer på midlertidig basis for å utføre bestemte oppgaver.

§ 3 Når det skal fastslås om det foreligger beslutningsdyktig antall i Generalforsamlingen eller i komiteene nevnt i § 1 bokstav c) til f), skal de medlemsstater som ikke har stemmerett (artikkel 14 § 5, artikkel 26 § 7 eller artikkel 40 § 4) ikke medregnes.

§ 4 Formannskapet i Generalforsamlingen, formannskapet i Administrasjonskomiteen samt Generalsekretærens funksjon skal, i prinsippet, tildeles statsborgere fra forskjellige medlemsstater.

Artikkel 14

Generalforsamlingen

§ 1 Generalforsamlingen består av alle medlemsstatene.

§ 2 Generalforsamlingen skal:

- a) utarbeide sin egen forretningsorden,
- b) oppnevne medlemmene i Administrasjonskomiteen samt et varamedlem for hver av dem, og velge den medlemsstat som skal ivareta formannskapet (artikkel 15 §§ 1 til 3),
- c) velge Generalsekretæren (artikkel 21 § 2),
- d) gi retningslinjer for Administrasjonskomiteen og Generalsekretærens virksomhet,
- e) fastsette, for et tidsrom på seks år, Organisasjonens utgiftstak innenfor hver budsjettperiode (artikkel 25); eller gi retningslinjer for begrensning av disse utgiftene for et tidsrom som ikke kan overstige tre år,
- f) treffe beslutning om Organisasjonens hovedsete skal legges til et annet sted (artikkel 1 § 2),
- g) treffe beslutning om det skal innføres andre arbeidsspråk (artikkel 1 § 6),
- h) treffe beslutning om Organisasjonen skal overta andre oppgaver (artikkel 4 § 1) samt om oppgaver i Organisasjonen skal overføres til en annen mellomstatlig organisasjon (artikkel 4 § 2),
- i) beslutte eventuelt å nedsette på midlertidig basis andre komiteer for å utføre bestemte oppgaver (artikkel 13 § 2),
- j) vurdere om en stats holdning skal betraktes som stilltiende oppsigelse (artikkel 26 § 7),
- k) treffe beslutning om å overlate til en annen medlemsstat enn hovedsetestaten å utføre revisjon av regnskapet (artikkel 27 § 1),
- l) treffe beslutning om forslag om endring av overenskomsten (artikkel 33 §§ 2 og 3),
- m) treffe beslutning om søknader om tiltredelse som den blir forelagt (artikkel 37 § 4),
- n) treffe beslutning om vilkårene for tiltredelse for en regional organisasjon for økonomisk integrasjon (artikkel 38 § 1),
- o) treffe beslutning om søknader om assosiering som den blir forelagt (artikkel 39 § 1),
- p) treffe beslutning om oppløsning av Organisasjonen og eventuell overføring av dens oppgaver til en annen mellomstatlig organisasjon (artikkel 43),
- q) treffe beslutning om andre saker som er satt opp på dagsorden.

§ 3 Generalsekretæren innkaller Generalforsamlingen én gang hvert tredje år eller etter anmodning enten fra en tredjedel av medlemsstatene eller fra Administrasjonskomiteen, samt i de tilfeller som er fastsatt i artikkel 33 §§ 2 og 3 og artikkel 37 § 4. Generalsekretæren skal sende forslag til dagsorden til medlemsstatene senest 3 måneder før åpningen av møtet, i samsvar med de vilkår som er definert i forretningsordenen nevnt i § 2 bokstav a).

§ 4 Generalforsamlingen er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når et flertall av medlemsstatene er representert. En medlemsstat kan la seg representere av en annen medlemsstat; en stat kan imidlertid ikke representere mer enn én annen stat.

§ 5 Dersom Generalforsamlingen skal stemme over endringer i overenskomstens bilag, har de medlemsstater som i samsvar med artikkel 42 § 1 første punktum har avgitt erklæring om det aktuelle bilag, ikke stemmerett.

§ 6 Generalforsamlingen treffer sine beslutninger med et flertall av de medlemsstater som er representert ved avstemningen, unntatt i tilfellene i § 2 bokstav e), f), g), h), l) og p) samt i artikkel 34 § 6, der det kreves to tredjedels flertall. I tilfellet i § 2 bokstav l) kreves det imidlertid to tredjedels flertall bare når det gjelder forslag om endring av selve overenskomsten, med unntak av artikkel 9 og artikkel 27 §§ 2-4 og protokollen omhandlet i artikkel 1 § 4.

§ 7 Etter invitasjon fra Generalsekretæren fremsatt i forståelse med flertallet av medlemsstatene, kan

- a) stater som ikke er medlemmer av Organisasjonen,
- b) internasjonale organisasjoner og sammenslutninger med myndighet i spørsmål som gjelder Organisasjonens virksomhet, eller som er beskjeftiget med spørsmål som står på dagsorden, delta i Generalforsamlingen i egenskap av rådgiver.

Artikkel 15

Administrasjonskomiteen

§ 1 Administrasjonskomiteen består av en tredjedel av medlemsstatene.

§ 2 Medlemmene i komiteen og et varamedlem for hver av dem samt medlemsstaten som leder komiteen oppnevnes for tre år. Komiteens sammensetning bestemmes for hver periode idet hensynet til en rettferdig geografisk fordeling særlig tas i betraktning. Et varamedlem som i løpet av perioden er blitt medlem av komiteen, skal oppnevnes som medlem av komiteen for påfølgende periode.

§ 3 Dersom en plass blir ledig, dersom stemmeretten til et medlem blir suspendert eller dersom et medlem er fraværende i to komitémøter på rad, uten at det lar seg representere av et annet medlem i samsvar med § 6, skal varamedlemmet som Generalforsamlingen har oppnevnt, utøve dennes verv for resten av perioden.

§ 4 Med unntak av tilfellene nevnt i § 3, kan ingen medlemsstat delta i komiteen mer enn i to fulle, etterfølgende perioder.

§ 5 Komiteen skal:

- a) utarbeide sin egen forretningsorden,
- b) inngå hovedseteavtalen,
- c) utarbeide Organisasjonens personalreglement,
- d) utnevne Organisasjonens høyeste tjenestemenn, idet kandidatenes kompetanse og en rettferdig geografisk fordeling tas i betraktning,
- e) utarbeide Organisasjonens finans- og regnskapsreglement,
- f) godkjenne Organisasjonens arbeidsprogram, budsjett, forvaltningsrapport og regnskap,
- g) fastsette, på grunnlag av det godkjente regnskapet, de endelige bidragene medlemsstatene skal betale i samsvar med artikkel 26 for **det** foregående kalenderåret, samt det beløp medlemsstatene skal betale i kontantforskudd i samsvar med artikkel 26 § 5 for **det** inneværende året,
- h) fastlegge Organisasjonens oppgaver som berører alle medlemsstatene eller bare noen av medlemsstatene, samt utgiftene som disse medlemsstatene følgelig skal dekke (artikkel 26 § 4),
- i) fastsette størrelsen på særskilte godtgjørelser (artikkel 26 § 11),
- j) gi spesielle retningslinjer for revisjon av regnskapet (artikkel 27 § 1),
- k) godkjenne de administrative oppgaver som Organisasjonen påtar seg (artikkel 4 § 3) og fastsette særlige bidrag vedkommende medlemsstat skal betale,
- l) oversende forvaltningsrapporten, kontoutdrag samt sine beslutninger og anbefalinger til medlemsstatene,
- m) utarbeide med henblikk på den Generalforsamling som skal fastsette dens sammensetning, en rapport om sin virksomhet og forslag til sin nyoppnevning, som oversendes medlemsstatene senest 2 måneder før åpningen av Generalforsamlingen (artikkel 14 § 2, bokstav b)),
- n) føre tilsyn med Generalsekretærens forretningsførsel,
- o) påse at Generalsekretæren anvender overenskomsten på rett måte og iverksetter beslutningene truffet av de øvrige organene; komiteen kan for dette formål treffe alle egnede tiltak for å bedre gjennomføringen av overenskomsten og de nevnte beslutningene,
- p) gi grunngitte uttalelser om spørsmål som kan berøre Organisasjonens virksomhet, og som forelegges av en medlemsstat eller av Generalsekretæren,
- q) avgjøre tvister mellom en medlemsstat og Generalsekretæren med hensyn til hans funksjon som depositar (artikkel 36 § 2),
- r) treffe beslutninger om anmodninger om suspensjon av medlemskap (artikkel 40).

§ 6 Komiteen er beslutningsdyktig når to tredjedeler av medlemmene er representert. Et medlem kan la seg representere av et annet medlem; et medlem kan imidlertid bare representere ett annet medlem.

§ 7 Komiteen treffer sine beslutninger med et flertall av medlemmene som er representert under avstemningen.

§ 8 Med mindre annet er bestemt, trer komiteen sammen der Organisasjonen har sitt hovedsete. Møteprotokollene oversendes alle medlemsstatene.

§ 9 Komiteens formann skal:

- a) innkalle komiteen minst én gang i året, samt etter anmodning fra fire av dens medlemmer eller fra Generalsekretæren,
- b) oversende forslag til dagsorden til komiteens medlemmer,
- c) behandle, innenfor rammene og på vilkårene fastsatt i komiteens forretningsorden, hastesaker som kommer opp mellom to møter,
- d) undertegne hovedseteavtalen omhandlet i § 5 bokstav b).

§ 10 Komiteen kan innenfor sitt eget ansvarsområde pålegge formannen å utføre enkelte spesifikke oppgaver.

Artikkel 16

Komiteene

§ 1 Komiteene nevnt i artikkel 13 § 1, bokstav c) til f) og § 2 består i prinsippet av alle medlemsstatene. Når Revisjonskomiteen, Ekspertkomiteen for RID eller Den tekniske ekspertkomiteen behandler saker og treffer beslutninger, innenfor rammen av sitt ansvarsområde, om endringer i bilagene til overenskomsten, skal medlemsstater som har avgitt erklæring om de aktuelle bilagene i samsvar med artikkel 42 § 1, første punktum, ikke være medlem av vedkommende komité.

§ 2 Generalsekretæren innkaller komiteene enten på eget initiativ eller etter anmodning fra fem medlemsstater, eller etter anmodning fra Administrasjonskomiteen. Generalsekretæren skal oversende medlemsstatene forslag til dagsorden senest to måneder før åpningen av møtet.

§ 3 En medlemsstat kan la seg representere av en annen medlemsstat; en stat kan imidlertid ikke representere mer enn to andre stater.

§ 4 Hver medlemsstat som er representert, har rett til én stemme. Et forslag er vedtatt hvis antall jastemmer er:

- a) minst en tredjedel av det antall medlemsstater som er representert ved avstemningen, og
- b) større enn antall nei-stemmer.

§ 5 Etter invitasjon fra Generalsekretæren fremsatt i forståelse med flertallet av medlemsstatene, kan

- a) stater som ikke er medlemmer av Organisasjonen,
- b) medlemsstater som imidlertid ikke er medlemmer av vedkommende komité,
- c) internasjonale organisasjoner og sammenslutninger med myndighet i spørsmål som
- d) gjelder Organisasjonens virksomhet, eller som er beskjeftiget med spørsmål som står på dagsorden,

delta i komiteenes møter i egenskap av rådgiver.

§ 6 Komiteene velger for hvert møte eller for en bestemt periode én formann og én eller flere viseformenn.

§ 7 Drøftelsene foregår på arbeidsspråkene. Meningsinnholdet i innlegg som holdes under møtet på ett arbeidsspråk, blir oversatt til de andre arbeidsspråkene. Forslagene og beslutningene blir oversatt i sin helhet.

§ 8 Protokollene inneholder et sammendrag av drøftelsene. Forslagene og beslutningene inntas i sin helhet. Når det gjelder beslutningene, er den franske teksten avgjørende. Protokollene oversendes til samtlige medlemsstater.

§ 9 Komiteene kan oppnevne arbeidsgrupper for å behandle bestemte spørsmål.

§ 10 Komiteene setter opp sin egen forretningsorden.

Artikkel 17 **Revisjonskomiteen**

§ 1 Revisjonskomiteen skal:

- a) treffe beslutning i samsvar med artikkel 33 § 4 om forslag om endring av overenskomsten,
- b) behandle forslag som forelegges Generalforsamlingen til beslutning, i samsvar med artikkel 33 § 2.

§ 2 Komiteen er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når flertallet av medlemsstatene er representert.

Artikkel 18 **Ekspertkomiteen for RID**

§ 1 Ekspertkomiteen for RID skal treffe beslutning i samsvar med artikkel 33 § 5 om forslag om endring av overenskomsten,

§ 2 Ekspertkomiteen for RID er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når en tredjedel av medlemsstatene er representert.

Artikkel 19 **Komité for tilrettelegging av internasjonal jernbanetraffikk**

§ 1 Komiteen for tilrettelegging av internasjonal jernbanetraffikk skal:

- a) uttale seg om alle spørsmål som tar sikte på å lette grensepasseringer i internasjonal jernbanetraffikk,

- b) anbefale standarder, metoder, prosedyrer og praksis som går ut på å lette jernbanetraffikk.

§ 2 Komiteen for tilrettelegging av internasjonal jernbanetraffikk er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når en tredjedel av medlemsstatene er representert.

Artikkel 20

Den tekniske ekspertkomité

§ 1 Den tekniske ekspertkomiteen skal:

- a) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 5 i De enhetlige rettsregler APTU om godkjenning av en teknisk standard for jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk; når slike beslutninger treffes, kan de tekniske standardene, eller visse spesifikke deler av disse standardene, enten godkjennes eller avvises; de kan ikke under noen omstendighet endres,
- b) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 6 i De enhetlige rettsregler APTU om innføring eller endring av enhetlige tekniske bestemmelser for bygging, drift eller vedlikehold, eller for en prosedyre angående jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk,
- c) føre tilsyn med anvendelsen av tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal benyttes i internasjonal trafikk og vurdere deres utvikling med henblikk på godkjenning eller innføring av dem i samsvar med fremgangsmåtene i artikkel 5 og 6 i De enhetlige rettsregler APTU,
- d) treffe beslutninger i samsvar med artikkel 33 § 6 om forslag om endring av overenskomsten,
- e) behandle alle andre saker som den er tillagt i henhold til De enhetlige rettsregler APTU, De enhetlige rettsregler ATMF og De enhetlige rettsregler EST.

§ 2 Den tekniske ekspertkomiteen er beslutningsdyktig (artikkel 13 § 3) når halvparten av medlemsstatene som definert i artikkel 16 § 1 er representert. Når komiteen treffer beslutning om bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, har medlemsstater som har gjort innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 angående de aktuelle bestemmelsene, eller som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige regler APTU, ikke stemmerett angående det aktuelle vedlegget. Når komiteen treffer beslutning om bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler EST, har medlemsstater som har gjort innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 angående de aktuelle bestemmelsene, eller som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler EST, ikke stemmerett angående det aktuelle vedlegget.

§ 3 Den tekniske ekspertkomiteen kan enten godkjenne tekniske standarder eller vedta å innføre enhetlige tekniske bestemmelser, eller nekte å godkjenne eller vedta å innføre dem; den kan ikke under noen omstendigheter endre dem.

Artikkel 21

Generalsekretæren

§ 1 Generalsekretæren ivaretar Organisasjonens sekretariatsoppgaver.

§ 2 Generalsekretæren velges av Generalforsamlingen for en periode på tre år som kan forlenges maksimum to ganger.

§ 3 Generalsekretæren skal særlig:

- a) ivareta funksjonen som depositar (artikkel 36),
- b) representere Organisasjonen eksternt,
- c) meddele beslutninger truffet av Generalforsamlingen og av komiteene til medlemsstatene (artikkel 34 § 1, artikkel 35 § 1),
- d) utføre de oppgaver han pålegges av Organisasjonens øvrige organer,
- e) behandle forslag fra medlemsstatene om endring av overenskomsten, eventuelt med bistand fra eksperter,
- f) innkalle Generalforsamlingen og komiteene (artikkel 14 § 3, artikkel 16 § 2),
- g) oversende til medlemsstatene i god tid de dokumenter som trengs til møtene i de forskjellige organer,
- h) utarbeide arbeidsprogram, budsjettforslag og forvaltningsrapport for Organisasjonen og forelegge dem for Administrasjonskomiteen til godkjenning (artikkel 25),
- i) forvalte Organisasjonens finanser innenfor rammen av det godkjente budsjett,
- j) etter anmodning fra en av de berørte parter, forsøke ved velvillig mellomkomst å løse tvister som er oppstått mellom partene om fortolkningen eller anvendelsen av overenskomsten,
- k) etter anmodning fra alle de berørte parter, gi en uttalelse om tvister som er oppstått om fortolkningen eller anvendelsen av overenskomsten,
- l) ivareta de oppgaver som er tildelt etter del V,
- m) motta meldinger fra medlemsstater, internasjonale organisasjoner og sammenslutninger nevnt i artikkel 16 § 5, og foretak (transportører, infrastrukturforvaltere osv.) som deltar i internasjonal jernbanetrafikk, og eventuelt meddele disse til de andre medlemsstatene, internasjonale organisasjoner og sammenslutninger samt til foretak,
- n) ivareta Organisasjonens personalforvaltning,
- o) informere medlemsstatene i tide om alle ledige stillinger i Organisasjonen,
- p) holde løpende oppdatert og offentliggjøre strekningslister som er fastsatt i artikkel 24.

§ 4 Generalsekretæren kan på eget initiativ legge fram forslag om endring av overenskomsten.

Artikkel 22

Organisasjonens personale

Rettighetene og pliktene til Organisasjonens personale fastsettes i personalreglementet utarbeidet av Administrasjonskomiteen i samsvar med artikkel 15 § 5 bokstav c).

Artikkel 23

Bulletinen

§ 1 Organisasjonen utgir en bulletin som inneholder offisielle meddelelser samt opplysninger som er nødvendige og hensiktsmessige i forbindelse med gjennomføringen av overenskomsten.

§ 2 De meddelelser Generalsekretæren har ansvaret for i henhold til overenskomsten, kan eventuelt foretas i form av en kunngjøring i bulletinen.

Artikkel 24

Strekningslister

§ 1 Maritime linjer og linjer på innenlands vannveier omhandlet i artikkel 1 i De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM, der det utføres transport som er gjenstand for bare én transportavtale i tillegg til transport med jernbane, er oppført i to lister:

- a) CIV-listen over maritime linjer og linjer på innenlands vannveier,
- b) CIM-listen over maritime linjer og linjer på innenlands vannveier.

§ 2 Jernbanelinjene til en medlemsstat som har tatt forbehold i samsvar med artikkel 1 § 6 i De enhetlige rettsregler CIV eller i samsvar med artikkel 1 § 6 i De enhetlige rettsregler CIM, er oppført i to lister i samsvar med nevnte forbehold:

- a) CIV-listen over jernbanelinjer,
- b) CIM-listen over jernbanelinjer,

§ 3 Medlemsstatene skal oversende Generalsekretæren sine meldinger om oppføring eller stryking av linjer omhandlet i §§ 1 og 2. Maritime linjer og linjer på innenlands vannveier som er omhandlet i § 1 og som knytter medlemsstater sammen, oppføres bare etter samtykke fra disse statene; for å stryke en slik linje er det nok med melding fra én av statene.

§ 4 Generalsekretæren skal underrette alle medlemsstatene om oppføring eller stryking av en linje.

§ 5 Bestemmelsene i overenskomsten får anvendelse på transport på maritime linjer eller linjer på innenlands vannveier omhandlet i § 1 og transport på jernbanelinjer omhandlet i § 2 etter utløpet av én måned regnet fra den dato Generalsekretæren ga underretning om oppføringen. Bestemmelsene i overenskomsten opphører å gjelde for en slik linje etter utløpet av én måned regnet fra den dato Generalsekretæren ga underretning om stryking, med unntak for transporter som er underveis og må gjennomføres.

Del IV Finanser

Artikkel 25

Arbeidsprogram. Budsjett. Regnskap. Forvaltningsrapport.

§ 1 Organisasjonens budsjett og regnskap skal dekke en periode på **ett** kalenderår.
Arbeidsprogrammet skal dekke en periode på to kalenderår.

§ 2 Organisasjonen skal utgi en forvaltningsrapport **hvert** år.

§ 3 Organisasjonens samlede utgifter fastsettes for hver budsjettperiode av Administrasjonskomiteen etter forslag fra Generalsekretæren.

Artikkel 26

Finansiering av utgiftene

§ 1 Med forbehold for §§ 2 til 4 skal medlemsstatene bære Organisasjonens utgifter som ikke dekkes av andre inntekter; to femtedeler dekkes av medlemsstatene etter fordelingsnøkkelen i De forente nasjoners bidragssystem, og tre femtedeler i forhold til den samlede lengden på jernbaneinfrastrukturen og på de maritime linjene og linjene på innenlands vannveier oppført i samsvar med artikkel 24 § 1. For de maritime linjene og linjene på innenlands vannveier medregnes imidlertid bare halvparten av lengden.

§ 2 Når en medlemsstat har tatt et forbehold i samsvar med artikkel 1 § 6 i De enhetlige rettsregler CIV eller i samsvar med artikkel 1 § 6 i De enhetlige rettsregler CIM, anvendes bidragsordningen omhandlet i § 1 på følgende måte:

- a) i stedet for den samlede lengden på jernbaneinfrastrukturen på denne medlemsstatens territorium medregnes bare lengden på de jernbanelinjene som er oppført i samsvar med artikkel 24 § 2,
- b) bidragsandelen etter FN-systemet beregnes proporsjonalt etter lengden på linjene oppført i samsvar med artikkel 24 §§ 1 og 2 i forhold til den samlede lengden på jernbaneinfrastrukturen på territoriet til denne medlemsstat og lengden på linjene oppført i artikkel 24 § 1; den kan under ingen omstendigheter være mindre enn 0,01 prosent.

§ 3 Hver medlemsstat skal bære minst 0,25 prosent og høyst 15 prosent av bidragene.

§ 4 Administrasjonskomiteen skal fastsette Organisasjonens plikter og rettigheter som gjelder:

- a) likt for alle medlemsstatene og utgiftene som skal bæres av alle medlemsstatene etter ordningen omhandlet i § 1,
- b) kun enkelte medlemsstater og utgifter som skal bæres av disse medlemsstatene etter den samme ordningen.

Paragraf 3 får tilsvarende anvendelse. Disse bestemmelsene får ingen innvirkning på artikkel 4 § 3.

§ 5 Medlemsstatenes bidrag til Organisasjonens utgifter skal betales i form av et kontantforskudd som innbetales innen 31. oktober det år som dekkes av budsjettet. Kontantforskuddet fastsettes på grunnlag av de endelige bidragene for det foregående året.

§ 6 Når Generalsekretæren sender forvaltningsrapporten og kontoutskriftene til medlemsstatene, skal han/hun meddele det endelige bidragsbeløpet for det foregående kalenderåret samt kontantforskuddsbeløpet for det kommende kalenderåret.

§ 7 Etter 31. desember det året Generalsekretæren har oversendt sin meddelelse i samsvar med § 6, påløper fem prosent rente p.a. på de utestående beløpene for det siste kalenderåret. Har en medlemsstat ikke betalt sitt bidrag to år etter denne dato, suspenderes statens stemmerett inntil den har oppfylt sin betalingsplikt. Etter at en ytterligere frist på to år er utløpt, skal Generalforsamlingen vurdere om denne statens holdning bør anses som en stilltiende oppsigelse av overenskomsten, og eventuelt fastsette den dato oppsigelsen får virkning.

§ 8 Ved oppsigelse etter § 7 eller artikkel 41 samt ved suspensjon av stemmeretten nevnt i artikkel 40 § 4, bokstav b) skylder vedkommende stat fortsatt bidrag som er forfalt til betaling.

§ 9 Beløp som ikke er innbetalt, dekkes av Organisasjonens midler.

§ 10 En stat som har sagt opp overenskomsten, kan bli medlem på nytt, ved tiltredelse, forutsatt at den har betalt de beløp den skylder.

§ 11 Organisasjonen vil kreve en godtgjørelse for å dekke særlige utgifter som er påløpt som følge av virksomheten fastsatt i artikkel 21 § 3, bokstav j) til l). I tilfellene omhandlet i artikkel 21 § 3, bokstav j) og k), fastsettes beløpet av Administrasjonskomiteen etter forslag fra Generalsekretæren; i tilfellet omhandlet i artikkel 21 § 3 bokstav l), gjelder artikkel 31 § 3.

Artikkel 27

Revisjon av regnskap

§ 1 Med mindre Generalforsamlingen har besluttet noe annet i samsvar med artikkel 14 § 2, bokstav k), skal hovedsetestaten utføre revisjon av regnskapet etter reglene i overensstemmelse med denne artikkel og, med forbehold for særlige retningslinjer gitt av Administrasjonskomiteen, i samsvar med Organisasjonens finans- og regnskapsreglement (artikkel 15 § 5, bokstav e)).

§ 2 Revisor skal kontrollere Organisasjonens regnskap, herunder alle forvaltede fond og spesialkonti, så langt han finner det nødvendig for å forvise seg om:

- a) at regnskapene er i samsvar med Organisasjonens regnskapsbøker og posteringer,
- b) at de finansielle transaksjoner som fremgår av regnskapene, er utført i samsvar med Organisasjonens regler og reglement, budsjettdisposisjoner og øvrige retningslinjer,

- c) at verdipapirer og kontanter som er deponert i bank eller i kasse, er blitt kontrollert mot bevis mottatt direkte fra depositarene eller ved reell opptelling,
- d) at internkontrollene, herunder internrevisjon av regnskapene, er tilfredsstillende,
- e) at alle aktiva og passiva samt alle overskudd og underskudd er blitt regnskapsført etter fremgangsmåter som han finner tilfredsstillende,

§ 3 Revisor har alene myndighet til å godta helt eller delvis bekreftelser og bilag som Generalsekretæren legger fram. Dersom han finner det hensiktsmessig, kan han foreta en undersøkelse og en detaljert kontroll av alle regnskapsbilag som er knyttet enten til finansielle transaksjoner eller til varer og utstyr.

§ 4 Revisor har til enhver tid uhindret adgang til regnskapsbøker, konti, regnskapsbilag og annen informasjon som han mener er nødvendig.

§ 5 Revisor har ikke myndighet til å avvise den ene eller den andre post i regnskapet, men skal, hvis han mener det kan reises tvil om en transaksjons regelmessighet eller hensiktsmessighet, omgående gjøre Generalsekretæren oppmerksom på dette slik at han kan treffe de nødvendige tiltak.

§ 6 Revisor skal legge fram og undertegne bekreftelse på regnskapet med følgende ordlyd: «Jeg har gjennomgått Organisasjonens regnskaper for budsjettperioden som utløper 31. desember Gjennomgangen omfattet en generell vurdering av regnskapsmetodene og kontroll av regnskapsbilag og andre bevis som jeg under forholdene fant nødvendig.» Denne bekreftelsen skal, avhengig av det enkelte tilfelle, oppgi at:

- a) regnskapene avspeiler på tilfredsstillende måte den finansielle situasjonen ved utløpet av den aktuelle perioden og resultatene av de transaksjoner som er utført i løpet av perioden som avsluttes på denne dato,
- b) regnskapene er satt opp i samsvar med de nevnte regnskapsprinsipper,
- c) de finansielle prinsippene er anvendt etter de fremgangsmåter som ble vedtatt i foregående budsjettperiode,
- d) de finansielle transaksjonene er utført i samsvar med Organisasjonens regler og reglement, budsjettdisposisjoner og øvrige retningslinjer.

§ 7 I sin beretning om de finansielle transaksjoner skal revisor oppgi:

- a) hva slags og omfanget av den revisjon som er utført,
- b) opplysninger om regnskapets fullstendighet og riktighet, herunder eventuelt:
 - 1. opplysninger som er nødvendige for riktig fortolkning og vurdering av regnskapet,
 - 2. ethvert beløp som skulle vært innkassert, men som ikke er registrert på konto,
 - 3. ethvert beløp som har vært gjenstand for regulær eller betinget utgiftsforpliktelse og som ikke er regnskapsført, eller som ikke er tatt med i regnskapsoversiktene,
 - 4. utgifter som ikke er underbygd med tilstrekkelig bilag,
 - 5. om regnskapsføringen er utført riktig og i behørig form; eventuelt påpeke tilfeller der den konkrete oppstilling av regnskapsoversiktene avviker fra allment anerkjente og vanligvis anvendte regnskapsprinsipper,
- c) andre spørsmål som det er grunn til å påpeke overfor Administrasjonskomiteen, f.eks.:

1. tilfeller av bedrageri eller formodning om bedrageri,
 2. sløsing eller irregulær bruk av Organisasjonens midler eller andre aktiva (selv når transaksjonen er forskriftsmessig regnskapsført),
 3. utgifter som senere kan medføre betydelige kostnader for Organisasjonen,
 4. enhver generell eller spesiell mangel ved systemet for kontroll av inntekter og utgifter eller av varer og utstyr,
 5. utgifter som ikke er i samsvar med Administrasjonskomiteens intensjoner, idet det tas hensyn til overføringer som er behørig tillatt innenfor budsjettforslaget,
 6. overskridelser av bevilgninger, idet det tas hensyn til endringer som følge av overføringer som er behørig tillatt innenfor budsjettforslaget,
 7. utgifter som ikke er i samsvar med tillatelser som ligger til grunn for dem,
- d) om regnskapet er riktig eller inneholder feil med hensyn til varer og utstyr, fastslått på
- e) grunnlag av vareopptelling eller gjennomgang av regnskapsbøkene. Rapporten kan for øvrig påpeke transaksjoner som er blitt regnskapsført i løpet av en tidligere budsjettperiode, og som det foreligger nye opplysninger om, eller transaksjoner som skal foretas i en senere budsjettperiode og som det synes ønskelig å informere Administrasjonskomiteen om på forhånd.

§ 8 Revisor skal ikke under noen omstendigheter gi kritikk i sin beretning uten at Generalsekretæren på forhånd er gitt mulighet til å gi en forklaring.

§ 9 Revisor skal meddele Administrasjonskomiteen og Generalsekretæren om det han har kunnet fastslå under revisjonen. Han kan dessuten gi enhver kommentar som synes hensiktsmessig om Generalsekretærens finansrapport.

§ 10 Dersom revisor har foretatt en summarisk revisjon, eller ikke har mottatt tilstrekkelige grunnlagsdokumenter, skal han oppgi dette i sin bekreftelse og i sin beretning, og samtidig presisere grunnene til disse bemerkningene samt hvilke konsekvenser de har for den finansielle situasjonen og for de finansielle transaksjoner som er regnskapsført.

Del V Voldgift

Artikkel 28 Myndighet

§ 1 Tvister mellom medlemsstatene om fortolkning eller anvendelse av overenskomsten samt tvister mellom medlemsstatene og Organisasjonen om fortolkning eller anvendelse av Protokollen om privilegier og immunitet kan forelegges for en voldgiftsrett etter anmodning fra en av partene. Partene bestemmer fritt sammensetningen av voldgiftsretten og voldgiftsproseduren.

§ 2 Andre tvister om fortolkning eller anvendelse av overenskomsten og om andre overenskomster utarbeidet av Organisasjonen i samsvar med artikkel 2 § 2, kan etter enighet mellom de berørte parter forelegges for en voldgiftsrett dersom tvisten ikke er blitt løst i

minnelighet eller er forelagt for de ordinære domstoler til avgjørelse. Artikkel 29 til 32 får anvendelse for voldgiftsrettens sammensetning og for voldgiftsproseduren.

§ 3 Hver stat kan ved oversendelse av søknad om tiltredelse til overenskomsten forbeholde seg retten til ikke å anvende, helt eller delvis, bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 4 En stat som har tatt forbehold i samsvar med § 3, kan til enhver tid trekke forbeholdet tilbake ved å underrette depositaren om dette. Tilbaketrekking av forbeholdet får virkning én måned etter den dato depositaren har underrettet medlemsstatene om dette.

Artikkel 29

Voldgiftsavtale. Rettssekretariat

Partene inngår en voldgiftsavtale, som særlig fastsetter:

- a) gjenstand for tvisten,
- b) rettens sammensetning og avtalt frist for oppnevning av voldgiftsdommeren/-dommerne,
- c) avtalt sted hvor retten skal settes.

Voldgiftsavtalen må meddeles Generalsekretæren, som opptrer som rettssekretariat.

Artikkel 30

Voldgiftsdommere

§ 1 Generalsekretæren skal utarbeide en liste over voldgiftsdommere og holder den oppdatert. Hver medlemsstat kan få oppført to av sine statsborgere i listen over voldgiftsdommere.

§ 2 Voldgiftsretten består i samsvar med voldgiftsavtalen av én, tre eller fem voldgiftsdommere. Voldgiftsdommerne velges blant personene oppført på listen nevnt i § 1. Hvis voldgiftsavtalen imidlertid fastsetter fem voldgiftsdommere, kan hver part velge én voldgiftsdommer som ikke står på listen. Hvis voldgiftsavtalen fastsetter bare én voldgiftsdommer, velges denne etter enighet mellom partene. Hvis voldgiftsavtalen fastsetter tre eller fem voldgiftsdommere, velger hver part henholdsvis én eller to voldgiftsdommere. Disse oppnevner etter enighet den tredje eller femte voldgiftsdommer, som skal være formann for voldgiftsretten. Bli partene ikke enige om valg av enedommer, eller er de voldgiftsdommerne partene har valgt ikke enige om oppnevningen av tredje eller femte voldgiftsdommer, blir denne oppnevnt av Generalsekretæren.

§ 3 Enedommeren, tredje eller femte voldgiftsdommer må være statsborger av en annen stat enn de statene partene er hjemmehørende i, med mindre partene er hjemmehørende i samme stat.

§ 4 Intervensjon av en tredje part i tvisten har ingen innflytelse på sammensetningen av voldgiftsretten.

Artikkel 31

Prosedyre. Utgifter

§ 1 Voldgiftsretten skal bestemme prosedyren som skal følges, idet det særlig tas hensyn til følgende bestemmelser:

- a) den skal forberede og dømme i sakene på grunnlag av partenes anførsler, uten at den ved sin avgjørelse av rettsspørsmål er bundet av partenes tolkninger,
- b) den kan ikke tilkjenne mer eller noe annet enn det saksøkeren har nedlagt påstand om, og ikke mindre enn det saksøkte har erkjent å skyldes,
- c) voldgiftskjennelsen med nødvendig begrunnelse blir avgitt av voldgiftsretten og gjort kjent for partene av Generalsekretæren,
- d) kjennelsen er endelig hvis den ikke strider mot preseptorisk lov på det sted voldgiftsretten har sitt sete og med mindre partene har inngått motstridende avtale.

§ 2 Voldgiftsdommernes honorarer fastsettes av Generalsekretæren.

§ 3 Voldgiftskjennelsen fastsetter utgiftene og saksomkostningene samt hvordan disse og voldgiftsdommernes honorarer skal fordeles mellom partene.

Artikkel 32

Foreldelse. Tvangsfullbyrdelse

§ 1 Innledning av en voldgiftsprosedyre har samme virkning når det gjelder avbrytelse av foreldelse som det som gjelder i materiell rett ved saksanlegg for alminnelig domstol.

§ 2 Voldgiftsrettens kjennelse blir tvangskraftig i hver medlemsstat etter at de foreskrevne formaliteter er oppfylt i den stat der fullbyrdelsen skal finne sted. Sakens realiteter kan ikke prøves på nytt.

Del VI Endring av overenskomsten

Artikkel 33

Myndighet

§ 1 Generalsekretæren skal omgående gjøre medlemsstatene kjent med forslag om endring av overenskomsten som medlemsstatene har oversendt ham, eller som han selv har utarbeidet.

§ 2 Generalforsamlingen skal treffe beslutning om forslag om endring av overenskomsten, såfremt §§ 4 til 6 ikke fastsetter annen myndighet.

§ 3 Når et endringsforslag forelegges Generalforsamlingen, kan den med det flertall som er fastsatt i artikkel 14 § 6 vedta at forslaget har nær sammenheng med én eller flere bestemmelser i overenskomstens bilag. I dette tilfelle samt i tilfellene nevnt i §§ 4 til 6, annet

punktum, har Generalforsamlingen også myndighet til å treffe beslutning om endring av denne eller disse bestemmelser i bilagene.

§ 4 Med forbehold for beslutninger truffet av Generalforsamlingen i henhold til § 3, første punktum, skal Revisjonskomiteen treffe beslutning om forslag til endring av:

- a) artikkel 9 og [artikkel 27 §§ 2-4](#),
- b) De enhetlige rettsregler CIV, med unntak av artikkel 1, 2, 5, 6, 16, 26 til 39, 41 til 53 og 56 til 60,
- c) De enhetlige rettsregler CIM, med unntak av artikkel 1, 5, 6 §§ 1 og 2, artikkel 8, 12, 13 § 2, artikkel 14, 15 §§ 2 og 3, artikkel 19 §§ 6 og 7 samt artikkel 23 til 27, 30 til 33, 36 til 41 og 44 til 48,
- d) De enhetlige rettsregler CUV, med unntak av artikkel 1, 4, 5 og 7 til 12,
- e) De enhetlige rettsregler CUI, med unntak av artikkel 1, 2, 4, 8 til 15, 17 til 19, 21, 23 til 25,
- f) De enhetlige rettsregler APTU, med unntak av artikkel 1, 3 og 9 til 11 samt vedleggene til disse enhetlige rettsregler,
- g) De enhetlige rettsregler ATMF, med unntak av artikkel 1, 3 og 9 og [vedleggene til disse enhetlige rettsreglene](#),
- h) [De enhetlige rettsregler EST, med unntak av artikkel 1 og 9 og vedleggene til disse enhetlige rettsreglene.](#)

Når endringsforslag forelegges Revisjonskomiteen i samsvar med bokstav a) til g), kan en tredjedel av statene som er representert i komiteen kreve at disse forslagene forelegges Generalforsamlingen til avgjørelse.

§ 5 Ekspertkomiteen for RID treffer beslutning om forslag om endring av bestemmelsene i Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID). Når slike forslag forelegges Ekspertkomiteen for RID, kan en tredjedel av statene som er representert i komiteen kreve at disse forslagene forelegges Generalforsamlingen til avgjørelse.

§ 6 Den tekniske ekspertkomiteen treffer beslutning om forslag om [vedtakelse av et nytt vedlegg eller om endring av de eksisterende vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, ATMF og EST](#). Når slike forslag forelegges Den tekniske ekspertkomiteen, kan en tredjedel av [stater](#) som er representert i komiteen, kreve at disse forslagene forelegges Generalforsamlingen til avgjørelse.

Artikkel 34

Generalforsamlingens beslutninger

§ 1 Endringer av overenskomsten som er vedtatt av Generalforsamlingen, meddeles medlemsstatene av Generalsekretæren.

§ 2 Endringer i selve overenskomsten som er vedtatt av Generalforsamlingen, trer i kraft for alle medlemsstater tolv måneder etter at to tredjedeler av medlemsstatene har godkjent dem, unntatt for de stater som før ikrafttredelsen har avgitt erklæring om at de ikke godkjenner disse endringene.

§ 3 Endringer i overenskomstens bilag som er vedtatt av Generalforsamlingen, trer i kraft for alle medlemsstater **trettiseks** måneder etter at **de er meddelt av Generalsekretæren, unntatt for** de stater som før ikrafttreddelsen har avgitt erklæring om at de ikke godkjenner disse endringene, og de stater som har avgitt erklæring i **henhold til** artikkel 42 § 1 første punktum. **Generalforsamlingen kan, med det flertall som er fastsatt i artikkel 14 § 6 for beslutningstaking om forslag om endring av overenskomsten, beslutte å utsette endringenes ikrafttreddelse.**

§ 4 Medlemsstatene skal **sende meldinger** om godkjenning av endringer av **selve** overenskomsten **som er** vedtatt av Generalforsamlingen, samt erklæringer om at de ikke godkjenner endringer av **selve overenskomsten eller dens bilag, til Generalsekretæren.** Generalsekretæren skal **underrette** de øvrige medlemsstatene om dette.

§ 5 Fristen nevnt i § 2 løper fra den dag Generalsekretæren **melder** at vilkårene for **endringenes ikrafttreddelse** er oppfylt.

§ 6 Generalforsamlingen kan på det tidspunkt en endring blir vedtatt, gjøre det klart at endringen er så omfattende at en medlemsstat som har avgitt en erklæring etter § 2 eller § 3, og som ikke har godkjent endringen **eller trukket tilbake sin erklæring innen** atten måneder etter at den er trådt i kraft, vil opphøre å være medlem av Organisasjonen ved fristens utløp.

§ 7 Når beslutningene i Generalforsamlingen gjelder overenskomstens bilag, suspenderes anvendelsen av det aktuelle bilag i sin helhet så snart beslutningene trer i kraft for trafikk med og mellom medlemsstater som i samsvar med § 3 har gjort innsigelse mot beslutningene innen den fastsatte frist. Generalsekretæren skal underrette medlemsstatene om slik suspensjon; den opphører etter utløpet av en måned regnet fra den dato Generalsekretæren har underrettet de øvrige medlemsstatene om at innsigelsen er opphevet.

Artikkel 35

Beslutninger i komiteene

§ 1 Endringer i overenskomsten som er vedtatt av komiteene, meddeles medlemsstatene av Generalsekretæren.

§ 2 Endringer i selve overenskomsten som er vedtatt av Revisjonskomiteen, trer i kraft for alle medlemsstater første dag i tolvte måned etter den måned Generalsekretæren har gitt medlemsstatene underretning om endringene. Medlemsstatene kan gjøre innsigelse innen fire måneder regnet fra underretningsdatoen. Dersom en fjerdedel av medlemsstatene gjør innsigelse, trer endringen ikke i kraft. Dersom en medlemsstat gjør en innsigelse mot en beslutning i Revisjonskomiteen innen fristen på fire måneder, og den sier opp overenskomsten, trer oppsigelsen i kraft på dato fastsatt for ikrafttreddelse av den aktuelle beslutning.

§ 3 Endringer i overenskomstens bilag som er vedtatt av Revisjonskomiteen, trer i kraft for alle medlemsstater første dag i tolvte måned etter den måned Generalsekretæren har gitt medlemsstatene underretning om endringene. Endringer vedtatt av Ekspertkomiteen for RID eller av Den tekniske ekspertkomiteen trer i kraft for alle medlemsstater første dag i sjette måned etter den måned Generalsekretæren har underrettet medlemsstatene.

§ 4 Medlemsstatene kan gjøre innsigelse innen fire måneder regnet fra [meldingsdatoen](#) nevnt i § 3. Dersom en fjerdedel av medlemsstatene gjør innsigelse, trer endringen ikke i kraft. I medlemsstater som har gjort innsigelse mot en beslutning innen den fastsatte fristen, suspenderes anvendelsen av det aktuelle bilaget i sin helhet for trafikk med og mellom disse medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning. Blir det imidlertid gjort innsigelse mot godkjenning av en teknisk standard eller mot innføring av en enhetlig teknisk bestemmelse, suspenderes [bare den standarden eller den bestemmelsen](#) med hensyn til trafikk med og mellom medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning; det samme gjelder ved en delvis innsigelse. Ved en innsigelse mot vedtakelse eller endring av et vedlegg til De enhetlige rettsregler EST, suspenderes bare det vedlegget med hensyn til trafikk med og mellom medlemsstatene, regnet fra det tidspunkt beslutningene får virkning; det samme gjelder ved en delvis innsigelse.

§ 5 Generalsekretæren skal informere medlemsstatene om suspensjoner omhandlet i § 4; suspensjoner oppheves etter utløpet av en frist på én måned regnet fra den dag Generalsekretæren har gitt underretning til de øvrige medlemsstater om tilbakekalling av en slik innsigelse.

§ 6 Når antall innsigelser i henhold til §§ 2 og 4 skal fastslås, medregnes ikke medlemsstater

- a) som ikke har stemmerett (artikkel 14 § 5, artikkel 26 § 7 eller artikkel 40 § 4),
- b) som ikke er medlem av vedkommende komité (artikkel 16 § 1, annet punktum),
- c) som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler APTU,
- d) [som har avgitt erklæring i samsvar med artikkel 9 § 1 i De enhetlige rettsregler EST.](#)

Del VII Sluttbestemmelser

Artikkel 36 Depositær

§ 1 Generalsekretæren er depositær for denne overenskomst. Hans oppgaver som depositær er de som er angitt i del VII i Wien-konvensjonen av 23. mai 1969 om traktatrett.

§ 2 Ved uenighet mellom en medlemsstat og depositæren om gjennomføringen av den sistnevntes oppgaver, skal depositæren eller vedkommende medlemsstat gjøre de andre medlemsstatene oppmerksom på saken eller eventuelt forelegge den for Administrasjonskomiteen til avgjørelse.

Artikkel 37

Tiltredelse til overenskomsten

§ 1 Overenskomsten er åpen for tiltredelse for enhver stat på hvis territorium det foregår drift av en jernbaneinfrastruktur.

§ 2 En stat som ønsker å tiltre overenskomsten skal sende en søknad til depositaren. Depositaren skal underrette medlemsstatene om søknaden.

§ 3 Søknaden er godtatt med full rettsvirkning tre måneder etter underretningen nevnt i § 2, med mindre fem medlemsstater har gjort innsigelse overfor depositaren. Depositaren underretter uten opphold søkerstaten og medlemsstatene om dette. Tiltredelsen får virkning den første dag i den tredje måned etter denne underretningen.

§ 4 Dersom minst fem medlemsstater gjør innsigelse innen fristen fastsatt i § 3, forelegges søknaden om tiltredelse for Generalforsamlingen til avgjørelse.

§ 5 Med forbehold for artikkel 42 kan en tiltredelse av overenskomsten bare gjelde overenskomsten i den versjon som er gjeldende på det tidspunkt tiltredelsen får virkning.

Artikkel 38

Tiltredelse av regionale organisasjoner for økonomisk integrasjon

§ 1 Tiltredelse av overenskomsten skal være åpen for regionale organisasjoner for økonomisk integrasjon som har myndighet til å vedta egen lovgivning som er bindende for dens medlemmer på de felter som omfattes av denne overenskomst og som en eller flere medlemsstater er medlemmer av. Vilårene for slik tiltredelse fastlegges nærmere i en avtale mellom Organisasjonen og den regionale organisasjonen.

§ 2 Den regionale organisasjonen kan utøve de rettigheter dens medlemmer har etter overenskomsten i den utstrekning de dekker områder som inngår i dens myndighet. Dette gjelder også for forpliktelser medlemsstatene har etter overenskomsten, med unntak av de finansielle forpliktelser omhandlet i artikkel 26.

§ 3 For å kunne utøve stemmeretten og retten til å gjøre innsigelse fastsatt i artikkel 35 §§ 2 og 4, har den regionale organisasjonen et antall stemmer som tilsvarer stemmeantallet til dens medlemmer som også er medlemsstater i Organisasjonen. De sistnevnte kan bare utøve sine rettigheter, særlig sin stemmerett, i den utstrekning som er tillatt i § 2. Den regionale organisasjonen har ikke stemmerett med hensyn til del IV.

§ 4 For å bringe medlemsskap til opphør får artikkel 41 tilsvarende anvendelse.

Artikkel 39

Assosierte medlemmer

§ 1 Enhver stat på hvis territorium det foregår drift av jernbaneinfrastruktur kan bli assosiert medlem av Organisasjonen. Artikkel 37 §§ 2 til 5 får tilsvarende anvendelse.

§ 2 Et assosiert medlem kan delta i arbeidet i organene nevnt i artikkel 13 § 1 bokstav a) og c) til f) kun i egenskap av rådgiver. Et assosiert medlem kan ikke oppnevnes som medlem av Administrasjonskomiteen. Det skal bidra til Organisasjonens utgifter med 0,25 prosent av bidragene (artikkel 26 § 3).

§ 3 For å bringe medlemsskap til opphør får artikkel 41 tilsvarende anvendelse.

Artikkel 40

Suspensjon av medlemsskap

§ 1 En medlemsstat kan, uten å si opp overenskomsten, be om suspensjon av sitt medlemsskap i Organisasjonen når det ikke lenger foregår noen internasjonal jernbanetrafikk på dens territorium av grunner som ikke skyldes denne medlemsstaten.

§ 2 Administrasjonskomiteen skal treffe beslutning om en anmodning om suspensjon av medlemsskap. Anmodningen skal rettes til Generalsekretæren senest tre måneder før komiteen har møte.

§ 3 Suspensjon av et medlemsskap trer i kraft den første dag i måneden etter den dag Generalsekretæren har gitt underretning til medlemsstatene om Administrasjonskomiteens beslutning. Suspensjon av medlemsskapet opphører når medlemsstaten gir underretning om at den internasjonale jernbanetrafikken er gjenopptatt på dens territorium. Generalsekretæren skal uten opphold gi underretning om dette til de øvrige medlemsstatene.

§ 4 Suspensjon av medlemsskap medfører at:

- a) medlemsstaten fritas fra plikten til å bidra til finansieringen av Organisasjonens utgifter,
- b) retten til å stemme i Organisasjonens organer suspenderes,
- c) retten til å gjøre innsigelser i samsvar med artikkel 34 §§ 2 og 3 og artikkel 35 §§ 2 og 4 suspenderes.

Artikkel 41

Oppsigelse av overenskomsten

§ 1 Overenskomsten kan sies opp på ethvert tidspunkt.

§ 2 Enhver medlemsstat som ønsker å si opp overenskomsten, skal underrette depositaren om dette. Oppsigelsen får virkning 31. desember i det etterfølgende år.

Artikkel 42

Erklæringer og forbehold mot overenskomsten

§ 1 Enhver stat kan på ethvert tidspunkt avgi erklæring om at den ikke vil anvende i sin helhet enkelte bilag til overenskomsten. Forbehold og erklæringer om ikke å anvende bestemte bestemmelser i selve overenskomsten eller i dens bilag, er dessuten bare tillatt dersom slike forbehold og erklæringer uttrykkelig er fastsatt i selve bestemmelsene.

§ 2 Forbehold eller erklæringer skal rettes til depositaren. De får virkning på det tidspunkt overenskomsten trer i kraft for vedkommende stat. Enhver erklæring avgitt etter denne ikrafttreddelsen, får virkning 31. desember i året som følger etter denne erklæringen. Depositaren skal underrette medlemsstatene om dette.

Artikkel 43

Oppløsning av Organisasjonen

§ 1 Generalforsamlingen kan beslutte å oppløse Organisasjonen og eventuelt overføre sine oppgaver til en annen mellomstatlig organisasjon ved eventuelt å fastsette sammen med denne organisasjonen vilkårene for overføring.

§ 2 Ved oppløsning av Organisasjonen skal dens eiendeler og aktiva fordeles mellom statene som har vært medlemmer av Organisasjonen uten avbrudd i de fem siste kalenderår forut for det året beslutningen i henhold til § 1 ble truffet, i et forhold som tilsvarer den gjennomsnittlige prosentsatsen som de har bidratt med til Organisasjonens utgifter i løpet av de fem foregående år.

Artikkel 44

Overgangsbestemmelser

I tilfellene omhandlet i artikkel 34 § 7, artikkel 35 § 4, artikkel 41 § 1 og artikkel 42, skal den gjeldende rett på det tidspunkt det ble inngått kontrakter underlagt De enhetlige rettsregler CIV, De enhetlige rettsregler CIM, De enhetlige rettsregler CUV eller De enhetlige rettsregler CUI fortsatt gjelde for eksisterende kontrakter.

Artikkel 45

Overenskomstens tekster

§ 1 Overenskomsten er utarbeidet på fransk, tysk og engelsk. Ved uenighet skal den franske teksten gå foran.

§ 2 Etter forslag fra en av de berørte stater skal Organisasjonen utgi offisielle oversettelser av overenskomsten på andre språk, i den utstrekning et av disse språkene er et offisielt språk på

minst to medlemsstaters territorium. Disse oversettelsene skal utarbeides i samarbeid med vedkommende medlemsstaters kompetente tjenester.

Protokoll om privilegier og immunitet for Den mellomstatlige organisasjon for internasjonal jernbanetrafikk (OTIF)

Artikkel 1

Immunitet mot rettsforfølgning, tvangsfullbyrdelse og beslag

§ 1 Innenfor rammen av sin offisielle virksomhet har Organisasjonen immunitet mot rettsforfølgning og tvangsfullbyrdelse, unntatt:

- a) dersom Organisasjonen i et spesielt tilfelle uttrykkelig har gitt avkall på slik immunitet,
- b) ved sivilt søksmål reist av tredjemann,
- c) ved motsøksmål direkte knyttet til et hovedsøksmål reist av Organisasjonen,
- d) ved rettslig beslag i lønninger og andre godtgjørelser som Organisasjonen skylder en av sine ansatte.

§ 2 Eiendom og annen formue som tilhører Organisasjonen, har uansett hvor de befinner seg immunitet mot enhver form for rekvirering, inndragning, sekvestrasjon og annen form for beslag eller tvang, unntatt i den utstrekning slike tiltak midlertidig er nødvendige på grunn av forebygging av ulykker med motorkjøretøyer som tilhører Organisasjonen eller som benyttes for dennes regning, og på grunn av etterforskning som slike ulykker kan medføre.

Artikkel 2

Vern mot ekspropriasjon

Hvis ekspropriasjon er nødvendig av offentlige hensyn, må alle egnede tiltak treffes for å unngå at ekspropriasjonen hindrer Organisasjonen i å drive sin virksomhet, og en adekvat omgående erstatning må utbetales på forhånd.

Artikkel 3

Fritak for skatt

§ 1 Hver medlemsstat skal fritta Organisasjonen, dens eiendom og inntekter for direkte skatt innen rammen av dens offisielle virksomhet. Når Organisasjonen foretar innkjøp eller nytter tjenester for betydelige beløp som er strengt nødvendige for dens offisielle virksomhet, og slike innkjøp eller tjenester omfatter skatter og avgifter, skal medlemsstatene hver gang det er mulig, treffe egnede tiltak for å fritta Organisasjonen for denne type skatter eller avgifter, eller for å refundere dem.

§ 2 Fritak gis ikke for skatter og avgifter som utgjør ren godtgjørelse for utførte tjenester.

§ 3 Varer som er ervervet i samsvar med § 1 kan verken selges, overdras eller nyttes på annen måte enn det som fremgår av vilkårene fastsatt av medlemsstaten som har gitt disse fritak.

Artikkel 4

Fritak for skatter og avgifter

§ 1 Varer som innføres eller utføres av Organisasjonen og som er strengt nødvendige for dens offisielle virksomhet, er fritatt for alle skatter og avgifter som oppkreves ved inn- eller utførsel.

§ 2 Fritak gis ikke etter denne artikkel for varer eller tjenester som innkjøpes og innføres av Organisasjonens ansatte til eget behov.

§ 3 Artikkel 3 § 3 får tilsvarende anvendelse for varer innført i samsvar med § 1.

Artikkel 5

Offisiell virksomhet

Organisasjonens offisielle virksomhet nevnt i denne protokoll er den virksomhet som svarer til de mål som er nærmere fastsatt i overenskomstens artikkel 2.

Artikkel 6

Pengetransaksjoner

Organisasjonen kan motta og besitte alle slags pengemidler, valutaer og verdipapirer. Den kan fritt disponere disse verdiene til all slags bruk fastsatt i overenskomsten og ha konti i enhver valuta i den utstrekning det er nødvendig for å møte sine forpliktelser.

Artikkel 7

Kommunikasjoner

For sine offisielle kommunikasjoner og overføring av alle sine dokumenter skal Organisasjonen få en behandling som ikke er mindre gunstig enn den som hver medlemsstat gir andre, sammenlignbare, internasjonale organisasjoner.

Artikkel 8

Privilegier og immunitet for statenes representanter

Medlemsstatenes representanter har følgende privilegier og immunitet på hver medlemsstats område under utføringen av sitt arbeid og på tjenestereiser:

- a) immunitet mot rettsforfølgning, også etter at oppdraget er utført, for sine handlinger, herunder hva de har sagt og skrevet under utføringen av sine oppgaver; denne immuniteten gjelder imidlertid ikke ved skade på grunn av ulykke forårsaket av motorkjøretøy eller annet transportmiddel som tilhører eller kjøres av representant for en medlemsstat, eller ved brudd på trafikkreglene med nevnte transportmiddel,
- b) immunitet mot pågrepelse eller varetekt, unntatt hvis de blir tatt på fersk gjerning,
- c) immunitet mot beslag av personlig bagasje, unntatt hvis de blir tatt på fersk gjerning,
- d) ukrenkelighet for alle sine offisielle papirer og dokumenter,
- e) fritak for seg selv og ektefelle for alle tiltak som begrenser innreise og for alle formaliteter for registrering av utlendinger,
- f) samme lettelser når det gjelder valuta- og vekslingsbestemmelser som de som innrømmes utenlandske regjeringers representanter på midlertidig offisielt oppdrag.

Artikkel 9

Privilegier og immunitet for Organisasjonens ansatte

Organisasjonens ansatte har følgende privilegier og immunitet under utføringen av sine oppgaver på en medlemsstats område:

- a) immunitet mot rettsforfølgning for sine handlinger, herunder for hva de har sagt og skrevet under utføringen av sine oppgaver og innen sitt ansvarsområde; denne immunitet gjelder imidlertid ikke ved skade på grunn av ulykke forårsaket av motorkjøretøy eller annet transportmiddel som tilhører eller kjøres av en av Organisasjonens ansatte, eller ved brudd på trafikkreglene med nevnte transportmiddel; de ansatte har fortsatt denne immunitet selv etter at deres tjenesteforhold ved Organisasjonen er opphørt.
- b) ukrenkelighet for alle sine offisielle papirer og dokumenter,
- c) de samme fritak fra bestemmelser om begrensning av innvandring og registrering av utlendinger som vanligvis gis ansatte ved internasjonale organisasjoner; familiemedlemmer som inngår i deres husholdning, nyter godt av de samme lettelser,
- d) fritak fra nasjonal inntektsbeskatning på betingelse av at Organisasjonen innfører en intern beskatning på lønninger og andre godtgjørelser den utbetaler; medlemsstatene kan imidlertid ta hensyn til disse lønningene og godtgjørelsene når de beregner skatt på inntekter fra andre kilder; medlemsstatene har ikke plikt til å gi slikt skattefritak for erstatninger, pensjoner og livrenter som Organisasjonen utbetaler til tidligere ansatte eller til deres rettighetshavere,
- e) med hensyn til vekslingsbestemmelser, de samme privilegier som vanligvis gis ansatte ved internasjonale organisasjoner,
- f) ved rapatriering under en internasjonal krise, de samme lettelser for dem og familiemedlemmer som inngår i deres husholdning, som de lettelser som vanligvis gis ansatte i internasjonale organisasjoner.

Artikkel 10

Privilegier og immunitet for sakkyndige

Sakkyndige som Organisasjonen innkaller har, mens de utfører sine oppgaver ved Organisasjonen eller er på oppdrag for Organisasjonen, herunder reiser mens de er slik i tjeneste eller på slikt oppdrag, følgende privilegier og immunitet, i den utstrekning disse er nødvendige for å utføre sine oppgaver:

- a) immunitet mot rettsforfølgning, herunder for hva de har sagt og skrevet under utføringen av sine oppgaver; denne immuniteten gjelder imidlertid ikke ved skade på grunn av ulykke forårsaket av motorkjøretøy eller annet transportmiddel som tilhører eller kjøres av den sakkyndige, eller ved brudd på trafikkreglene med nevnte transportmiddel; de sakkyndige nyter godt av denne immuniteten også etter at deres oppgaver for Organisasjonen er avsluttet,
- b) ukrenkelighet for alle sine papirer og offisielle dokumenter,
- c) nødvendige lettelser når det gjelder veksling ved overføring av sine godtgjørelser,
- d) samme lettelser når det gjelder personlig bagasje som for utenlandske regjeringers representanter på midlertidig offisielt oppdrag.

Artikkel 11

Formålet med privilegier og immunitet

§ 1 De privilegier og den immunitet som er fastsatt i denne protokollen, blir utelukkende gitt for å sikre at Organisasjonen under alle forhold kan fungere fritt og at de personer som får slike innrømmelser, har full uavhengighet. De kompetente myndigheter vil oppheve enhver immunitet hvis den kan være til hinder for at rettferdigheten skjer fyldest, og hvis den kan oppheves uten å innvirke på gjennomføringen av målet med innrømmelse av immuniteten.

§ 2 Kompetente myndigheter for formålet i § 1 er:

- a) medlemsstatene, for deres representanter,
- b) Administrasjonskomiteen, for generalsekretæren,
- c) generalsekretæren, for de øvrige ansatte i Organisasjonen og for sakkyndige som Organisasjonen innkaller.

Artikkel 12

Forebygging av misbruk

§ 1 Ingen av bestemmelsene i denne protokoll kan virke inn på den rett hver medlemsstat har til å ta alle nødvendige forholdsregler av hensyn til sin offentlige sikkerhet.

§ 2 Organisasjonen samarbeider til enhver tid med de kompetente myndigheter i medlemsstatene for å bidra til god rettspleie, sikre at lover og bestemmelser i vedkommende medlemsstat overholdes og for å hindre ethvert misbruk som vil kunne følge av de privilegier og den immunitet som er fastsatt i denne protokoll.

Artikkel 13

Behandling av egne statsborgere

Ingen medlemsstat har plikt til å gi de privilegier og den immunitet som er nevnt:

- a) i artikkel 8, unntatt bokstav d),
- b) i artikkel 9, unntatt bokstav a), b) og d),
- c) i artikkel 10, unntatt bokstav a) og b)

til sine egne statsborgere eller personer som har fast bopel i denne stat.

Artikkel 14

Tilleggsavtaler

Organisasjonen kan inngå tilleggsavtaler med én eller flere medlemsstater for å gjennomføre denne protokoll i vedkommende medlemsstat eller medlemsstater, samt andre avtaler for å sikre at Organisasjonen fungerer etter sin hensikt.

Enhetlige rettsregler for avtale om internasjonal transport av reisende på jernbanene (CIV – Bilag A til overenskomsten)

Del I Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1 **Virkeområde**

§ 1 De enhetlige rettsregler gjelder for all betalt og gratis transport av reisende på jernbanen når avreise- og bestemmelsessted befinner seg i to forskjellige medlemsstater. Dette gjelder uansett hvor partene i transportavtalen måtte ha sin bopel eller sitt hovedkontor eller hvilken nasjonalitet de måtte ha.

§ 2 Når en internasjonal transport som er gjenstand for en enkelt avtale, i tillegg til den grenseoverskridende trafikken på jernbanen, innbefatter transport over vei eller over innenlands vannvei i en medlemsstat, finner De enhetlige rettsregler anvendelse.

§ 3 Når en internasjonal transport som er gjenstand for en enkelt avtale, i tillegg til transport på jernbane, innbefatter transport over sjø eller en grenseoverskridende transport over innenlands vannvei, finner De enhetlige rettsregler anvendelse dersom sjøtransporten eller transporten over innenlands vannvei skjer på de linjer som er inntatt i listen over linjer i artikkel 24 § 1 i overenskomsten.

§ 4 De enhetlige rettsregler gjelder likeledes, for så vidt angår jernbanens ansvar for reisendes død og skade, personer som ledsager en sending som transporteres i samsvar med De enhetlige rettsregler CIM.

§ 5 De enhetlige rettsregler gjelder ikke transporter mellom stasjoner i to nabostater hvis de linjer transporten foregår på mellom stasjonene opereres av en eller flere infrastrukturforvaltere fra én og samme stat.

§ 6 Enhver stat som er part i en overenskomst om direkte internasjonal transport av reisende på jernbanen og som er av tilnærmet lik karakter som De enhetlige rettsregler kan, når den søker om å få tiltre overenskomsten, erklære at De enhetlige rettsregler bare skal komme til anvendelse for transporter som foregår på en del av den jernbaneinfrastrukturen som finnes på statens område. Denne delen av jernbaneinfrastrukturen skal være nøyaktig definert og skal være tilknyttet jernbaneinfrastrukturen til en medlemsstat. Når en stat har avgitt en slik erklæring, gjelder De enhetlige rettsregler bare hvis:

- a) avreise- eller bestemmelsesstedet samt den reiseruten som er beskrevet i billetten ligger på den angitte infrastruktur eller
- b) den angitte infrastruktur knytter sammen infrastrukturen i to medlemsland og er angitt i billetten som reiserute for en transittransport.

§ 7 Enhver stat som har avgitt erklæring i samsvar med § 6, kan når som helst avstå fra erklæringen ved å varsle depositaren. Avkall på erklæringen får virkning en måned etter at depositaren har underrettet medlemsstatene. Erklæringen blir ugyldig når overenskomsten omtalt under § 6, første setning, opphører å gjelde for denne staten.

Artikkel 2

Erklæring om ansvar ved reisendes død og skade

§ 1 Enhver stat kan når som helst erklære at ikke alle bestemmelser om transportørens ansvar for reisendes død og skade ved ulykker på dens område, får anvendelse for reisende som er borgere av eller har sin vanlige bopel i denne stat.

§ 2 Enhver stat som har avgitt erklæring i samsvar med § 1, kan når som helst avstå fra erklæringen ved å varsle til depositaren. Avkall på erklæringen får virkning en måned etter at depositaren har underrettet medlemsstatene.

Artikkel 3

Definisjoner

I De enhetlige rettsregler, menes med:

- a) «transportør»: den avtalefestede transportøren som den reisende har inngått transportavtalen med i kraft av De enhetlige rettsregler, eller en etterfølgende transportør, som er ansvarlig med hjemmel i denne avtalen;
- b) «stedfortredende transportør»: en transportør som ikke har inngått noen transportavtale med den reisende, men som transportøren under bokstav a) helt eller delvis har gitt i oppdrag å utføre jernbanetransporten;
- c) «Alminnelige transportvilkår»: transportørens vilkår i form av alminnelige vilkår eller tariffen som er gyldige i.h.t. loven i den enkelte medlemsstat og som, gjennom inngåelsen av transportavtalen, er blitt uløselig knyttet til denne;
- d) «kjøretøy»: et motorkjøretøy eller en tilhenger som transporteres i tilknytning til en transport av reisende.

Artikkel 4

Avvik

§ 1 Medlemsstatene kan inngå avtaler som innebærer at De enhetlige rettsregler fravikes utelukkende for transporter som utføres mellom to stasjoner som ligger på hver sin side av grensen, når det ikke er andre stasjoner mellom dem.

§ 2 Ved transporter mellom to medlemsstater som går i transitt via en ikke-medlemsstat, kan de berørte statene inngå avtaler som fraviker De enhetlige rettsregler.

§ 3 Med forbehold om andre bestemmelser i folkeretten, kan to eller flere medlemsstater fastsette seg imellom hvilke vilkår som skal gjelde for transportørens plikt til å transportere reisende, reisegods, dyr og kjøretøyer i trafikk mellom disse statene.

§ 4 De avtaler som er nevnt i §§ 1 til 3 samt deres iverksettelse skal meddeles den Mellomstatlige organisasjon for internasjonal jernbanetrafikk. Organisasjonens generalsekretær underretter medlemsstatene og de berørte foretak.

Artikkel 5

Bindende rett

Med mindre annet er bestemt i De enhetlige rettsregler, er enhver bestemmelse som direkte eller indirekte avviker fra De enhetlige rettsregler, ugyldig og uten virkning. Ugyldigheten av slike bestemmelser medfører ikke at de øvrige bestemmelsene i transportavtalen blir ugyldige. Uten hensyn til dette kan en transportør påta seg ansvar og forpliktelser som går ut over det som er fastsatt i De enhetlige rettsregler.

Del II Inngåelse og gjennomføring av transportavtalen

Artikkel 6

Transportavtale

§ 1 Gjennom transportavtalen forplikter transportøren seg til å transportere den reisende og eventuelt, reisegods og kjøretøyer til bestemmelsesstedet og å utlevere reisegods og kjøretøyer på bestemmelsesstedet.

§ 2 Transportavtalen skal fastslås ved at den reisende får utlevert en eller flere billetter. Med forbehold om artikkel 9, påvirkes avtalens eksistens eller gyldighet verken av fravær eller tap av eller uregelmessigheter ved billetten, idet avtalen forblir underlagt De enhetlige rettsregler.

§ 3 Inntil det motsatte er bevist, har billetten gyldighet som bevis for inngåelsen av og innholdet i transportavtalen.

Artikkel 7

Billett

§ 1 De alminnelige transportvilkårene bestemmer ebillettens form og innhold samt språk og bokstavtype som den skal trykkes på og utfylles med.

§ 2 Billetten skal minst inneholde:

- a) transportør eller transportører;

- b) en angivelse av at transporten, uten hensyn til motstridende bestemmelser, er underlagt De enhetlige rettsregler; det kan være i form av forkortelsen CIV;
- c) enhver annen angivelse som måtte være nødvendig for å bevise transportavtalens inngåelse og innhold og som setter den reisende i stand til å påberope seg de rettigheter avtalen gir.

§ 3 Den reisende må ved mottak av billetten forsikre seg om at den er utfylt i samsvar med angitte intensjoner.

§ 4 Billetten kan overdras hvis den ikke er utstedt på navn og hvis reisen ikke har startet.

§ 5 Billetten kan utstedes i form av elektronisk dataregistrering, som kan omsettes til tegn med leselig skrift. De metoder som anvendes for dataregistrering og -behandling skal være likeverdige ut fra et funksjonelt synspunkt, særlig hva angår beviskraften til den billetten som slike data representerer.

Artikkel 8

Betaling og tilbakebetaling av billettprisen

§ 1 Med mindre annet er avtalt mellom den reisende og transportøren, skal billettprisen betales på forskudd.

§ 2 De alminnelige transportvilkår bestemmer på hvilke betingelser billettprisen tilbakebetales.

Artikkel 9

Rett til transport. Utelukkelse fra transport

§ 1 Fra reisen begynner, skal den reisende inneha gyldig billett, som skal fremvises ved billettkontroll. De alminnelige transportvilkår kan bestemme:

- a) at reisende som ikke kan vise gyldig billett, foruten billettprisen, også skal betale et tillegg;
- b) at reisende som nekter å betale billettprisen eller tillegget på stedet, kan utelukkes fra transport;
- c) hvorvidt og på hvilke betingelser tillegget kan tilbakebetales.

§ 2 De alminnelige transportvilkår kan bestemme at reisende kan utelukkes fra transport eller utelukkes fra transport underveis:

- a) når de utgjør en fare for sikkerheten og driften eller for andre reisendes sikkerhet,
- b) når de er til utilbørlig sjenanse for andre reisende, og at de i så fall ikke kan kreve tilbakebetaling verken for billettprisen eller for reisegodsfrakten.

Artikkel 10
Oppfyllelse av myndigheters krav

Den reisende skal oppfylle de formaliteter toll- eller andre administrative myndigheter har fastsatt.

Artikkel 11
Innstilling og forsinkelse av tog. Tapt korrespondanse

Transportøren skal i et slikt tilfelle forsyne billetten med en attestasjon om toginnstillingen eller den tapte korrespondansen.

Del III Transport av håndbagasje, dyr, reisegods og kjøretøyer

Kapittel I Fellesbestemmelser

Artikkel 12
Gjenstander og dyr som er tillatt

§ 1 Den reisende kan ta med seg gjenstander som er lette å bære (håndbagasje) samt levende dyr, i samsvar med De alminnelige transportvilkår. Videre kan den reisende ta med seg omfangsrike gjenstander i samsvar med de særlige bestemmelser som er inntatt i De alminnelige transportvilkår. Gjenstander eller dyr som kan sjenere de reisende eller forårsake skade, er ikke tillatt.

§ 2 Den reisende kan sende gjenstander og dyr som reisegods i samsvar med De alminnelige transportvilkår.

§ 3 Transportøren kan godta transport av kjøretøyer i tilknytning til transport av reisende i samsvar med de særlige bestemmelser som er inntatt i De alminnelige transportvilkår.

§ 4 Transport av farlig gods som håndbagasje, reisegods samt på eller i de kjøretøyer som transporteres med jernbane i samsvar med denne del, skal skje i samsvar med Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID).

Artikkel 13
Kontroll

§ 1 Ved begrunnet mistanke om overtredelse av transportvilkårene, har transportøren rett til å kontrollere om de transporterte gjenstander (håndbagasje, reisegods, kjøretøyer, herunder deres last) og dyr oppfyller transportvilkårene når lover og bestemmelser i den staten hvor

kontrollen foretas, ikke forbyr det. Den reisende skal innbys til å være tilstede under kontrollen. Hvis den reisende ikke innfinner seg eller ikke kan nås, skal transportøren innkalle to uavhengige vitner.

§ 2 Når det er fastslått at transportvilkårene ikke er overholdt, kan transportøren kreve at den reisende betaler kostnadene ved kontrollen.

Artikkel 14

Oppfyllelse av myndigheters krav

Den reisende skal under transporten oppfylle de formaliteter toll- eller andre administrative myndigheter har fastsatt for transport av gjenstander (håndbagasje, reisegods, kjøretøyer, herunder deres last) og dyr. Han skal være tilstede når disse gjenstandene kontrolleres, med mindre det er gitt unntak i den enkelte stats lover og bestemmelser.

Kapittel II Håndbagasje og dyr

Artikkel 15

Tilsyn

Den reisende skal føre tilsyn med håndbagasje og dyr som tas med.

Kapittel III Reisegods

Artikkel 16

Avsendelse av reisegods

§ 1 De avtalefestede forpliktelser som gjelder ved transport av reisegods, skal fastslås i en reisegodskvittering som utleveres til den reisende.

§ 2 Med forbehold om artikkel 22, påvirker verken fravær eller tap av eller uregelmessigheter ved reisegodskvitteringen eksistensen eller gyldigheten til de avtaler som er inngått om transport av reisegods, som forblir underlagt De enhetlige rettsregler.

§ 3 Reisegodskvitteringen gjelder som bevis for at reisegodset er registrert og for transportvilkårene.

§ 4 Inntil det motsatte er bevist, formodes det at reisegodset er i tilsynelatende god stand når transportøren overtar det for transport og at antall kolli og kollienes vekt er i samsvar med de opplysninger som er gitt i reisegodskvitteringen.

Artikkel 17

Reisegodskvittering

§ 1 De alminnelige transportvilkår bestemmer formen på og innholdet av reisegodskvitteringen, samt språk og bokstavtyper den skal trykkes på og utfylles med. Artikkel 7 § 5 gjelder analogt.

§ 2 Reisegodskvitteringen skal minst inneholde:

- a) transportør eller transportører;
- b) en angivelse av at transporten, uten hensyn til motstridende bestemmelser, er underlagt De enhetlige rettsregler; det kan være i form av forkortelsen CIV;
- c) enhver annen angivelse som er nødvendig for å bevise hvilke avtalefestede forpliktelser som gjelder for transporten av reisegodset og som setter den reisende i stand til å påberope seg de rettigheter avtalen gir ham.

§ 3 Når den reisende mottar reisegodskvitteringen, skal han forvise seg om at den er utfylt slik han har forlangt.

Artikkel 18

Registrering og transport

§ 1 Hvis De alminnelige transportvilkår ikke fastsetter unntak, registreres reisegods bare når det vises gyldig billett minst til reisegodsets bestemmelsessted. For øvrig foretas registreringen i henhold til de forskrifter som gjelder på avsendelsesstedet.

§ 2 Når De alminnelige reisevilkår fastsetter at reisegods kan transporteres uten at billett vises, gjelder bestemmelsene i De enhetlige rettsregler om den reisendes rettigheter og plikter med hensyn til reisegodset tilsvarende for sender av slikt reisegods.

§ 3 Transportøren kan sende reisegodset med et annet tog eller et annet transportmiddel og over en annen strekning enn den som den reisende nytter.

Artikkel 19

Betaling av reisegodsfrakten

Med mindre annet er avtalt mellom den reisende og transportøren, skal reisegodsfrakten betales ved registreringen.

Artikkel 20

Merking av reisegodset

Den reisende skal på lett synlig sted merke hvert reisegodskolli slik at det er holdbart og tydelig, med:

- a) navn og adresse,
- b) bestemmelsessted.

Artikkel 21

Rett til å disponere over reisegodset

§ 1 Hvis omstendighetene tillater det og toll- eller andre administrative myndigheters bestemmelser ikke forbyr det, kan den reisende kreve å få utlevert reisegodset på avsendelsesstedet mot å levere tilbake reisegodskvitteringen og å vise billetten, når det er fastsatt i De alminnelige transportvilkårene.

§ 2 De alminnelige transportvilkår kan fastsette andre bestemmelser når det gjelder retten til å disponere over reisegodset, særlig endringer av bestemmelsessted og eventuelle økonomiske konsekvenser som skal bæres av den reisende.

Artikkel 22

Utlevering

§ 1 Reisegodset utleveres mot tilbakelevering av reisegodskvitteringen og mot betaling av eventuelle kostnader som er belastet sendingen. Transportøren har rett, men ikke plikt, til å kontrollere om innehaveren av reisegodskvitteringen har rett til å motta godset.

§ 2 Likestillet med utlevering av reisegodset til innehaveren av reisegodskvitteringen, når dette foregår etter bestemmelsene som gjelder på bestemmelsesstedet, er:

- a) levering av reisegodset til toll- eller avgiftsmyndigheter i deres ekspedisjonslokaler eller lager, når disse ikke står under transportørens oppsyn;
- b) levering av levende dyr til forvaring hos en tredjemann.

§ 3 Innehaveren av reisegodskvitteringen kan kreve reisegodset utlevert på bestemmelsesstedet så snart den avtalte tiden er gått og eventuelt at den nødvendige tiden er gått for å få oppfylt de krav som tollvesenet eller andre myndigheter forlanger.

§ 4 Hvis reisegodskvitteringen ikke leveres, plikter transportøren å utlevere reisegodset bare til den som kan bevise sin rett; hvis beviset anses utilstrekkelig, kan transportøren forlange at det stilles sikkerhet.

§ 5 Reisegodset utleveres på det angitte bestemmelsesstedet det er registrert til.

§ 6 Hvis innehaveren av reisegodskvitteringen ikke får reisegodset utlevert i samsvar med § 3, kan han forlange at kvitteringen påføres en bevitnelse om hvilken dag og hvilket klokkeslett han forlangte det utlevert.

§ 7 Den berettigede kan nekte å ta imot reisegodset hvis transportøren ikke etterkommer hans anmodning om å undersøke reisegodset for å konstatere en påstått skade.

§ 8 For øvrig foregår utleveringen av reisegods i samsvar med de bestemmelser som gjelder på bestemmelsesstedet.

Kapittel IV Kjøretøyer

Artikkel 23 Transportvilkår

De særlige bestemmelser for transport av kjøretøyer som er inntatt i De alminnelige transportvilkår, bestemmer vilkårene for hva som tillates sendt, for registrering, lasting og transport, lossing og utlevering samt den reisendes plikter.

Artikkel 24 Transportbevis

§ 1 De avtalefestede forpliktelser som gjelder ved transport av kjøretøyer skal fastslås i et transportbevis som utleveres til den reisende. Transportbeviset kan inngå som en del av den reisendes billett.

§ 2 De særlige bestemmelser for transport av kjøretøyer som er inntatt i De alminnelige transportvilkår bestemmer formen på og innholdet av transportbeviset, samt språk og bokstavtyper det skal trykkes på og utfylles med. Artikkel 7 § 5 gjelder analogt.

§ 3 Transportbeviset skal minst inneholde:

- a) transportør eller transportører;
- b) en angivelse av at transporten, uten hensyn til motstridende bestemmelser, er underlagt De enhetlige rettsregler; det kan være i form av forkortelsen CIV;
- c) enhver annen angivelse som er nødvendig for å bevise de avtalefestede forpliktelsene
- d) som gjelder ved transport av kjøretøyer og som setter den reisende i stand til å påberope seg de rettigheter avtalen gir ham.

§ 4 Når den reisende mottar transportbeviset, skal han forvise seg om at det er utfylt slik han har forlangt.

Artikkel 25 Supplerende bestemmelser

Med forbehold for bestemmelsene i dette kapittel, kommer bestemmelsene i kapittel III om transport av reisegods til anvendelse på kjøretøyer.

Del IV Transportørens ansvar

Kapittel I Ansvar for reisendes død og skade

Artikkel 26

Ansvarsgrunnlag

§ 1 Transportøren er ansvarlig for tap som følge av død, personskader eller enhver annen skade på den reisendes fysiske eller mentale helsetilstand som skyldes en ulykke i forbindelse med jernbanedriften og som inntreffer mens den reisende oppholder seg i jernbanevognene, ved på- eller avstigning, uansett hva slags jernbaneinfrastruktur som nyttes.

§ 2 Transportøren er fritatt for dette ansvar:

- a) hvis ulykken er forårsaket av omstendigheter utenfor jernbanedriften som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, er utvist;
- b) i den utstrekning ulykken skyldes feil fra den reisendes side;
- c) hvis ulykken skyldes en tredjemanns atferd som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge, til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, er utvist; et annet foretak som nytter den samme jernbaneinfrastrukturen anses ikke som en tredjemann; regressretten berøres ikke.

§ 3 Hvis ulykken skyldes en tredjemanns atferd og transportøren allikevel ikke fritas fullstendig for ansvar i samsvar med § 2 bokstav c), svarer han for det hele innenfor de begrensninger som De enhetlige rettsregler setter, uten at dette berører hans mulighet til å eventuelt søke regress mot tredjemann.

§ 4 De enhetlige rettsregler berører ikke det ansvar som kan påhvile transportøren i de tilfeller som ikke er fastsatt i § 1.

§ 5 Når en transport som er gjenstand for en enkelt transportavtale utføres av flere etterfølgende transportører, påhviler ansvaret for reisendes død og skade den transportør som etter transportavtalen skulle yte transporttjenesten på den strekningen hvor ulykken inntraff. Når denne tjenesten ikke blir utført av transportøren, men av en stedfortredende transportør, står begge transportørene solidarisk ansvarlig, i samsvar med De enhetlige rettsregler.

Artikkel 27

Skadeserstatning ved død

§ 1 Ved reisendes død omfatter skadeserstatningen:

- a) nødvendige kostnader som er en følge av dødsfallet, særlig til transport av den døde og til begravelse;
- b) hvis døden ikke er inntrådt straks, skadeserstatning som fastsatt i artikkel 28.

§ 2 Er personer som den reisende etter lov var eller ville ha blitt underholdspliktig for i fremtiden, blitt berøvet underhold ved reisendes død, ytes erstatning også for dette tap.

Erstatningskrav fra personer som den reisende har påtatt seg underholdsplikt for uten å være tvunget etter loven, avgjøres etter nasjonal rett.

Artikkel 28

Skadeserstatning ved personskade

Blir en reisende såret eller på annen måte fysisk eller mentalt skadet, omfatter skadeserstatningen:

- a) nødvendige kostnader, særlig til behandling og transport;
- b) erstatning for tap forårsaket ved hel eller delvis arbeidsuførhet eller ved økte behov.

Artikkel 29

Skadeserstatning for annen fysisk overlast

Nasjonal rett bestemmer om og i hvilken utstrekning transportøren skal yte skadeserstatning for annen overlast enn fastsatt i artiklene 27 og 28.

Artikkel 30

Form og beløp på skadeserstatning ved død og skade

§ 1 Skadeserstatning fastsatt i artikkel 27 § 2 og i artikkel 28 bokstav b) skal ytes i form av et kapitalbeløp. Tillater imidlertid nasjonal rett bevilgning av en livrente, skal skadeserstatning ytes i denne form når den skadde reisende eller de berettigede personer nevnt i artikkel 27 § 2, krever det.

§ 2 Det erstatningsbeløp som skal ytes i henhold til § 1, fastsettes etter nasjonal rett. For anvendelsen av De enhetlige rettsregler er det imidlertid fastsatt et maksimumsbeløp på 175 000 regneenheter som kapitalbeløp eller som årlig livrente tilsvarende dette kapitalbeløpet for hver reisende, i tilfelle nasjonal rett fastsetter et lavere maksimumsbeløp.

Artikkel 31

Andre transportmidler

§ 1 Med forbehold for § 2, gjelder bestemmelsene om ansvar for reisendes død og skade ikke for tap som oppstår under transport som etter transportavtalen ikke er jernbanetransport.

§ 2 Blir imidlertid jernbanevogner transportert på ferge, gjelder bestemmelsene om ansvar ved reisendes død og skade i artikkel 26 § 1 og i artikkel 33 § 1 for tap forårsaket ved en ulykke i forbindelse med jernbanedriften mens den reisende oppholder seg i nevnte vogner og ved på- eller avstigning.

§ 3 Når jernbanedriften av ekstraordinære omstendigheter må avbrytes midlertidig og de reisende må transporteres med et annet transportmiddel, er transportøren ansvarlig i medhold av De enhetlige rettsregler.

Kapittel II Ansvar ved manglende overholdelse av rutetabellen

Artikkel 32

Ansvar ved innstilling, forsinkelse eller tapt korrespondanse

§ 1 Transportøren er ansvarlig overfor den reisende for det tap han måtte bli påført som følge av innstilling, forsinkelse eller tapt korrespondanse, dersom reisen ikke kan fortsette samme dag eller ikke med rimelighet kan kreves fortsatt samme dag på grunn av de foreliggende omstendigheter. Skadeserstatningen omfatter rimelige kostnader til overnatting og til varsling av personer som venter på den reisende.

§ 2 Transportøren er fritatt for dette ansvaret når innstillingen, forsinkelsen eller den tapte korrespondansen er forårsaket av en av følgende forhold:

- a) omstendigheter som ligger utenfor driften og som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, er utvist,
- b) feil fra den reisendes side, eller
- c) en tredjemanns atferd som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge, til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, er utvist; et annet foretak som nytter den samme jernbaneinfrastrukturen anses ikke som en tredjemann; regressretten berøres ikke.

§ 3 Nasjonal rett bestemmer om og i hvilken utstrekning transportøren skal yte skadeserstatning for annen overlast enn det som er fastsatt i artikkel 1. Denne bestemmelsen er uten hinder for artikkel 44.

Kapittel III Ansvar for håndbagasje, dyr, reisegods og kjøretøyer

Avsnitt 1 Håndbagasje og dyr

Artikkel 33

Ansvar

§ 1 Ved reisendes død eller skade er transportøren i tillegg ansvarlig for helt eller delvis tap av eller skade på det reisegodset den reisende enten hadde på seg eller med seg som håndbagasje; det samme gjelder dyr som den reisende hadde tatt med seg. Artikkel 26 gjelder analogt.

§ 2 For øvrig er transportøren bare ansvarlig for helt eller delvis tap av eller skade på gjenstander, håndbagasje eller dyr som den reisende selv skal holde oppsyn med i samsvar

med artikkel 15, hvis tapet skyldes en feil fra transportørens side. De andre artiklene i del IV, med unntak av artikkel 51, og del VI, gjelder ikke i dette tilfellet.

Artikkel 34

Begrensning av skadeserstatning ved tap av eller skade på gjenstander

Når transportøren er ansvarlig i medhold av artikkel 33 § 1, skal det ytes skadeserstatning for tap inntil et beløp på 1 400 regneenheter for hver reisende.

Artikkel 35

Ansvarsfritak

Transportøren er ikke ansvarlig overfor den reisende for tap og skade som skyldes at den reisende ikke har overholdt bestemmelsene til tollmyndighetene eller andre myndigheter.

Avsnitt 2 Reisegods

Artikkel 36

Ansvarsgrunnlag

§ 1 Transportøren er ansvarlig for helt eller delvis tap av eller skade på reisegodset i tiden fra det er mottatt til transport og inntil utleveringen og dessuten for forsinket utlevering.

§ 2 Transportøren er fritatt for dette ansvaret når tapet, skaden eller den forsinkede utleveringen skyldes en feil fra den reisendes side, en ordre fra denne som ikke skyldes feil fra transportørens side, feil ved reisegodsets beskaffenhet eller forhold som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge.

§ 3 Transportøren er fritatt for dette ansvaret når tapet, skaden eller den forsinkede utleveringen er oppstått på grunn av den særlige fare som skyldes en eller flere av følgende årsaker:

- a) ingen eller mangelfull emballasje;
- b) reisegodsets spesielle beskaffenhet;
- c) ekspedering av gjenstander som reisegods, når disse er utelukket fra transport.

Artikkel 37

Bevisbyrde

§ 1 Bevisbyrden for at tapet, skaden eller den forsinkede utleveringen skyldes en av de årsaker som er fastsatt i artikkel 36 § 2, påhviler transportøren.

§ 2 Når transportøren sannsynliggjør at tapet eller skaden etter omstendighetene kunne ha oppstått på grunn av en eller flere av de spesielle farer som er fastsatt i artikkel 36 § 3, formodes det at tapet eller skaden er oppstått på grunn av en eller flere av disse farer. Den berettigede beholder imidlertid retten til å påvise at tapet ikke, eller ikke utelukkende, skyldes en av disse farer.

Artikkel 38

Etterfølgende transportører

Når en transport som er gjenstand for en enkelt transportavtale utføres av flere etterfølgende transportører, deltar hver transportør som tar imot reisegods mot utstedelse av reisegodskvittering eller kjøretøyer mot utstedelse av transportbevis, i transportavtalen i samsvar med bestemmelsene i reisegodskvitteringen eller transportbeviset og skal oppfylle de forpliktelser som påhviler ham etter dette. I dette tilfelle er hver transportør ansvarlig for gjennomføringen av transporten på hele reisestrekningen, fram til utleveringen.

Artikkel 39

Stedfortredende transportør

§ 1 Når transportøren helt eller delvis har overlatt transporten til en stedfortredende transportør, enten det skjer i forbindelse med utøvelsen av en rett han har i medhold av transportavtalen eller ei, står transportøren allikevel ansvarlig for hele transporten.

§ 2 Alle de bestemmelser i De enhetlige rettsregler som fastlegger transportørens ansvar, gjelder også den stedfortredende transportørens ansvar for den transporten han utfører. Artiklene 48 og 52 kommer til anvendelse når det reises sak mot ansatte eller andre personer som den stedfortredende transportøren nytter for å utføre transporten.

§ 3 Enhver særavtale som transportøren har inngått, hvor han påtar seg forpliktelser som ikke påhviler ham etter De enhetlige rettsregler eller gir avkall på rettigheter som tilfaller ham etter De enhetlige rettsregler, er uten virkning for den stedfortredende transportøren, med mindre denne uttrykkelig og skriftlig har godtatt dette. Uansett om den stedfortredende transportør har godtatt denne avtalen eller ei, er transportøren bundet av de forpliktelser eller rettighetsavkall som følger av nevnte særavtale.

§ 4 Når og hvis transportøren og den stedfortredende transportøren er ansvarlig, er de solidarisk ansvarlig.

§ 5 Det samlede erstatningsbeløpet som skal betales av transportøren, den stedfortredende transportøren samt disses personale eller andre personer som de nytter for å få utført transporten, kan ikke overskride de begrensninger som er satt i De enhetlige rettsregler.

§ 6 Denne artikkel rammer ikke den regressrett som kan finnes mellom transportøren og den stedfortredende transportøren.

Artikkel 40

Formodning om tap

§ 1 Den berettigede kan, uten å måtte legge fram andre bevis, betrakte et reisegodskolli som tapt når det ikke er utlevert eller stilt til hans rådighet innen 14 dager etter at krav om utlevering er fremsatt i samsvar med artikkel 22 § 3.

§ 2 Blir et reisegodskolli som har vært ansett for tapt, gjenfunnet innen ett år etter at det er forlangt utlevert, skal transportøren underrette den berettigede hvis hans adresse er kjent eller kan finnes.

§ 3 Innen 30 dager etter mottatt underretning etter § 2, kan den berettigede kreve at kolliet utleveres ham. I dette tilfelle må han betale utgiftene til transporten av reisegodskolliet fra avsendelsesstedet til utleveringsstedet og tilbakebetale mottatt erstatning, eventuelt med fradrag av de kostnader som måtte være innbefattet i denne erstatningen. Han beholder imidlertid sine rettigheter til erstatning for forsinket utlevering som fastsatt i artikkel 43.

§ 4 Hvis det gjenfunnete kolli ikke forlanges tilbakelevert innen den frist som er fastsatt i § 3, eller hvis kolliet blir gjenfunnet senere enn ett år etter kravet om utlevering, disponerer transportøren over det i samsvar med gjeldende rett på det stedet hvor kolliet befinner seg.

Artikkel 41

Erstatning ved tap

§ 1 Ved helt eller delvis tap av reisegods, skal transportøren uten ytterligere skadeserstatning betale:

- a) hvis tapets størrelse er påvist, en erstatning lik dette beløpet, men ikke over 80 regneenheter pr. manglende kilogram bruttovekt, eller 1 200 regneenheter pr. kolli;
- b) hvis tapets størrelse ikke er påvist, en fast erstatning på 20 regneenheter pr. manglende kilogram bruttovekt eller 300 regneenheter pr. kolli.

Erstatningsmåten, pr. manglende kilogram eller pr. kolli, fastsettes i De alminnelige transportvilkår.

§ 2 Transportøren skal dessuten tilbakebetale frakten og andre kostnader som er betalt for transporten av det bortkomne reisegodset, så vel som innbetalt toll og andre avgifter.

Artikkel 42

Erstatning ved skade

§ 1 Når reisegods blir skadet, skal transportøren, uten ytterligere skadeserstatning, betale erstatning som tilsvarer verdiforringelsen av reisegodset.

§ 2 Erstatningen kan ikke overstige:

- a) hvis hele reisegodssendingen er verdiforringet ved skaden, det beløp som skulle ha vært utbetalt hvis den var kommet bort;
- b) hvis bare en del av reisegodssendingen er verdiforringet ved skaden, det beløp som skulle ha vært utbetalt hvis den verdiforringede delen var kommet bort.

Artikkel 43

Erstatning ved forsinket utlevering

§ 1 Ved forsinket utlevering av reisegods skal transportøren, for hver påbegynte 24. time etter at utlevering er forlangt, men høyst i 14 dager, betale:

- a) hvis den berettigede påviser at et tap, herunder også en skade, er oppstått på grunn av forsinkelsen, et erstatningsbeløp lik tapet inntil høyst 0,80 regneenheter pr. kilogram bruttovekt eller 14 regneenheter pr. kolli som er forsinket utlevert;
- b) hvis den berettigede ikke påviser at et tap er oppstått på grunn av forsinkelsen, en fast erstatning på 0,14 regneenheter pr. kilogram bruttovekt eller 2,80 regneenheter pr. kolli som er forsinket utlevert.

Erstatningsmåten, pr. kilogram eller pr. kolli, skal fastsettes i De alminnelige transportvilkår.

§ 2 Ved totaltap av reisegodset betales ikke erstatning som fastsatt i § 1 i tillegg til den erstatning som er fastsatt i artikkel 41.

§ 3 Ved delvis tap av reisegodset betales erstatningen som fastsatt i § 1 for den delen som ikke er gått tapt.

§ 4 Ved skade på reisegodset som ikke skyldes forsinket utlevering, blir den erstatningen som er fastsatt i § 1 eventuelt gitt i tillegg til den erstatningen som er fastsatt i artikkel 42.

§ 5 Ikke i noe tilfelle kan summen av erstatningene fastsatt i § 1 og artiklene 41 og 42 være høyere enn erstatningen for totaltap av reisegodset.

Avsnitt 3 Kjøretøyer

Artikkel 44

Erstatning ved forsinkelse

§ 1 Blir et kjøretøy forsinket opplastet av årsak som skyldes transportøren eller blir det forsinket utlevert, skal transportøren, hvis den berettigede påviser at tap er oppstått som følge av dette, betale en erstatning som ikke må overstige kjøretøyfrakten.

§ 2 Hvis den berettigede, ved forsinket opplasting som skyldes transportøren, avstår fra fraktavtalen, skal transportøren tilbakebetale kjøretøyfrakten til den berettigede. Hvis den

berettigede påviser at et tap er oppstått som følge av forsinkelsen, kan han dessuten forlange en erstatning som ikke må overstige kjøretøyfrakten.

Artikkel 45

Erstatning ved tap

Hvis et kjøretøy helt eller delvis går tapt, beregnes erstatningen til den berettigede for det påviste tap etter kjøretøyets verdi på det aktuelle tidspunkt. Erstatningen må ikke overstige 8000 regneenheter. En tilhenger med eller uten last regnes som et eget kjøretøy.

Artikkel 46

Ansvar for andre gjenstander

§ 1 Når det gjelder gjenstander som er plassert i kjøretøyet eller i oppbevaringsrom (f.eks. bagasjerom eller skiboks) godt festet til kjøretøyet, er transportøren bare ansvarlig for tap som skyldes feil fra hans side. Den samlede erstatningen må ikke overstige 1 400 regneenheter.

§ 2 Når det gjelder gjenstander som er festet utenpå kjøretøyet, herunder oppbevaringsrom som fastsatt i § 1, er transportøren bare ansvarlig hvis det blir påvist at tapet er en følge av en handling eller en forsømmelse som transportøren er skyld i enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

Artikkel 47

Gjeldende rett

Med forbehold for bestemmelsene i dette avsnitt, får bestemmelsene i avsnitt 2 om ansvar for reisegods, anvendelse på kjøretøyer.

Kapittel IV Fellesbestemmelser

Artikkel 48

Tap av retten til ansvarsbegrensning

Bestemmelsene i De enhetlige rettsregler samt bestemmelser i nasjonal rett som begrenser erstatningene til et bestemt beløp, gjelder ikke hvis det er bevist at tapet er en følge av en handling eller en forsømmelse som transportøren er skyld i enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

Artikkel 49

Omregning og renter

§ 1 Når beregningen av erstatningen medfører at beløp i utenlandsk mynt må regnes om, skal kursen på dagen og stedet for utbetalingen av erstatningen nyttes.

§ 2 Den berettigede kan forlange 5% p.a. i renter av erstatningsbeløpet f.o.m. dagen fastsatt i artikkel 55, eller, hvis det ikke foreligger reklamasjon, fra den dag søksmål blir reist.

§ 3 For erstatninger i medhold av artiklene 27 og 28 løper imidlertid rentene først fra den dag hvor de forhold som danner grunnlaget for fastsettelsen av erstatningsbeløpet inntraff, hvis denne dagen ligger senere enn reklamasjonsdagen eller dagen da søksmål ble reist.

§ 4 For reisegods kan renter bare kreves når erstatningen overstiger 16 regneenheter pr. reisegodskvittering.

§ 5 Hvis den berettigede, når det gjelder reisegods, ikke legger fram for transportøren innen en passe frist som er fastsatt for ham, de nødvendige underlagsdokumenter for avsluttende behandling av reklamasjonen, løper rentene ikke mellom utløpet av denne fristen og det tidspunktet hvor dokumentene faktisk blir innlevert.

Artikkel 50

Ansvar ved kjernefysisk uhell

Transportøren er fritatt for det ansvar som påhviler ham i medhold av De enhetlige rettsregler, når tapet eller skaden skyldes kjernefysisk uhell og det ifølge en stats gjeldende rett om ansvarsforhold innen det kjernefysiske området, er den som driver kjernefysiske anlegg, eller dennes stedfortreder, som er ansvarlig for tapet.

Artikkel 51

Personer som transportøren er ansvarlig for

Transportøren er ansvarlig for sitt personale og andre personer som han nytter for å utføre transporten når dette personalet eller disse personene handler i embeds medfør. Forvaltere av den jernbaneinfrastrukturen som transporten utføres på, anses som personer som nyttes av transportøren for å få utført transporten.

Artikkel 52

Andre krav

§ 1 I alle tilfeller hvor De enhetlige rettsregler finner anvendelse, kan erstatningskrav, uansett hvilket rettsgrunnlag de måtte hvile på, gjøres gjeldende mot transportøren bare på de vilkår og med de begrensninger som følger av nevnte Enhetlige rettsregler.

§ 2 Det samme gjelder ved krav mot ansatte og andre personer som transportøren er ansvarlig for i medhold av artikkel 51.

Del V Den reisendes ansvar

Artikkel 53

Særlige ansvarsprinsipper

Den reisende er ansvarlig overfor transportøren for ethvert tap:

- a) som følger av at han ikke overholder de forpliktelser han har i medhold av
 1. artiklene 10, 14 og 20,
 2. de særlige bestemmelser for transport av kjøretøyer inntatt i De alminnelige transportvilkår, eller
 3. Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID),eller
- b) forårsaket av gjenstander eller dyr han tar med seg, med mindre han påviser at tapet eller skaden skyldes forhold som han ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges av en aktsom reisende, er utvist. Denne bestemmelsen berører ikke det ansvar som kan påhvile transportøren i medhold av artiklene 26 og 33 § 1.

Del VI Utøvelse av rettigheter

Artikkel 54

Konstatering av delvis tap eller skade

§ 1 Når delvis tap av eller skade på en gjenstand som transporteres under oppsyn fra transportøren (reisegods, kjøretøyer) oppdages eller formodes av transportøren eller påstås av den berettigede, skal transportøren, uten opphold og om mulig i nærvær av den berettigede, utarbeide en protokoll som ut fra skadens eller tapets art fastslår gjenstandens tilstand og så langt som mulig skadens eller tapets omfang, årsak og tidspunktet når den er oppstått.

§ 2 En kopi av protokollen skal overleveres den berettigede gratis.

§ 3 Hvis den berettigede ikke godtar det som er anført i protokollen, kan han forlange at reisegodsets eller kjøretøyets tilstand samt årsaken og tapsbeløpet fastslås av en sakkyndig oppnevnt av partene i transportavtalen eller av retten. Fremgangsmåten er underlagt lover og bestemmelser i den stat hvor denne konstateringen finner sted.

Artikkel 55

Reklamasjoner

§ 1 Reklamasjoner i tilknytning til transportørens ansvar for reisendes død eller skade skal sendes skriftlig til den transportøren det reises sak mot. Dersom det dreier seg om en transport som er gjenstand for en enkelt transportavtale, men som utføres av flere etterfølgende transportører, kan reklamasjonene også sendes til den første eller den siste transportøren samt til den transportøren som har sitt hovedkontor eller den filialen eller det foretaket som inngikk transportavtalen i den staten hvor den reisende har sin bopel eller sitt vanlige bosted.

§ 2 Andre reklamasjoner i tilknytning til transportavtalen skal sendes skriftlig til den transportøren som er angitt i artikkel 56, §§ 2 og 3.

§ 3 De bilag som den berettigede anser det hensiktsmessig å vedlegge reklamasjonen, skal fremlegges i original eller kopi, i behørig bekreftet form, hvis transportøren forlanger det. Når reklamasjonen gjøres opp, kan transportøren forlange at billetten, reisegodskvitteringen eller transportbeviset tilbakeleveres.

Artikkel 56

Transportører som kan saksøkes

§ 1 Søksmål på grunnlag av transportørens ansvar for reisendes død eller skade kan bare reises mot den transportøren som er ansvarlig ifølge artikkel 26 § 5.

§ 2 Med forbehold for § 4, kan andre søksmål reist av reisende på grunnlag av transportavtalen bare reises mot den første eller den siste transportøren eller mot den transportøren som utførte transporten på den strekningen hvor den hendelse søksmålet grunner seg på, er inntruffet.

§ 3 I tilfelle transporten utføres av flere etterfølgende transportører og den transportøren som skal utlevere reisegodset eller kjøretøyet har samtykket i å bli ført opp på reisegodskvitteringen eller transportbeviset, kan denne saksøkes i samsvar med § 2 selv om han ikke har mottatt reisegodset eller kjøretøyet.

§ 4 Søksmål om tilbakebetaling av beløp som er betalt i medhold av transportavtalen, kan reises mot den transportøren som har innkrevd beløpet eller mot den transportøren beløpet er innkrevd for.

§ 5 Søksmål kan reises mot en annen transportør enn dem som er nevnt i §§ 2 og 4 når det fremmes som motsøksmål eller innsigelse i prosessen angående et hovedsøksmål grunnet på samme transportavtale.

§ 6 I den utstrekning De enhetlige rettsregler finner anvendelse på den stedfortredende transportøren, kan også denne saksøkes.

§ 7 Har saksøkeren valget mellom flere transportører, opphører valgretten når saken er reist mot en av dem; det samme gjelder hvis saksøkeren har valget mellom en eller flere transportører og en stedfortredende transportør.

Artikkel 57

Myndighet

§ 1 Søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler kan reises ved domstoler i medlemsstatene som partene i fellesskap har utpekt eller ved domstolen til den stat hvor saksøkte har sin bopel eller sitt vanlige bosted, sitt hovedkontor eller den filial eller det foretak som har inngått transportavtalen. Det kan ikke reises sak for andre domstoler.

§ 2 Når et søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler verserer for en kompetent domstol ifølge § 1, eller en slik domstol har avsagt dom i et slikt tvistemål, kan det ikke reises nytt søksmål i samme sak mellom de samme partene, med mindre avgjørelsen som ble truffet av den domstolen som det første søksmålet ble reist for, ikke kan fullbyrdes i den staten hvor det nye søksmålet reises.

Artikkel 58

Bortfall av krav ved reisendes død eller skade

§ 1 Alle krav fra den berettigede på grunnlag av transportørens ansvar for reisendes død eller skade faller bort hvis han ikke innen tolv måneder etter at han fikk kjennskap til tapet, melder ulykken til en av de transportører som en slik reklamasjon kan fremsettes overfor ifølge artikkel 55 § 1. Hvis den berettigede melder ulykken muntlig til transportøren, skal denne gi skriftlig bekreftelse på at muntlig melding er mottatt.

§ 2 Kravet faller imidlertid ikke bort hvis:

- a) den berettigede innen den frist som er fastsatt i § 1, har fremsatt en reklamasjon overfor en av de transportører som er utpekt i artikkel 55 § 1;
- b) den ansvarlige transportøren, innen den frist som er fastsatt i § 1, på annen måte har fått kjennskap til den ulykken som den reisende har vært utsatt for;
- c) ulykken ikke er blitt meldt, eller ikke er meldt i rett tid på grunn av omstendigheter som ikke skyldes den berettigede;
- d) den berettigede påviser at ulykken skyldes en feil fra transportørens side.

Artikkel 59

Bortfall av krav ut fra transportavtalen for reisegods

§ 1 Når reisegodset er mottatt av den berettigede, bortfaller alle krav mot transportøren på grunnlag av transportavtalen når det gjelder delvis tap, skade eller forsinket utlevering.

§ 2 Kravet faller imidlertid ikke bort:

- a) ved delvis tap eller skade, hvis
 1. tapet eller skaden er fastslått i samsvar med artikkel 54 før den berettigede har mottatt reisegodset;

2. konstateringen som skulle ha vært gjort i samsvar med artikkel 54, er blitt unnlatt bare på grunn av feil fra transportørens side;
- b) ved skade som ikke er synlig og som først fastslås etter at den berettigede har mottatt reisegodset, hvis han
 1. ber om konstatering i samsvar med artikkel 54 umiddelbart etter at skaden er oppdaget og senest innen tre dager etter at reisegodset er mottatt, og
 2. dessuten påviser at skaden er oppstått mellom mottakelsen til transport og utleveringen;
 - c) ved forsinket utlevering, hvis den berettigede innen 21 dager gjør sine rettigheter gjeldende overfor en av de transportører som er utpekt i artikkel 56 § 3;
 - d) hvis den berettigede påviser at skaden eller tapet skyldes feil fra transportørens side.

Artikkel 60

Foreldelse

§ 1 Skadeserstatningskrav på grunnlag av transportørens ansvar for reisendes død eller skade foreldes:

- a) for den reisende, etter tre år regnet fra dagen etter at ulykken inntraff;
- b) for andre berettigede, etter tre år regnet fra dagen etter den reisendes død, men senest fem år regnet fra dagen etter at ulykken inntraff.

§ 2 Andre krav ut fra transportavtalen foreldes etter ett år. Foreldelsesfristen er imidlertid to år hvis det gjelder krav på grunn av et tap eller en skade som følge av en handling eller en forsømmelse enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller skade eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap eller skade sannsynligvis ville oppstå.

§ 3 Foreldelsen fastsatt i § 2 løper ved krav:

- a) om erstatning ved totaltap: fra 14. dag etter utløpet av den frist som er fastsatt i artikkel 22 § 3;
- b) om erstatning ved delvis tap, skade eller forsinket utlevering: fra den dag utlevering har funnet sted;
- c) i alle andre tilfeller som gjelder transport av reisende: fra den dag billettens gyldighet utløper.

Den dag som er angitt som utgangspunkt for foreldelsen, medregnes ikke i noe tilfelle i fristen.

§ 4 Når en skriftlig reklamasjon er innlevert med nødvendige underlag i samsvar med artikkel 55, avbrytes foreldelsen inntil den dag transportøren skriftlig avslår reklamasjonen og leverer underlagene tilbake. Blir reklamasjonen delvis godtatt, begynner foreldelsen igjen å løpe for den omtvistede delen av reklamasjonen. Bevisbyrden for at reklamasjonen er mottatt, eller for svaret på den, og bevisbyrden for tilbakeleveringen av underlagene, påhviler den som påberoper seg dette. Ytterligere reklamasjoner som gjelder samme gjenstand, avbryter ikke foreldelsen.

§ 5 Krav som er foreldet kan ikke reises på ny, heller ikke i form av motsøksmål eller innsigelse.

§ 6 For øvrig gjelder nasjonal rett for suspensjon og avbrytelse av foreldelsen.

Del VII Transportørenes innbyrdes forhold

Artikkel 61

Deling av billettprisen

§ 1 Enhver transportør skal betale de deltakende transportører den del som tilkommer dem av den billettprisen som er eller skulle ha vært oppkrevd. Betalingsvilkårene fastsettes mellom transportørene ved avtale.

§ 2 Artikkel 6 § 3, artikkel 16 § 3 og artikkel 25 får også anvendelse på forholdet mellom etterfølgende transportører.

Artikkel 62

Regressrett

§ 1 Den transportør som i medhold av De enhetlige rettsregler har betalt en erstatning, har rett til regress mot de transportører som har deltatt i transporten, i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) den transportør som har forårsaket tapet eller skaden, er alene ansvarlig for det;
- b) når tapet eller skaden er forårsaket av flere transportører, er hver av dem ansvarlig for det tap eller den skade den enkelte har forårsaket; hvis en slik påvisning er umulig, fordeles erstatningen mellom dem i samsvar med bokstav c);
- c) hvis det ikke kan påvises at en eller flere transportører har forårsaket tapet eller skaden, deles erstatningen mellom alle de transportører som har deltatt i transporten, med unntak for dem som kan bevise at tapet ikke er forårsaket av dem; fordelingen foretas proporsjonalt med den del av billettprisen som tilkommer hver av transportørene.

§ 2 Hvis en av disse transportørene ikke er betalingsdyktig, fordeles denne transportørens ubetalte andel på de øvrige transportørene som har deltatt i transporten, proporsjonalt med den del av billettprisen som tilkommer hver av dem.

Artikkel 63

Fremgangsmåte ved regress

§ 1 Rettmessigheten av den utbetaling som er foretatt av den transportøren som utøver en av de regresser som er fastsatt i artikkel 62, kan ikke bestrides av den transportør det er søkt

regress hos når erstatningen er fastsatt rettslig og når sistnevnte transportør, korrekt stevnet, er gitt anledning til å intervenere i rettssaken. Domstolen i hovedsøksmålet bestemmer fristene for forkynnelse av stevningen og for intervensjonen.

§ 2 Den regressøkende transportør skal for én og samme rett fremme sitt krav mot alle de transportører som han ikke har kommet fram til en minnelig ordning med; i motsatt fall tapes retten til regress hos dem som ikke er stevnet.

§ 3 Domstolen avgjør i én og samme dom alle de regressaker som er forelagt den.

§ 4 Enhver transportør som ønsker å gjøre sin regressrett gjeldende, kan reise søksmål ved domstolene i den staten hvor en av transportørene som har deltatt i transporten har sitt hovedkontor eller den filialen eller det foretaket som har inngått transportavtalen.

§ 5 Når søksmål skal reises mot flere transportører, har den regressøkende transportør rett til å velge blant de domstoler som er kompetente i medhold av § 4.

§ 6 Regressaker kan ikke trekkes inn i erstatningssaken som den berettigede har reist etter transportavtalen.

Artikkel 64 **Avtaler om regress**

Transportørene kan ved avtale seg imellom fravike bestemmelsene i artiklene 61 og 62.

Enhetlige rettsregler for avtale om internasjonal transport av gods på jernbanene (CIM – Bilag B til overenskomsten)

Del I Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1 Virkeområde

§ 1 De enhetlige rettsregler gjelder for alle kontrakter om transport av gods på jernbanene mot vederlag når stedet for innlevering og utlevering av godset befinner seg i to forskjellige stater. Dette gjelder uansett hvor partene i fraktavtalen måtte ha sitt hovedkontor eller hvilken nasjonalitet de måtte ha.

§ 2 De enhetlige rettsregler gjelder også fraktavtaler for transport av gods på jernbanene mot vederlag når stedet for innlevering og utlevering av godset befinner seg i to forskjellige stater og minst en av statene er en medlemsstat og når avtalepartene er blitt enige om at avtalen skal være underlagt De enhetlige rettsregler.

§ 3 Når en internasjonal transport som bare er gjenstand for en enkelt avtale, i tillegg til den grenseoverskridende jernbanetransporten, innbefatter transport på vei eller på innenlands vannvei, finner De enhetlige rettsregler anvendelse.

§ 4 Når en internasjonal transport som bare er gjenstand for en enkelt avtale, i tillegg til jernbanetransporten, innbefatter en sjøtransport eller en grenseoverskridende transport på innenlands vannvei, finner De enhetlige rettsregler anvendelse dersom sjøtransporten eller transporten på innenlands vannvei skjer på de linjer som er inntatt i listen over linjer i artikkel 24 § 1 i overenskomsten.

§ 5 De enhetlige rettsregler gjelder ikke transporter mellom stasjoner i to nabostater når disse stasjonenes infrastruktur forvaltes av en eller flere infrastrukturforvaltere som er underlagt én og samme stat.

§ 6 Enhver stat som er part i en overenskomst om direkte internasjonal jernbanetransport av gods på jernbanen og som er av tilnærmet lik karakter som De enhetlige rettsregler kan, når den retter en anmodning om å få tiltre overenskomsten, erklære at De enhetlige rettsregler bare skal gjelde for transporter som foregår på en del av jernbaneinfrastrukturen som finnes på statens område. Denne delen av jernbaneinfrastrukturen skal være nøyaktig definert og skal være tilknyttet jernbaneinfrastrukturen til en medlemsstat. Når en stat har avgitt en slik erklæring, gjelder De enhetlige rettsregler bare hvis:

- a) stedet for innlevering og utlevering av godset samt den transportveien som er beskrevet i fraktavtalen, ligger på den angitte infrastruktur eller
- b) den angitte infrastrukturen knytter sammen infrastrukturen i to medlemsstater og er angitt i fraktavtalen som transportvei for en transitttransport.

§ 7 Enhver stat som har avgitt erklæring i samsvar med § 6, kan når som helst avstå fra erklæringen ved å varsle depositaren. Avkall på erklæringen får virkning en måned etter at depositaren har underrettet medlemsstatene. Erklæringen blir uten virkning når overenskomsten omtalt under § 6, første setning, opphører å gjelde for denne staten.

Artikkel 2

Bestemmelser i offentlig rett

Transporter som De enhetlige rettsregler gjelder for, er underlagt bestemmelser i offentlig rett, særlig bestemmelser om transport av farlig gods samt bestemmelser i tollovgivningen og dyrebeskyttelseslovgivningen.

Artikkel 3

Definisjoner

I De enhetlige rettsregler, menes med:

- a) «transportør»: den avtalefestede transportøren som senderen har inngått fraktavtalen med i kraft av De enhetlige rettsregler, eller en etterfølgende transportør, som er ansvarlig på grunnlag av denne avtale;
- b) «stedfortredende transportør»: en transportør som ikke har inngått noen fraktavtale med avsenderen, men som transportøren under bokstav a) har gitt i oppdrag helt eller delvis å utføre jernbanetransporten;
- c) «Alminnelige transportvilkår»: transportørens vilkår i form av alminnelige vilkår eller tariffen som er gyldige i.h.t. loven i den enkelte medlemsstat og som, gjennom inngåelsen av fraktavtalen, er blitt uløselig knyttet til denne;
- d) «intermodal transportenhet»: containere, veksellak, semitrailere eller andre lignende lasteenheter som nyttes i transport som kombinerer flere transportmidler.

Artikkel 4

Avvik

§ 1 Medlemsstatene kan inngå avtaler som innebærer avvik fra De enhetlige rettsregler for transporter som utelukkende utføres mellom to stasjoner på hver sin side av grensen, når det ikke er andre stasjoner mellom dem.

§ 2 Ved transporter mellom to medlemsstater som går i transit via en ikke-medlemsstat, kan de berørte statene inngå avtaler som fraviker De enhetlige rettsregler.

§ 3 De avtaler som er omtalt i §§ 1 og 2 samt deres iverksettelse skal meddeles den Mellomstatlige organisasjon for internasjonal jernbanetraffikk. Organisasjonens generalsekretær underretter de berørte medlemsstater og foretak.

Artikkel 5

Bindende rett

Med mindre annet er bestemt i De enhetlige rettsregler, er enhver bestemmelse som direkte eller indirekte avviker fra De enhetlige rettsregler, ugyldig og uten virkning. Ugyldigheten av slike bestemmelser medfører ikke at de øvrige bestemmelsene i fraktavtalen er ugyldige. Uten hensyn til dette kan en transportør påta seg ansvar og forpliktelser som går ut over det som er fastsatt i De enhetlige rettsregler.

Del II Inngåelse og gjennomføring av fraktavtalen

Artikkel 6

Fraktavtale

§ 1 Gjennom fraktavtalen forplikter transportøren seg til å frakte godset til bestemmelsesstedet mot vederlag og å utlevere det der til mottakeren.

§ 2 Fraktavtalen fastslås ved at det utarbeides et fraktbrev etter en standardmodell. Imidlertid påvirkes avtalens eksistens eller gyldighet verken av fravær eller tap av eller uregelmessigheter ved fraktbrevet, idet avtalen forblir underlagt De enhetlige rettsregler.

§ 3 Fraktbrevet undertegnes av sender og transportør. Underskriften kan erstattes av et stempel, en påføring av maskinell registrering eller en hvilken som helst annen egnet metode.

§ 4 Transportøren skal på fraktbrevduplikatet på hensiktsmessig måte bekrefte å ha mottatt godset og overlevere duplikatet til senderen.

§ 5 Fraktbrevet har ikke samme verdi som et konnossement.

§ 6 For hver sending skal det utfylles et fraktbrev. Med mindre annet er avtalt mellom sender og transportør, kan et enkelt fraktbrev bare omfatte lasten på én vogn.

§ 7 Ved transport som fremføres på det Europeiske fellesskaps tollområde eller på det området hvor fellestransittprosedyren gjelder, skal hver sending være ledsaget av et fraktbrev som oppfyller kravene i artikkel 7.

§ 8 Internasjonale transportforbund utarbeider standardmodeller for fraktbrev i samråd med internasjonale brukerorganisasjoner og organer som har myndighet i tollspørsmål i medlemsstatene samt enhver mellomstatlig organisasjon for regional økonomisk integrasjon som har myndighet til å vedta sine egne tollbestemmelser.

§ 9 Fraktbrevet, herunder også duplikatfraktbrevet, kan utstedes i form av elektronisk dataregistrering, som kan omsettes til tegn med leselig skrift. De fremgangsmåter som nyttes for dataregistrering og -behandling skal være likeverdige ut fra et funksjonelt synspunkt, særlig hva angår beviskraften til det fraktbrevet som slike data representerer.

Artikkel 7

Fraktbrevets innhold

§ 1 Fraktbrevet skal inneholde følgende opplysninger:

- a) sted og dato for utfyllelse av fraktbrevet;
- b) navn og adresse på senderen;
- c) navn og adresse på den transportøren som har inngått fraktavtalen;
- d) navn og adresse på den som godset faktisk er overlevert til hvis det ikke er transportøren som er omtalt under bokstav c);
- e) sted og dato for mottakelse av godset til transport;
- f) utleveringssted;
- g) navn og adresse på mottakeren;
- h) angivelse av godsets beskaffenhet og emballasje og, for farlig gods, den betegnelse som er fastsatt i Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID);
- i) antall kolli og spesielle tegn og nummer som er nødvendige for en detaljert identifikasjon av kolliene;
- j) vognnummer ved transport av vognlaster;
- k) nummer på jernbanevogn på egne hjul som er innlevert for transport som gods;
- l) for øvrig, ved intermodale transportenheter, kategori, nummer eller andre kjennetegn som måtte være nødvendige for identifikasjon;
- m) godsets bruttovekt eller godsmengde uttrykt på annen måte;
- n) en detaljert fortegnelse over de dokumenter som kreves av toll- eller andre administrative myndigheter og som er vedlagt fraktbrevet eller stilt til transportørens disposisjon ved en behørig angitt myndighet eller et organ angitt i avtalen;
- o) transportkostnadene (frakt, tilleggskostnader, toll og andre kostnader som påløper fra fraktavtalen inngås og inntil utleveringen), i den utstrekning hvor de skal betales av senderen eller enhver annen angivelse av at kostnadene skal betales av mottakeren;
- p) en henvisning til at transporten, uten hensyn til andre bestemmelser, er underlagt De enhetlige rettsregler.

§ 2 Fraktbrevet skal dessuten om nødvendig inneholde følgende opplysninger:

- a) i tilfelle transport ved flere etterfølgende transportører, navnet på den transportøren som skal levere godset, forutsatt at denne har samtykket i å bli innført på fraktbrevet;
- b) de kostnader senderen påtar seg;
- c) beløpet som skal innkreves når godset utleveres;
- d) godsets oppgitte verdi og beløpet som representerer mottakerens særskilte interesse i leveringen;
- e) avtalt frist for utførelsen av transporten;
- f) avtalt transportvei;
- g) en liste over de dokumenter som ikke er nevnt i § 1 bokstav n) og som er overlevert til transportøren;
- h) senderens innføringer om antall og beskrivelse av de stempler han har forsynt vognen med.

§ 3 Partene i fraktavtalen kan forsyne fraktbrevet med alle andre angivelser som de måtte finne formålstjenlige.

Artikkel 8

Ansvar for det som er skrevet i fraktbrevet

§ 1 Senderen er ansvarlig for alle kostnader og tap som transportøren blir påført som en følge av:

- a) at senderen har ført inn uriktige, unøyaktige, ufullstendige angivelser i fraktbrevet eller har innført angivelser på annet sted enn bestemt, eller
- b) at senderen har unnlatt å ta med de innføringer som er påbudt etter RID.

§ 2 Dersom transportøren, på forespørsel fra senderen, fører inn opplysninger i fraktbrevet, anses han for å ha handlet på vegne av senderen inntil det motsatt er bevist.

§ 3 Dersom fraktbrevet ikke inneholder en slik angivelse som angitt i artikkel 7 § 1 bokstav p), er transportøren ansvarlig for alle kostnader og tap som den berettigede påføres som følge av en slik forsømmelse.

Artikkel 9

Farlig gods

Hvis senderen har unnlatt å ta med de angivelser som er påbudt etter RID, kan transportøren når som helst, avhengig av omstendighetene, losse eller destruere eller ufarliggjøre godset uten at det gir grunnlag for erstatning, med mindre transportøren fikk kjennskap til godsets farlige beskaffenhet da han mottok det.

Artikkel 10

Betaling av kostnadene

§ 1 Med mindre annet er avtalt mellom sender og transportør, betales kostnadene (frakt, tilleggskostnader, toll og andre kostnader som påløper fra fraktavtalen inngås og inntil utleveringen) av senderen.

§ 2 Når mottakeren, i medhold av en avtale mellom sender og transportør, påtar seg kostnadene og mottakeren ikke har innløst fraktbrevet eller gjort sine rettigheter gjeldende i samsvar med artikkel 17 § 3 eller har endret fraktavtalen i samsvar med artikkel 18, plikter senderen å betale kostnadene.

Artikkel 11

Kontroll

§ 1 Transportøren har til enhver tid rett til å kontrollere om transportvilkårene er overholdt og

om sendingen stemmer med det senderen har oppført i fraktbrevet. Når innholdet i en sending kontrolleres, skal kontrollen skje i nærvær av den berettigede i den utstrekning det lar seg gjøre; hvis dette ikke lar seg gjøre, skal transportøren innkalle to uavhengige vitner, såfremt ikke lover og forskrifter i den stat hvor kontrollen foregår, sier noe annet.

§ 2 Hvis sendingen ikke svarer til det som er oppført i fraktbrevet eller hvis bestemmelsene for transport av gods som bare mottas på visse vilkår, ikke er overholdt, skal resultatet av kontrollen anmerkes på den delen av fraktbrevet som ledsager godset og på fraktbrevduplikatet, hvis transportøren fremdeles har dette. I dette tilfelle skal godset belastes for kostnadene ved kontrollen, hvis de ikke betales straks.

§ 3 Når opplastingen utføres av senderen, har han rett til å kreve at transportøren skal kontrollere godsets og emballasjens tilstand samt nøyaktigheten av fraktbrevets angivelser om antall kolli, merking og nummerering av disse samt bruttovekt eller mengde angitt på annen måte. Transportøren plikter bare å gjennomføre kontrollen hvis han har egnede virkemidler for å få den gjennomført. Resultatet av kontrollene anmerkes på fraktbrevet.

Artikkel 12

Fraktbrevets beviskraft

§ 1 Inntil det motsatte er bevist, har fraktbrevet gyldighet som bevis for inngåelsen av og vilkårene i fraktavtalen og for at transportøren har mottatt godset.

§ 2 Når transportøren har utført opplastingen, har fraktbrevet, inntil det motsatte er bevist, gyldighet som bevis for godsets og emballasjens tilstand som angitt på fraktbrevet eller, i mangel av slike angivelser, for godsets tilsynelatende gode tilstand når transportøren overtar det og for nøyaktigheten av angivelsene i fraktbrevet om antall kolli, merking og nummerering av disse samt bruttovekt eller mengde angitt på annen måte.

§ 3 Når transportøren har utført opplastingen, har fraktbrevet, inntil det motsatte er bevist, gyldighet som bevis for godsets og emballasjens tilstand som angitt på fraktbrevet eller, i mangel av slike angivelser, for godsets tilsynelatende gode tilstand og for nøyaktigheten av angivelsene i § 2 i det tilfelle hvor transportøren har kontrollert disse og ført resultatet av sin kontroll inn i fraktbrevet.

§ 4 Fraktbrevet har imidlertid ikke gyldighet som bevis i det tilfelle hvor det inneholder et begrunnet forbehold. Et forbehold kan være begrunnet særlig ved at transportøren ikke har egnede virkemidler for å kontrollere om sendingen stemmer med de angivelser som er innført i fraktbrevet.

Artikkel 13

Lasting og lossing av godset

§ 1 Sender og transportør blir enige om hvem det påhviler å laste og losse godset. I mangel av en slik avtale, påhviler lasting og lossing av kolli transportøren mens lasting av fulle vognlaster påhviler sender og lossing av vognlaster etter utlevering påhviler mottaker.

§ 2 Senderen hefter for alle følger av mangelfull lasting og plikter spesielt å erstatte det tap som transportøren av denne grunn påføres. Transportøren har bevisbyrden for mangelfull lasting.

Artikkel 14

Emballasje

Senderen er ansvarlig overfor transportøren for alle tap og kostnader som skyldes fraværende eller mangelfull emballasje av godset med mindre denne mangelen var synlig eller kjent for transportøren da godset ble mottatt og transportøren ikke tok forbehold for dette.

Artikkel 15

Oppfyllelse av myndigheters krav

§ 1 Senderen skal vedlegge fraktbrevet eller stille til transportørens rådighet alle de dokumenter som er nødvendige for å oppfylle de krav som forlanges av toll- eller andre myndigheter før godset utleveres, samt å fremskaffe transportøren alle ønskede opplysninger.

§ 2 Transportøren plikter ikke å undersøke om de fremlagte dokumenter og opplysninger er riktige eller tilstrekkelige. Senderen er ansvarlig overfor transportøren for ethvert tap som måtte oppstå ved at disse dokumentene mangler, er utilstrekkelige eller uriktige, hvis det ikke er feil fra transportørens side.

§ 3 Transportøren er ansvarlig for følgene når de dokumenter som er ført i og vedlagt fraktbrevet eller betrodd transportøren, går tapt eller blir feilaktig nyttet, med mindre tapet eller skaden forårsaket av denne feilaktige bruken av dokumentene skyldtes forhold som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge. Imidlertid skal transportøren aldri betale en høyere eventuell erstatning enn om godset var gått tapt.

§ 4 Senderen kan ved påtegning i fraktbrevet, eller mottakeren ved disposisjonsordre i samsvar med artikkel 18 § 3, forlange:

- a) at han selv eller hans fullmektig får være til stede ved oppfyllelsen av toll- eller andre myndighetskrav for å gi alle opplysninger og alle nødvendige erklæringer;
- b) at han selv eller hans fullmektig får oppfylle disse toll- eller andre myndighetskrav i den utstrekning gjeldende rett i den stat hvor formalitetene skal oppfylles, tillater det;
- c) å få betale toll og andre kostnader mens han selv eller hans fullmektig er til stede ved oppfyllelsen av kravene eller oppfyller dem i den utstrekning gjeldende rett i den staten hvor disse formaliteter oppfylles, tillater det.

I dette tilfelle kan verken senderen, mottakeren når han har disposisjonsrett, eller deres fullmektig ta godset i besittelse.

§ 5 Hvis senderen til oppfyllelse av disse formalitetene har utpekt et sted hvor de ikke kan oppfylles etter gjeldende bestemmelser eller han for disse kravene har foreskrevet en fremgangsmåte som ikke kan følges, handler transportøren slik han finner det gunstigst for den berettigedes interesser, og underretter senderen om de tiltak som er truffet.

§ 6 Har senderen påtatt seg å betale toll, kan transportøren velge hvordan han vil oppfylle kravene, enten underveis eller på bestemmelsesstedet.

§ 7 Transportøren kan imidlertid følge fremgangsmåten i § 5 dersom mottakeren ikke har innløst fraktbrevet innen den frist som er fastsatt i de bestemmelsene som gjelder på bestemmelsesstedet.

§ 8 Senderen skal overholde bestemmelsene fra toll- og andre myndigheter for emballering og tildekking av godset med presenning. Hvis senderen ikke har emballert eller tildekket godset med presenning i samsvar med bestemmelsene, kan transportøren besørge dette; kostnadene belastes godset.

Artikkel 16 **Leveringsfrister**

§ 1 Leveringsfristen blir fastsatt ved avtale mellom sender og transportør. I mangel av avtale må ikke fristen være lenger enn det som fremkommer i §§ 2 til 4.

§ 2 Med forbehold for §§ 3 og 4, er de lengste leveringsfristene følgende:

- a) for fulle vognlaster
 - ekspedisjonsfrist 12 timer,
 - transportfrist for hver påbegynt 400 km 24 timer;
- b) for stykkgoods
 - ekspedisjonsfrist 24 timer,
 - transportfrist for hver påbegynt 200 km 24 timer.

Alle avstander gjelder avtalt transportvei, eller i mangel av avtale, kortest mulig transportvei.

§ 3 Transportøren kan fastsette tilleggsfrister av bestemt varighet i følgende tilfeller:

- a) for sendinger som transporteres
 - over linjer med forskjellig sporvidde,
 - over sjøvei eller innenlands vannvei,
 - over en veistrekning hvis det ikke er jernbaneforbindelse;
- b) for ekstraordinære forhold som medfører unormal trafikkutvikling eller unormale driftsvansker.

Varigheten av tilleggsfristene skal fremgå av De alminnelige transportvilkår.

§ 4 Leveringsfristen begynner å løpe når godset er mottatt; den forlenges med varigheten av opphold som ikke skyldes transportøren. Leveringsfristen avbrytes på søndager og lovfestede helligdager.

Artikkel 17

Utlevering

§ 1 Transportøren skal utlevere fraktbrevet og godset til mottakeren på det avtalte bestemmelsessted mot at han kvitterer og betaler de krav han skal ifølge fraktavtalen.

§ 2 Likestillet med utlevering til mottakeren er, utført i samsvar med de bestemmelser som er i kraft på bestemmelsesstedet:

- a) utlevering av godset til toll- eller avgiftsmyndighetene i deres ekspedisjonslokaler eller lager, når disse ikke står under transportørens oppsyn;
- b) lagring av godset hos transportøren eller oppbevaring hos speditør eller på et offentlig lager.

§ 3 Etter at godset er kommet til utleveringsstedet, kan mottakeren forlange å få fraktbrevet overlevert og godset utlevert. Hvis det er fastslått at godset er kommet bort eller hvis godset ikke er kommet fram innen utløpet av den frist som er fastsatt i artikkel 29 § 1, kan mottakeren i eget navn gjøre gjeldende mot transportøren de rettigheter han har etter avtalen.

§ 4 Den berettigede kan nekte å motta godset også etter at han har mottatt fraktbrevet og betalt kostnadene ved frakten, så lenge de kontroller han har krevd for å få fastslått en påstått skade, ikke er utført.

§ 5 For øvrig utleveres godset i samsvar med de bestemmelser som gjelder ved utleveringsstedet.

§ 6 Hvis godset er utlevert uten at etterkrav ved godset er innkassert, plikter transportøren å erstatte senderen med inntil etterkravsbeløpet, med mindre det søkes regress overfor mottakeren.

Artikkel 18

Rett til å disponere over godset

§ 1 Senderen har rett til å disponere over godset og å endre fraktavtalen ved senere disposisjonsordre. Han kan spesielt forlange at transportøren:

- a) stopper transporten av godset;
- b) utsetter utleveringen av godset;
- c) utleverer godset til en annen mottaker enn den som er ført i fraktbrevet;
- d) utleverer godset på et annet sted enn det som er ført i fraktbrevet.

§ 2 Senderens rett til å endre fraktavtalen opphører selv om han har fraktbrevduplikatet når mottakeren:

- a) har innløst fraktbrevet;
- b) har mottatt godset;
- c) har gjort sine rettigheter i samsvar med artikkel 17 § 3 gjeldende;

- d) i samsvar med § 3, har rett til å gi sine ordrer; fra dette tidspunkt skal transportøren rette seg etter mottakerens ordrer og instruksjer.

§ 3 Retten til å endre fraktavtalen tilfaller mottakeren så snart fraktbrevet er blitt utstedt, med mindre senderen har angitt noe annet på fraktbrevet.

§ 4 Mottakerens rett til å endre fraktavtalen opphører når han:

- a) har innløst fraktbrevet;
- b) har mottatt godset;
- c) har gjort sine rettigheter i samsvar med artikkel 17 § 3 gjeldende;
- d) i samsvar med § 5, har utpekt en tredjemann som godset skal utleveres til og denne personen har gjort sine rettigheter i samsvar med artikkel 17 § 3 gjeldende.

§ 5 Har mottakeren foreskrevet at godset skal utleveres til en tredjemann, har denne ikke rett til å endre fraktavtalen.

Artikkel 19

Utøvelse av retten til å disponere over godset

§ 1 Når senderen eller, i tilfellet i artikkel 18 § 3, mottakeren, ønsker å endre fraktavtalen ved senere ordrer, skal han fremlegge for transportøren det fraktbrevduplikatet som endringene skal inntas i.

§ 2 Senderen, eller i tilfellet i artikkel 18 § 3, mottakeren, skal erstatte de kostnader og tap som transportøren blir påført som følge av at senere ordrer utføres.

§ 3 Det må være mulig, lovlig og rimelig å kreve utført senere endringer når ordrene blir meddelt den som skal utføre dem og de må verken forstyrre den normale driften i transportørens foretak eller være til skade for sendere eller mottakere av andre sendinger.

§ 4 Senere ordrer må ikke føre til at sendingen blir splittet opp.

§ 5 Når transportøren, på grunn av vilkårene i § 3, ikke kan utføre de ordrene han mottar, skal han straks underrette vedkommende som har gitt ordrene.

§ 6 Ved feil fra transportørens side, er denne ansvarlig for følgene av at en senere ordre ikke er utført eller er mangelfullt utført. Eventuell erstatning skal imidlertid aldri være større enn om godset var gått tapt.

§ 7 Utfører transportøren senere ordrer fra senderen uten å kreve fraktbrevduplikatet fremlagt, hefter denne for det tap som mottakeren påføres hvis fraktbrevduplikatet er sendt til mottakeren. Eventuell erstatning skal imidlertid aldri være større enn om godset var gått tapt.

Artikkel 20

Transporthindringer

§ 1 Når det oppstår transporthindring, avgjør transportøren om det er hensiktsmessig uten videre å sende godset over en annen transportvei eller om det er i den berettigedes interesse å be om hans instruksjer, idet han i så fall skal gis alle de opplysninger som transportøren rår over.

§ 2 Hvis videretransport ikke er mulig, ber transportøren om instruksjer fra den som har disposisjonsrett over godset. Hvis transportøren ikke får innhentet instruksjer i tide, skal denne treffe de tiltak som er de mest gunstige for å ivareta interessene til den som har disposisjonsrett over godset.

Artikkel 21

Utleveringshindringer

§ 1 Når det oppstår hindring for utlevering av godset, skal transportøren uten opphold underrette senderen og be om hans instruksjer, hvis senderen ikke ved påtegning i fraktbrevet har bedt om at godset skal sendes tilbake uten videre hvis det oppstår hindring for utlevering.

§ 2 Bortfaller utleveringshindringen før senderens instruksjer ankommer transportøren, skal godset utleveres til mottakeren. Senderen skal uten opphold underrettes om utleveringen.

§ 3 Nekter mottakeren å motta godset, har senderen rett til å gi instruksjer selv om han ikke kan vise fraktbrevduplikatet.

§ 4 Oppstår utleveringshindringen etter at mottakeren har endret fraktavtalen i samsvar med artikkel 18 §§ 3 til 5, skal transportøren underrette denne mottaker.

Artikkel 22

Følger av transport- og utleveringshindringer

§ 1 Transportøren har rett til tilbakebetaling av kostnader påløpt i forbindelse med:

- a) sin innhenting av instruksjer,
- b) utføringen av mottatte instruksjer,
- c) at de innhentede instruksjer ikke ankommer eller ikke ankommer i tide,
- d) at han har tatt en avgjørelse i samsvar med artikkel 20 § 1 uten å ha innhentet instruksjer,

med mindre disse kostnadene er påløpt som følge av feil fra hans side. Transportøren kan særlig kreve frakt for den transportvei som er nyttet og nyter godt av de frister som gjelder for denne transportveien.

§ 2 I tilfellene i artikkel 20 § 2 og artikkel 21 § 1, kan transportøren straks losse godset for den berettigedes regning. Etter dette anses transporten for avsluttet. Transportøren fører da

oppsyn med godset for den berettigedes regning. Han kan også betro godset til en tredjemann og er i så fall ikke ansvarlig for annet enn valg av denne tredjemann. Godset fortsetter å være beheftet med de krav som følger av fraktavtalen og med alle andre kostnader.

§ 3 Transportøren kan selge godset uten å vente på instruksjoner fra den berettigede når dette er berettiget ut fra godsets bedervelige karakter eller når oppbevaringskostnadene er uforholdsmessig høye sammenlignet med godsets verdi. I andre tilfeller kan transportøren også selge godset når han innen en rimelig frist ikke har mottatt andre instruksjoner fra den berettigede som med rimelighet kan kreves utført.

§ 4 Er godset blitt solgt, skal salgsbeløpet med fradrag av de kostnader som er belastet godset, stilles til den berettigedes disposisjon. Er salgsbeløpet lavere enn disse kostnader, skal senderen betale differansen.

§ 5 Fremgangsmåten ved salg er fastsatt i de lover og forskrifter som gjelder på det stedet hvor godset oppbevares, eller etter sedvane på stedet.

§ 6 Hvis senderen ved transport- eller utleveringshindring ikke gir instruksjoner i tide og hvis transport- eller utleveringshindringen ikke kan fjernes i samsvar med §§ 2 og 3, kan transportøren sende godset tilbake til senderen eller tillintetgjøre det for sistnevntes regning, hvis det er berettiget.

Del III Ansvar

Artikkel 23

Ansvarsgrunnlag

§ 1 Transportøren er ansvarlig for helt eller delvis tap av eller skade på godset i tiden fra det er mottatt til transport og inntil utleveringen, samt for tap som skyldes overskredet leveringsfrist, uansett hvilken jernbaneinfrastruktur som er nyttet.

§ 2 Transportøren er fritatt for dette ansvaret hvis tapet, skaden eller overskredet leveringsfrist skyldes en feil fra den berettigedes side, en ordre fra denne som ikke skyldes en feil fra transportørens side, en særlig svakhet ved godset (indre ødeleggelse, svinn o.l.) eller forhold som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge.

§ 3 Transportøren er fritatt for dette ansvaret når tapet eller skaden er oppstått på grunn av den særlige fare som skyldes en eller flere av følgende årsaker:

- a) transport i åpen vogn i medhold av De alminnelige transportvilkår eller etter uttrykkelig avtale og angitt i fraktbrevet; med forbehold for skader som påføres godset som følge av værforhold, anses gods som er lastet i intermodale transportenheter eller i lukkede veikjøretøyer som transporteres på vogn, ikke som transportert i åpen vogn; nytter senderen presenninger ved transport av gods i åpne vogner, tar transportøren på seg samme ansvar som denne er pålagt for transport i åpne vogner uten presenninger,

selv om det dreier seg om gods som etter De alminnelige transportvilkår ikke skal transporteres i åpne vogner;

- b) manglende eller mangelfull emballasje for gods som etter sin natur er utsatt for tap eller skade når emballasje mangler eller er mangelfull;
- c) lasting av gods utført av senderen eller lossing av gods utført av mottakeren;
- d) visse godsslag som på grunn av sin natur er utsatt for helt eller delvis tap eller skade, særlig ved brudd, rust, indre ødeleggelse som skjer av seg selv, uttørring, svinn;
- e) uriktig, unøyaktig eller ufullstendig betegnelse eller nummerering av kolli;
- f) transport av levende dyr;
- g) transport som i medhold av gjeldende bestemmelser eller avtaler mellom senderen og transportøren angitt i fraktbrevet, skal være ledsaget når tapet eller skaden skyldes en fare som ledsagelsen hadde som siktemål å unngå.

Artikkel 24

Ansvar ved transport av jernbanevogner som gods

§ 1 Ved transport av jernbanevogner på egne hjul som innleveres til transport som gods, svarer transportøren for det tapet som måtte oppstå ved tap av eller skade på vognen eller vognens deler i tiden fra den er mottatt til transport og inntil utleveringen, samt for tap som skyldes overskredet leveringsfrist, med mindre han påviser at tapet ikke skyldes en feil fra hans side.

§ 2 Transportøren svarer ikke for tap som følge av at tilbehør som ikke er innskrevet på begge sider av vognen eller ikke er ført inn i inventarlisten som ledsager vognen, går tapt.

Artikkel 25

Bevisbyrde

§ 1 Bevisbyrden for at tapet, skaden eller overskridelsen av leveringsfristen skyldes en av de årsaker som er fastsatt i artikkel 23 § 2, påhviler transportøren.

§ 2 Når transportøren sannsynliggjør at tapet eller skaden etter omstendighetene kunne ha oppstått på grunn av en eller flere av de spesielle farer som er fastsatt i artikkel 23 § 3, formodes det at tapet eller skaden er oppstått på grunn av en eller flere av disse farer. Den berettigede beholder imidlertid retten til å påvise at tapet ikke, eller ikke utelukkende, skyldes en av disse farer.

§ 3 En formodning etter § 2 gjelder ikke det tilfelle som er fastsatt i artikkel 23 § 3 bokstav a) ved usedvanlig stor manko eller ved tap av hele kolli.

Artikkel 26

Etterfølgende transportører

Når en transport som er gjenstand for en enkelt fraktavtale utføres av flere etterfølgende transportører, deltar hver transportør som tar imot godset med fraktbrevet, i fraktavtalen i samsvar med bestemmelsene i fraktbrevet og påtar seg de forpliktelser som påhviler ham etter fraktbrevet. I dette tilfellet hefter hver transportør for gjennomføringen av transporten på hele strekningen, fram til utleveringen.

Artikkel 27

Stedfortredende transportør

§ 1 Når transportøren har overlatt transporten helt eller delvis til en stedfortredende transportør, enten det skjer i forbindelse med utøvelsen av en rett han har i kraft av fraktavtalen eller ei, står transportøren allikevel ansvarlig for hele transporten.

§ 2 Samtlige bestemmelser i De enhetlige rettsregler som fastlegger transportørens ansvar, gjelder også den stedfortredende transportørens ansvar for den transporten han utfører. Artiklene 36 og 41 kommer til anvendelse når det reises søksmål mot transportørens personale eller andre personer som den stedfortredende transportøren nytter for å få utført transporten.

§ 3 Enhver særavtale som transportøren har inngått og hvor han påtar seg forpliktelser som ikke påhviler ham etter De enhetlige rettsregler eller gir avkall på rettigheter som tilfaller ham etter De enhetlige rettsregler, binder ikke den stedfortredende transportøren, med mindre denne uttrykkelig og skriftlig har akseptert dette. Uansett om den stedfortredende transportøren har akseptert denne avtalen eller ei, er transportøren bundet av de forpliktelser eller frafall av rettigheter som følger av nevnte særavtale.

§ 4 Når og hvis transportøren og den stedfortredende transportøren er ansvarlige, står de solidarisk ansvarlig.

§ 5 Det samlede erstatningsbeløp som skal betales av transportøren, den stedfortredende transportøren samt deres personale eller andre personer som de nytter for å få utført transporten, kan ikke overskride de begrensninger som er satt i De enhetlige rettsregler.

§ 6 Denne artikkel rammer ikke den regressrett som kan finnes mellom transportøren og den stedfortredende transportøren.

Artikkel 28

Formodning om tap eller skade ved videresending

§ 1 Er en sending som er ekspedert i samsvar med De enhetlige rettsregler blitt videresendt etter de samme regler og det etter videresendingen blir fastslått delvis tap eller skade, formodes det at det delvise tapet eller skaden er oppstått under den siste fraktavtalen hvis sendingen hele tiden har vært i transportørens varetekt og er blitt videresendt uendret slik den kom til videresendingsstedet.

§ 2 Denne formodningen gjelder også når fraktavtalen som lå foran videresendingen ikke var underlagt De enhetlige rettsregler, hvis disse kunne ha vært anvendt ved direkte ekspedisjon mellom første sendersted og siste bestemmelsessted.

§ 3 Denne formodningen gjelder dessuten når fraktavtalen som lå foran videresendingen var underlagt en internasjonal overenskomst for gjennomgående internasjonal jernbanetransport av gods som etter sin natur kan sammenliknes med De enhetlige rettsregler, når denne overenskomsten inneholder en samme rettsformodning til fordel for senderen eksponert i samsvar med De enhetlige rettsregler.

Artikkel 29

Formodning om at gods er gått tapt

§ 1 Den berettigede kan, uten å måtte legge fram andre bevis, betrakte godset som tapt når det ikke er blitt utlevert mottakeren eller stilt til hans disposisjon innen 30 dager etter utløpet av leveringsfristen.

§ 2 Den berettigede kan når han får erstatningen for det tapte godset, skriftlig forlange å bli underrettet uten opphold hvis godset finnes igjen i løpet av et år etter at erstatningen er utbetalt. Transportøren bekrefter dette kravet skriftlig.

§ 3 Innen 30 dager etter mottatt underretning som fastsatt i § 2, kan den berettigede kreve at godset skal utleveres ham mot betaling av de kostnader som følger av fraktavtalen og mot tilbakebetaling av mottatt erstatning med fradrag av de kostnader som eventuelt måtte være innbefattet i denne erstatningen. Han beholder imidlertid sine rettigheter til erstatning for overskredet leveringsfrist fastsatt i artiklene 33 og 35.

§ 4 I mangel av krav som fastsatt i § 2 eller instruksjer gitt innen utløpet av den frist som er fastsatt i § 3, eller hvis godset finnes igjen senere enn et år etter at erstatning er utbetalt, disponerer transportøren over det i samsvar med gjeldende rett på det stedet hvor godset befinner seg.

Artikkel 30

Erstatning ved tap

§ 1 Ved helt eller delvis tap av gods skal transportøren uten ytterligere skadeserstatning betale en erstatning beregnet etter børspris, eller i mangel av børspris, etter markedspris, eller i mangel av begge disse priser, etter den alminnelige verdi for gods av samme art og kvalitet på den dag og det sted godset ble mottatt til transport.

§ 2 Erstatningen kan ikke overstige 17 regneenheter for hvert manglende kilogram av bruttovekten.

§ 3 Ved tap av en jernbanevogn på egne hjul som er innlevert til transport som gods eller av en intermodal transportenhet eller deres bestanddeler, er erstatningen, uten ytterligere skadeserstatning, begrenset til vognens, den intermodale transportenhetens eller delenes alminnelige verdi på den dag og det sted de ble mottatt til transport.

§ 4 Transportøren skal dessuten tilbakebetale frakten, tollavgiftene og andre kostnader som er betalt for transporten av det bortkomne godset, med unntak av avgifter på gods som er fritatt for avgifter under transport.

Artikkel 31

Ansvar ved svinn underveis

§ 1 For gods som etter sin natur generelt er utsatt for svinn under transport som kun skyldes transportøren, er denne bare ansvarlig for den delen av svinnet som overskrider prosentsatsene nedenfor, uansett hvilken strekning som er nyttet til transporten:

- a) 2% av vekten for flytende varer eller varer som mottas i fuktig tilstand;
- b) 1% av vekten for tørre varer.

§ 2 Ansvarsbegrensingen fastsatt i § 1 kan ikke påberopes hvis det etter omstendighetene påvises at tapet ikke skyldes de årsaker som har vært grunnlaget for toleransegrensene.

§ 3 Blir flere kolli transportert på samme fraktbrev, beregnes svinn oppstått underveis for hvert kolli, hvis vekten ved avsendelse er ført særskilt for hvert kolli i fraktbrevet eller kan fastsettes på annen måte.

§ 4 Ved totaltap av godset eller ved tap av enkelte kolli, gjøres ikke fradrag for svinn oppstått underveis ved beregning av erstatningen.

§ 5 Denne artikkel medfører ingen unntak fra artiklene 23 og 25.

Artikkel 32

Erstatning ved skade

§ 1 Når gods blir skadet skal transportøren, uten ytterligere skadeserstatning, betale en erstatning som tilsvarer verdiforringelsen av godset. Dette beløp beregnes ved å nytte på godsets verdi fastsatt i samsvar med artikkel 30, den prosentsats som verdiforringelsen fastslås til på bestemmelsesstedet.

§ 2 Erstatningen kan ikke overstige:

- a) hvis hele sendingen er verdiforringet ved skaden, det beløp som skulle ha vært utbetalt om hele sendingen var kommet bort;
- b) hvis bare en del av sendingen er verdiforringet ved skaden, det beløp som skulle ha vært utbetalt hvis den verdiforringede delen var kommet bort.

§ 3 Ved skade på en jernbanevogn på egne hjul som er innlevert til transport som gods eller på en intermodal transportenhet eller deres bestanddeler, er erstatningen, uten ytterligere skadeserstatning, begrenset til kostnadene ved å sette disse i stand igjen. Erstatningen kan ikke overstige det beløpet som utbetales ved tap.

§ 4 Transportøren skal dessuten tilbakebetale de kostnader som er fastsatt i artikkel 30 § 4 i det forhold som er bestemt i § 1.

Artikkel 33

Erstatning ved overskridelse av leveringsfristen

§ 1 Hvis et tap, herunder en skade, skyldes overskredet leveringsfrist, skal transportøren betale en erstatning som ikke må overstige firedobbelt frakt.

§ 2 Ved totaltap av godset blir den erstatning som er fastsatt i § 1 ikke utbetalt i tillegg til den erstatning som er fastsatt i § 30.

§ 3 Ved delvis tap av godset kan den erstatning som er fastsatt i § 1 ikke overstige firedobbelt frakt for den del av sendingen som ikke er tapt.

§ 4 Ved skade på godset som ikke skyldes overskredet leveringsfrist, blir den erstatning som er fastsatt i § 1 eventuelt utbetalt i tillegg til den erstatning som er fastsatt i artikkel 32.

§ 5 Ikke i noe tilfelle kan summen av de erstatninger som er fastsatt i § 1 og i artiklene 30 og 32 være høyere enn erstatningen for totaltap av godset.

§ 6 Når leveringsfristen er fastsatt i avtale i samsvar med artikkel 16 § 1, kan avtalen fastsette andre erstatningsmåter enn de som er fastsatt i § 1. Hvis leveringsfristene fastsatt i artikkel 16 §§ 2 til 4 i dette tilfelle er overskredet, kan den berettigede forlange erstatning enten som fastsatt i ovennevnte avtale eller som fastsatt i §§ 1 til 5.

Artikkel 34

Erstatning ved verdiangivelse

Senderen og transportøren kan avtale at senderen på fraktbrevet oppgir en verdi på godset som er høyere enn den begrensning som er fastsatt i artikkel 30 § 2. I så fall erstatter den oppgitte verdien denne begrensningen.

Artikkel 35

Erstatning ved erklæring om interesse i leveringen

Senderen og transportøren kan avtale at senderen på fraktbrevet angir et tallbeløp for spesialinteresse i leveringen i tilfelle tap eller skade eller overskridelse av leveringsfristen.

Ved erklæring om interesse i leveringen, kan det foruten de erstatninger som er fastsatt i artiklene 30, 32 og 33, også forlanges erstatning for det videre tap som kan påvises inntil størrelsen av det interessebeløp som er tegnet.

Artikkel 36

Bortfall av retten til å påberope seg ansvarsbegrensning

Ansvarsbegrensningene fastsatt i artikkel 15 § 3, artikkel 19 §§ 6 og 7 og artiklene 30, 32 til 35 gjelder ikke hvis det er påvist at tapet skyldes en handling eller en forsømmelse fra transportørens side enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller skade eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

Artikkel 37

Omregning og renter

§ 1 Når beregning av erstatningen medfører at beløpet i utenlandsk valuta må regnes om, skal kursen på dagen og stedet for utbetalingen av erstatningen nyttes ved omregningen.

§ 2 Den berettigede kan forlange 5 % renter p.a. av erstatningsbeløpet f.o.m. dagen for reklamasjon fastsatt i artikkel 43 eller hvis det ikke foreligger reklamasjon, fra den dag søksmål blir reist.

§ 3 Hvis den berettigede innen en passende frist som er fastsatt for ham, ikke legger fram for transportøren de nødvendige underlagsdokumenter for avsluttende behandling av reklamasjonen, løper rentene ikke mellom utløpet av denne fristen og inntil underlagene faktisk innleveres.

Artikkel 38

Ansvar ved jernbane-sjøtransport

§ 1 Ved jernbane-sjøtransporter over sjølinjer som er nevnt i artikkel 24 § 1 i overenskomsten, kan enhver stat til de grunner for ansvarsfritak som er fastsatt i artikkel 23, tilføye samtlige etterfølgende fritaksgrunner, idet den forlanger at nødvendig merknad skal inntas i den strekningslisten som er underlagt De enhetlige rettsregler:

- a) brann, hvis transportøren påviser at brannen ikke er oppstått ved handlinger eller feil som skyldes ham, kapteinen, mannskapet, losen eller andre personer ansatt hos ham;
- b) redning eller forsøk på redning av liv eller eiendom til sjøs;
- c) lasting av gods på dekk på skip, hvis senderen ved merknad i fraktbrevet har gått med på dette, og godset ikke blir transportert på jernbanevogn;
- d) farer eller ulykker på havet eller i andre seilbare farvann.

§ 2 Transportøren kan bare påberope seg de fritaksgrunner som er nevnt i § 1 hvis han kan påvise at tapet, skaden eller overskridelsen av leveringsfristen er oppstått på sjøstrekningen i tiden fra lastingen av godset ombord i skipet og inntil lossingen fra skipet.

§ 3 Når transportøren påberoper seg de fritaksgrunner som er nevnt i § 1, er han allikevel ansvarlig hvis den berettigede påviser at tapet, skaden eller overskridelsen av leveringsfristen skyldes en feil fra transportørens, kapteinens, mannskapets eller losens side eller fra personer ansatt hos transportøren.

§ 4 Blir samme sjøstrekning trafikkert av flere selskaper som er opptatt i strekningslisten i samsvar med artikkel 24 § 1 i overenskomsten, skal samme ansvarsbestemmelser gjelde på denne strekningen for alle selskapene. Er disse selskapene opptatt i listen på anmodning fra flere medlemsstater, må det dessuten på forhånd være oppnådd enighet mellom disse statene om å nytte disse ansvarsbestemmelsene.

§ 5 De tiltak som treffes i samsvar med §§ 1 og 4 skal meddeles Generalsekretæren. De treer i kraft tidligst 30 dager etter datoen for den meldingen Generalsekretæren sender andre medlemsstater om disse tiltak. Sendinger som er underveis, berøres ikke av nevnte tiltak.

Artikkel 39

Ansvar ved kjernefysisk uhell

Transportøren er fritatt for det ansvar han er pålagt i medhold av De enhetlige rettsregler, når tapet eller skaden skyldes kjernefysisk uhell og det ifølge en stats gjeldende rett om ansvarsforhold innen det kjernefysiske området, er den som driver kjernefysiske anlegg, eller dennes stedfortreder, som er ansvarlig for tapet.

Artikkel 40

Personer som transportøren er ansvarlig for

Transportøren er ansvarlig for sitt personale og andre personer som han nytter for å utføre transporten når dette personalet eller disse personene handler i embeds medfør. Forvaltere av den jernbaneinfrastrukturen som transporten utføres på, betraktes som personer som nyttes av transportøren for å få utført transporten.

Artikkel 41

Andre krav

§ 1 I alle tilfeller hvor De enhetlige rettsregler finner anvendelse, kan erstatningskrav, uansett hvilket rettsgrunnlag de måtte hvile på, bare gjøres gjeldende mot transportøren på de vilkår og med de begrensninger som følger av de Enhetlige rettsregler.

§ 2 Det samme gjelder for ethvert krav mot ansatte og andre personer som transportøren er ansvarlig for i medhold av artikkel 40.

Del IV Utøvelse av rettigheter

Artikkel 42

Protokoll som konstaterer delvis tap eller skade

§ 1 Når delvis tap av eller skade oppdages eller formodes av transportøren eller påstås av den berettigede, skal transportøren, uten opphold og om mulig i nærvær av den berettigede, utarbeide en protokoll som ut fra skadens art fastslår godsets tilstand og vekt og så langt som mulig skadens omfang, årsak og tidspunktet da den oppstod.

§ 2 En kopi av protokollen skal overleveres den berettigede gratis.

§ 3 Hvis den berettigede ikke godtar det som er anført i protokollen, kan han forlange at godsets tilstand og vekt samt årsaken og tapsbeløpet fastslås av en sakkyndig oppnevnt av partene i fraktavtalen eller av retten. Fremgangsmåten er underlagt lover og forskrifter i den staten hvor denne konstateringen finner sted.

Artikkel 43

Reklamasjoner

§ 1 Reklamasjoner etter fraktavtalen skal sendes skriftlig til den transportøren som søksmålet kan reises mot.

§ 2 Rett til å fremsette reklamasjon har de personer som har rett til å reise søksmål mot transportøren.

§ 3 Når senderen leverer en reklamasjon, skal han legge fram fraktbrevduplikatet. I mangel av dette skal han legge fram mottakerens samtykke eller påvise at denne har nektet å motta sendingen.

§ 4 Når mottakeren leverer en reklamasjon, skal han legge fram fraktbrevet, hvis det er overlevert ham.

§ 5 Fraktbrevet, duplikatet og øvrige dokumenter som den berettigede anser det hensiktsmessig å vedlegge reklamasjonen, skal være i original eller kopi, eventuelt behørig bekreftede kopier, hvis transportøren forlanger det.

§ 6 Ved avsluttende behandling av reklamasjonen, kan transportøren forlange fremlagt i original fraktbrevet, duplikatet eller etterkravsbeviset, for å anmerke avgjørelsen på disse.

Artikkel 44

Personer som kan saksøke transportøren

§ 1 Med forbehold for §§ 3 og 4, kan søksmål på grunnlag av fraktavtalen anlegges av:

- a) senderen inntil det tidspunktet hvor mottakeren har
 1. innløst fraktbrevet,
 2. mottatt godset, eller
 3. gjort gjeldende sin rett i medhold av artikkel 17 § 3 eller artikkel 18 § 3;
- b) mottakeren fra det tidspunktet hvor han har
 4. innløst fraktbrevet,
 5. mottatt godset, eller
 6. gjort gjeldende sin rett i medhold av artikkel 17 § 3 eller artikkel 18 § 3.

§ 2 Mottakerens søksmålsrett opphører så snart den person mottakeren har utpekt i samsvar med artikkel 18 § 5, har innløst fraktbrevet, har mottatt godset eller har gjort sin rett gjeldende i medhold av artikkel 17 § 3.

§ 3 Søksmål om tilbakebetaling av beløp som er blitt betalt i medhold av fraktavtalen, kan bare anlegges av den som har betalt beløpet.

§ 4 Søksmål i anledning etterkrav kan bare anlegges av senderen.

§ 5 Ved søksmål skal senderen legge fram fraktbrevduplikatet. I mangel av dette, skal han legge fram samtykke fra mottakeren eller godtgjøre at denne har nektet å motta sendingen. Senderen skal om nødvendig påvise at fraktbrevet ikke eksisterer eller er gått tapt.

§ 6 Ved søksmål skal mottakeren legge fram fraktbrevet, hvis det er overlevert ham.

Artikkel 45

Transportører som kan saksøkes

§ 1 Søksmål på grunnlag av fraktavtalen kan, med *forbehold for §§ 3 og 4, bare reises mot den første eller siste transportøren eller mot den transportøren som utførte transporten på den strekningen hvor den hendelsen søksmålet grunner seg på, inntraff.

§ 2 I tilfelle transporten utføres av flere etterfølgende transportører og den transportøren som skal utlevere godset har samtykket i å bli ført opp på fraktbrevet, kan denne saksøkes i samsvar med § 1 selv om han ikke har mottatt verken godset eller fraktbrevet.

§ 3 Søksmål om tilbakebetaling av beløp som er betalt i medhold av fraktavtalen, kan reises mot den transportøren som har innkrevd beløpet eller mot den transportøren beløpet er innkrevd for.

§ 4 Søksmål i anledning av etterkrav kan bare reises mot den transportøren som har mottatt godset til transport ved avsendelsesstedet.

§ 5 Søksmål kan reises mot en annen transportør enn dem som er nevnt i §§ 1 til 4 når det fremmes som motsøksmål eller innsigelse i prosessen angående et hovedsøksmål grunnet på samme fraktavtale.

§ 6 I den utstrekning De enhetlige rettsregler finner anvendelse på den stedfortredende transportøren, kan også denne saksøkes.

§ 7 Har saksøkeren valget mellom flere transportører, opphører valgretten når saken er reist mot en av dem; det samme gjelder hvis saksøkeren har valget mellom en eller flere transportører og en stedfortredende transportør.

Artikkel 46

Myndighet

§ 1 Søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler kan reises ved domstoler i medlemsstatene som partene i fellesskap har utpekt eller ved domstolen til den stat hvor:

- a) saksøkte har sin bopel eller vanlige bosted, sitt hovedkontor eller den filial eller det foretak som har inngått fraktavtalen, eller
- b) stedet hvor godset ble mottatt eller utleveringen skal skje, ligger.

Det kan ikke reises sak for andre domstoler.

§ 2 Når et søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler verserer for en kompetent domstol ifølge § 1, eller en slik domstol har avsagt dom i et slikt tvistemål, kan det ikke reises nytt søksmål i samme sak mellom de samme partene med mindre avgjørelsen som ble truffet av den domstolen som det første søksmålet ble reist for, ikke kan fullbyrdes i den staten hvor det nye søksmålet reises.

Artikkel 47

Bortfall av krav

§ 1 Når godset er mottatt av den berettigede, bortfaller alle krav i.h.t. fraktavtalen mot transportøren for delvis tap, skade eller overskridelse av leveringsfrist.

§ 2 Kravet faller imidlertid ikke bort:

- a) ved delvis tap eller skade, hvis
 1. tapet eller skaden er fastslått i samsvar med artikkel 42 før den berettigede har mottatt godset;
 2. konstateringen som skulle ha vært gjort i samsvar med artikkel 42 bare er blitt unnlatt på grunn av feil fra transportørens side;
- b) ved skade som ikke er synlig, og som først fastslås etter at den berettigede har mottatt godset, hvis han
 1. ber om konstatering i samsvar med artikkel 42 umiddelbart etter at skaden er oppdaget og senest innen 7 dager etter at godset er mottatt, og

2. dessuten påviser at skaden er oppstått mellom mottakelsen til transport og utleveringen;
- c) for overskredet leveringsfrist, hvis den berettigede innen en frist på 60 dager gjør sine rettigheter gjeldende overfor en av de transportører som er nevnt i artikkel 45 § 1;
- d) hvis den berettigede påviser at skaden skyldes en handling eller en forsømmelse fra transportørens side enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller skade eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

§ 3 Hvis godset er blitt videresendt i samsvar med artikkel 28, bortfaller krav på erstatning for delvis tap eller skade som stammer fra en av de tidligere fraktavtalene, som om det gjaldt en eneste fraktavtale.

Artikkel 48

Foreldelse

§ 1 Krav etter fraktavtalen foreldes etter ett år. Foreldelsesfristen er imidlertid to år ved krav:

- a) om utbetaling av etterkrav som transportøren har oppkrevd hos mottakeren;
- b) om utbetaling av overskudd ved salg foretatt av transportøren;
- c) på grunn av et tap eller en skade som følge av en handling eller en forsømmelse enten i den hensikt å forårsake et slikt tap eller skade eller uaktsomt og med den bevissthet at et slikt tap eller skade sannsynligvis ville oppstå;
- d) som grunner seg på en av de fraktavtaler som ligger forut for videresendingen, i tilfelle som fastsatt i artikkel 28.

§ 2 Foreldelsen løper ved krav:

- a) om erstatning ved totaltap: fra 30. dag etter at leveringsfristen er utløpt;
- b) om erstatning ved delvis tap, skade eller overskridelse av leveringsfristen, fra den dag hvor utleveringen har funnet sted;
- c) i alle andre tilfeller: fra den dag hvor rettigheten kan utøves.

Den dag som er angitt som utgangspunkt for foreldelsen, medregnes ikke i noe tilfelle i fristen.

§ 3 Når skriftlig reklamasjon i samsvar med artikkel 43 er innlevert, avbrytes foreldelsen inntil den dag transportøren skriftlig avslår reklamasjonen og leverer de vedlagte underlagene tilbake. Blir reklamasjonen delvis godtatt, begynner foreldelsen igjen å løpe for den omtvistede delen av reklamasjonen. Bevisbyrden for at reklamasjonen er mottatt eller svaret på den, og bevisbyrden for tilbakelevering av underlagene, påhviler den som påberoper seg dette. Ytterligere reklamasjoner som gjelder samme gjenstand, avbryter ikke foreldelsen.

§ 4 Krav som er foreldet, kan ikke reises på ny, heller ikke i form av motsøksmål eller innsigelse.

§ 5 For øvrig er suspensjon og avbrytelse av foreldelsen regulert i nasjonal rett.

Del V Transportørenes innbyrdes forhold

Artikkel 49

Avregning

§ 1 Enhver transportør som enten ved innlevering eller utlevering av gods har eller skulle ha innkrevd kostnader eller andre krav som følger av fraktavtalen, skal betale de deltakende transportørene den delen de tilkommer. Betalingsvilkårene fastsettes mellom transportørene ved avtale.

§ 2 Artikkel 12 finner også anvendelse på forholdet mellom etterfølgende transportører.

Artikkel 50

Regressrett

§ 1 Den transportøren som i medhold av De enhetlige rettsregler har betalt en erstatning, har rett til regress mot de transportørene som har deltatt i transporten i samsvar med følgende bestemmelser:

- a) den transportøren som har forårsaket tapet, er alene ansvarlig for det;
- b) når tapet er forårsaket av flere transportører, er hver av dem ansvarlig for det tap den enkelte har forårsaket; hvis en slik påvisning er umulig, fordeles erstatningen mellom dem i samsvar med bokstav c);
- c) hvis det ikke kan påvises at en eller flere transportører har forårsaket tapet, deles erstatningen mellom alle de transportører som har deltatt i transporten, med unntak for dem som kan bevise at tapet ikke er forårsaket av dem; fordelingen foretas proporsjonalt med den delen av fraktavgiften som tilkommer hver av transportørene.

§ 2 Hvis en av disse transportørene ikke er betalingsdyktig, fordeles denne transportørens ubetalte andel på de øvrige transportørene som har deltatt i transporten, proporsjonalt med den delen av fraktavgiften som tilfaller hver av dem.

Artikkel 51

Fremgangsmåte ved regress

§ 1 Rettmessigheten av den utbetaling som er foretatt av den transportøren som utøver en av de regresser som er fastsatt i artikkel 50, kan ikke bestrides av en transportør det er søkt regress hos når erstatningen er fastsatt rettslig og når sistnevnte transportør, korrekt stevnet, er gitt anledning til å intervenere i rettssaken. Domstolen i hovedsøksmålet bestemmer fristene for forkynnelse av stevningen og for intervensjonen.

§ 2 Den regressøkende transportøren skal for én og samme rett fremme sitt krav mot alle de transportører som den ikke har kommet fram til en minnelig ordning med. I motsatt fall tapes retten til regress hos dem som ikke er stevnet.

§ 3 Domstolen avgjør i én og samme dom alle de regressaker som er forelagt den.

§ 4 Enhver transportør som ønsker å gjøre sin regressrett gjeldende, kan reise søksmål ved domstolene i den staten hvor en av transportørene som har deltatt i transporten har sitt hovedkontor eller den filialen eller det foretaket som har inngått fraktavtalen.

§ 5 Når søksmål skal reises mot flere transportører, har den regressøkende transportøren rett til å velge blant de domstoler som er kompetente etter § 4.

§ 6 Regressaker kan ikke trekkes inn i erstatningssaken som den berettigede har reist etter fraktavtalen.

Artikkel 52

Avtaler om regress

Transportørene kan ved avtale seg imellom fravike bestemmelsene i artiklene 49 og 50.

Regler for internasjonal jernbanetransport av farlig gods (RID – Bilag C til overenskomsten)

Artikkel 1 **Virkeområde**

§ 1 Disse regler gjelder for:

- a) all internasjonal jernbanetransport av farlig gods på medlemsstatenes område,
- b) all transport i tillegg til jernbanetransporten som De enhetlige rettsregler CIM finner anvendelse på, med forbehold for internasjonale bestemmelser som regulerer transport med en annen transportmåte, samt de aktiviteter som er omhandlet i vedlegg til disse regler.

§ 2 Farlig gods som vedlegget utelukker transport av, skal ikke tas imot for internasjonal transport.

Artikkel 2 **Unntak**

Disse regler gjelder ikke, i sin helhet eller delvis, for transport av farlig gods som det gis unntak for i vedlegget. Unntak kan bare gis når den unntatte transportens mengde og beskaffenhet eller emballasjen ivaretar transportsikkerheten.

Artikkel 3 **Begrensninger**

Enhver medlemsstat beholder retten til å regulere eller forby internasjonal transport av farlig gods på sitt område av andre årsaker enn de som har med transportsikkerheten å gjøre.

Artikkel 4 **Andre bestemmelser**

Den transport disse regler finner anvendelse på, forblir underlagt de nasjonale eller internasjonale bestemmelser som generelt gjelder jernbanetransport av gods.

Artikkel 5 **Tillatte togtyper. Transport som håndbagasje, som reisegods eller om bord i motorkjøretøyer**

§ 1 Farlig gods kan kun transporteres i godstog, med unntak av:

- a) farlig gods som tillates transportert i samsvar med vedlegget forutsatt at de relevante maksimumsmengder og de særlige vilkår for transport om bord i andre tog enn godstog, overholdes;
- b) farlig gods som transporteres i tråd med vedleggets særlige vilkår som håndbagasje, som reisegods eller i eller om bord i motorkjøretøyer i samsvar med artikkel 12 i De enhetlige rettsregler CIV.

§ 2 Den reisende kan ikke ta med seg farlig gods som håndbagasje eller ekspedere det som reisegods eller om bord i motorkjøretøyer hvis det ikke oppfyller vedleggets særlige vilkår.

Artikkel 6

Vedlegg

Vedlegget er en integrert del av disse reglene.

Vedlegget får det innholdet som Ekspertkomiteen for transport av farlig gods vedtar når Protokoll av 3. juni 1999 om endringer av overenskomsten om internasjonal jernbanetrafikk (COTIF) av 9. mai 1980 trer i kraft, i medhold av artikkel 19 § 4 i overenskomsten.

Enhetlige rettsregler for avtale om bruk av vogner i internasjonal jernbanetraffikk (CUV –Bilag D til overenskomsten)

Artikkel 1 Virkeområde

De enhetlige rettsregler gjelder for bi- eller multilaterale avtaler om bruk av jernbanevogner som transportmiddel for å utføre transport etter De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM.

Artikkel 1a

Områder som reguleres av rettsreglene

Disse enhetlige rettsregler regulerer bare de rettigheter og plikter som tilkommer partene som følge av en avtale om bruk av jernbanevogner som transportmiddel til å utføre transport etter De enhetlige rettsregler CIV og etter De enhetlige rettsregler CIM. Bestemmelser i offentlig rett som får anvendelse på bruken av jernbanevogner, og særlig bestemmelser om teknisk godkjenning av vogner, om vedlikehold og om driftssikkerhet, berøres ikke.

Artikkel 2 Definisjoner

I De enhetlige rettsregler, menes med:

- a) «jernbaneforetak»: ethvert privat eller offentlig foretak som har tillatelse til å transportere passasjerer eller gods, idet foretaket selv står for trekkraften;
- b) «vogn»: enhver vogn som kan trafikkeres skinnegangen på egne hjul uten å være utrustet med trekkraft;
- c) «innehaver»: den som økonomisk sett og på varig måte utnytter en vogn som transportmiddel, enten som eier eller ved at vedkommende har disposisjonsrett over vognen;
- d) «hjemmestasjon»: det stedet som er innskrevet på vognen og som vognen kan eller skal sendes tilbake til i samsvar med vilkårene i bruksavtalen.

Artikkel 3 Tegn og påskrifter på vognene

§ 1 Uten hensyn til bestemmelsene om teknisk godkjenning av vogner for internasjonal trafikk, skal enhver som overlater en vogn til andre i kraft av en avtale som nevnt i artikkel 1, forsikre seg om at følgende opplysninger er innskrevet på vognen:

- a) navnet på innehaveren;
- b) eventuelt navnet på det jernbaneforetaket som vognen inngår i vognparken til;
- c) eventuelt navnet på hjemmestasjonen;
- d) andre tegn og påskrifter som er avtalt i bruksavtalen.

§ 2 De tegn og påskrifter som er nevnt i § 1 kan suppleres med midler for elektronisk identifikasjon.

Artikkel 4

Ansvar ved tap av eller skade på en vogn

§ 1 Med mindre det jernbaneforetaket som vognen er overlatt til for bruk som transportmiddel kan bevise at tapet ikke skyldes en feil fra foretakets side, er det ansvarlig for tap av eller skade på vognen eller vognens tilbehør.

§ 2 Jernbaneforetaket er ikke ansvarlig for tap som følge av at tilbehør som ikke er innskrevet på begge sider av vognen eller ikke er ført inn i inventarlisten som ledsager den, går tapt.

§ 3 Hvis en vogn eller vognens tilbehør går tapt, er erstatningen begrenset, uten ytterligere skadeserstatning, til vognens eller tilbehørets normale verdi på det sted og det tidspunkt hvor tapet fant sted. Er det umulig å fastslå når og hvor tapet har funnet sted, er erstatningen begrenset til normal verdi på det sted og den dag hvor vognen ble overlatt for bruk.

§ 4 Hvis en vogn eller vognens tilbehør blir skadet, er erstatningen begrenset, uten ytterligere skadeserstatning, til kostnadene ved istandsettelse. Erstatningen kan ikke overstige det beløpet som ytes ved tap.

§ 5 Avtalepartene kan bli enige om bestemmelser som fraviker §§ 1 til 4.

Artikkel 5

Bortfall av retten til å påberope seg ansvarsbegrensning

Ansvarsbegrensningene fastsatt i artikkel 4 §§ 3 og 4 gjelder ikke hvis det er påvist at tapet skyldes en handling eller en forsømmelse fra jernbaneforetakets side enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller uaktsomt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

Artikkel 6

Formodning om tap av en vogn

§ 1 Den berettigede kan, uten å måtte legge fram andre bevis, betrakte en vogn som tapt når han har forlangt at jernbaneforetaket som vognen er overlatt til for bruk som transportmiddel skal oppspore vognen og denne vognen ikke er blitt stilt til den berettigedes disposisjon innen tre måneder etter at henvendelsen ble mottatt eller han ikke har mottatt noen opplysninger om hvor vognen befinner seg. Denne fristen forlenges med den perioden vognen ikke er kjørbar av årsaker som ikke skyldes jernbaneforetaket eller på grunn av skade.

§ 2 Bli en vogn som har vært ansett for tapt, gjenfunnet etter at erstatning er utbetalt, kan den

berettigede, innen en frist på seks måneder regnet fra mottatt melding om dette, kreve at jernbaneforetaket som han har overlatt vognen til for bruk som transportmiddel, overleverer ham vognen kostnadsfritt mot tilbakebetaling av erstatningen ved hjemmestasjonen eller et annet avtalt sted.

§ 3 Hvis det ikke fremsettes krav som nevnt i § 2 eller hvis vognen blir gjenfunnet over ett år etter at erstatningen ble utbetalt, disponerer jernbaneforetaket som den berettigede hadde overlatt vognen til for bruk som transportmiddel, over vognen i samsvar med gjeldende lover og forskrifter på det stedet hvor vognen befinner seg.

§ 4 Avtalepartene kan bli enige om bestemmelser som fraviker §§ 1 til 3.

Artikkel 7

Ansvar for skader som forårsakes av en vogn

§ 1 Enhver som i kraft av en avtale som nevnt i artikkel 1, overlater vognen for bruk som transportmiddel, er ansvarlig for skader forårsaket av vognen når feilen skyldes ham.

§ 2 Avtalepartene kan bli enige om bestemmelser som fraviker § 1.

Artikkel 8

Subrogasjon

Når avtalen om bruk av vognen sier at jernbaneforetaket kan overlate vognen til andre jernbaneforetak for bruk som transportmiddel, kan jernbaneforetaket, med innehaverens samtykke, avtale med de andre jernbaneforetakene at:

- a) foretaket, med forbehold for sin regressrett, trer inn i de andre foretakenes ansvar overfor innehaveren ved tap av eller skade på vognen eller vognens tilbehør;
- b) innehaveren alene er ansvarlig overfor de andre jernbaneforetakene for skader forårsaket av kjøretøyet, men at det kun er det jernbaneforetaket som er innehaverens avtalepart som har adgang til å gjøre de andre jernbaneforetakenes rettigheter gjeldende.

Artikkel 9

Ansvar for ansatte og andre personer

§ 1 Avtalepartene er ansvarlige for sitt personale og for andre personer som de **benytter til** å gjennomføre avtalen, når dette personalet **og** disse **andre** personene handler i embeds medfør.

§ 2 Med mindre annet er avtalt mellom avtalepartene, betraktes forvaltere av den infrastruktur **der** jernbaneforetaket **benytter** vognen som transportmiddel, som personer hvis tjenester jernbaneforetaket **gjør bruk av**.

§ 3 Den enhet som er ansvarlig for vedlikehold (ECM), som definert i 15 § 2 i de enhetlige rettsregler ATMF, skal anses som en person hvis tjenester innehaveren gjør bruk av.

Den avtale som er definert i artikkel 1, skal inneholde relevantebestemmelser for å sikre utveksling av informasjon som definert i artikkel 15 § 3 i De enhetlige rettsregler ATMF mellom ECM og jernbaneforetaket.

§ 4 §§ 1, 2 og 3 får også anvendelse ved subrogasjon i samsvar med artikkel 8.

Artikkel 10

Andre krav

§ 1 I alle tilfeller hvor De enhetlige rettsregler finner anvendelse, kan erstatningskrav for tap eller skade på vognen eller dens tilbehør, uansett hvilket rettsgrunnlag det måtte hvile på, bare gjøres gjeldende mot det jernbaneforetaket som vognen ble overlatt til for bruk som transportmiddel på de vilkår og med de begrensninger som følger av De enhetlige rettsregler og av bruksavtalen.

§ 2 § 1 får også anvendelse ved subrogasjon i samsvar med artikkel 8.

§ 3 Det samme gjelder ved krav mot ansatte og andre personer som det jernbaneforetaket som vognen er overlatt til for bruk som transportmiddel, er ansvarlig for.

Artikkel 11

Myndighet

§ 1 Søksmål på grunnlag av en avtale inngått i medhold av De enhetlige rettsregler kan reises ved den domstolen som avtalepartene i fellesskap har utpekt.

§ 2 Med mindre annet er avtalt mellom partene, er den kompetente domstol den domstolen som befinner seg i den medlemsstaten hvor den saksøkte har sitt hovedkontor. Hvis den saksøkte ikke har hovedkontor i en medlemsstat, er den kompetente domstol den som befinner seg i den medlemsstaten hvor tapet oppstod.

Artikkel 12

Foreldelse

§ 1 Krav på grunnlag av artiklene 4 og 7 foreldes etter tre år.

§ 2 Foreldelsen løper:

- a) for krav på grunnlag av artikkel 4, fra den dag hvor tap av eller skade på vognen blir konstatert eller fra den dag hvor den berettigede kan anse vognen for tapt i samsvar med artikkel 6 § 1 eller § 4;

b) for krav på grunnlag av artikkel 7, fra den dag hvor skaden oppstod.

De enhetlige rettsregler for avtaler om bruk av jernbaneinfrastruktur i internasjonal jernbanetrafikk (CUI – Bilag E til overenskomsten)

Del I Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1 Virkeområde

§ 1 Disse enhetlige rettsregler gjelder enhver avtale om bruk av jernbaneinfrastruktur (avtale om bruk) i internasjonal jernbanetrafikk i en medlemsstat for det formål å drive internasjonal transport som definert i De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM.

§ 2 Disse enhetlige rettsregler gjelder uansett hvor avtalepartene måtte ha sitt hovedkontor eller hvilken nasjonalitet de måtte ha, og også når jernbaneinfrastrukturen forvaltes eller benyttes av stater eller statlige institusjoner eller organisasjoner.

§ 3 Med forbehold for artikkel 21, finner De enhetlige rettsregler ikke anvendelse på noen andre rettslige forbindelser, særlig ikke:

- a) transportørens eller infrastrukturforvalterens ansvar for sitt personale eller for andre personer som de nytter for å utføre sine oppgaver;
- b) ansvaret mellom transportøren eller infrastrukturforvalteren på den ene siden og tredjemann på den andre siden.

Artikkel 2 Erklæring om ansvar ved personskader

§ 1 Enhver stat kan når som helst erklære at den ikke ønsker å anvende samtlige bestemmelser om ansvar ved personskader på ofre for ulykker inntruffet på statens område når disse ofrene er statsborgere i denne staten eller personer som vanligvis er bosatt i denne staten.

§ 2 Enhver stat som har avgitt en erklæring i samsvar med § 1, kan når som helst avstå fra erklæringen ved å varsle depositaren. Avkall på erklæringen får virkning en måned etter at depositaren har underrettet medlemsstatene.

Artikkel 3 Definisjoner

I De enhetlige rettsregler, menes med:

- a) «jernbaneinfrastruktur»: samtlige jernbanespor og faste anlegg i den utstrekning de er nødvendige for jernbanevogntrafikken og trafikksikkerheten;
- aa) «internasjonal jernbanetrafikk»: trafikk som krever bruk av et internasjonalt ruteleie eller flere etterfølgende nasjonale ruteleier som ligger i minst to stater og samordnes

av infrastrukturforvalterne eller de organer som har ansvar for tildeling av de aktuelle ruteleiene;

- b) «infrastrukturforvalter»: den som stiller en jernbaneinfrastruktur til disposisjon, og som har ansvar i samsvar med gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger;
- c) «transportør»: den fysiske eller juridiske person som transporterer passasjerer og/eller gods på jernbane i internasjonal jernbanetrafikk, og som har lisens i samsvar med gjeldende rett om lisensiering og godkjenning av lisenser i staten der vedkommende driver sin virksomhet;
- d) «medhjelper»: medarbeidere eller andre personer som transportøren eller infrastrukturforvalteren nytter for å gjennomføre avtalen når de nevnte medarbeidere eller personer opptrer i embeds medfør;
- e) «tredjemann»: enhver annen person enn infrastrukturforvalteren, transportøren og disses medhjelpere;
- f) «lisens»: den tillatelse som gis i samsvar med gjeldende rett i den staten hvor transportøren har hovedkontoret for sin hovedvirksomhet, til å drive virksomhet som jernbanetransportør;
- g) «sikkerhets sertifikat»: det dokument som i samsvar med gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, for transportørens del bekrefter at:
 - foretakets interne organisering og
 - personalet som skal ansettes og kjøretøyene som skal benyttes på jernbaneinfrastrukturen,oppfyller sikkerhetskravene som stilles for å sikre at driften på jernbaneinfrastrukturen ikke innebærer noen fare.

Artikkel 4

Bindende rett

Med mindre annet er bestemt i De enhetlige rettsregler, er enhver bestemmelse som direkte eller indirekte avviker fra De enhetlige rettsregler, ugyldig og uten virkning. Ugyldigheten av slike bestemmelser medfører ikke at de øvrige bestemmelsene i avtalen er ugyldige. Uten hensyn til dette kan avtalepartene påta seg ansvar og forpliktelser som går ut over det som er fastsatt i De enhetlige rettsregler eller fastsette et maksimalt erstatningsbeløp for materielle skader.

Del II Avtale om bruk

Artikkel 5

Innhold og form

§ 1 Forholdet mellom infrastrukturforvalteren og transportøren eller enhver annen som har rett til å inngå en slik avtale i henhold til gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, reguleres i en avtale om bruk.

§ 2 Avtalen fastsetter særlig de administrative, tekniske og økonomiske bruksvilkårene. Den skal minst inneholde følgende punkter:

- a) hvilken infrastruktur som skal nyttes,
- b) omfang av bruken,
- c) infrastrukturforvalterens ytelser,
- d) transportørens ytelser,
- e) personale som skal ansettes,
- f) rullende materiell som skal nyttes,
- g) økonomiske vilkår.

§ 3 Avtalen skal være utformet skriftlig eller i en tilsvarende form. Fravær av eller uregelmessigheter ved en skriftlig avtale eller en avtale i tilsvarende form eller fravær av ett av de punkter som er nevnt under § 2, rammer verken avtalens eksistens eller gyldighet, idet den forblir underlagt De enhetlige rettsregler.

Artikkel 5a

§ 1 Bestemmelsene i artikkel 5 og i artikkel 6, 7 og 22 berører ikke de forpliktelser partene i avtalen om bruk må oppfylle etter gjeldende rett i staten der jernbaneinfrastrukturen ligger, herunder eventuelt Den europeiske unions rett.

§ 2 Bestemmelsene i artikkel 8 og 9 berører ikke de forpliktelser partene i avtalen om bruk må oppfylle i en EU-medlemsstat eller i en stat der Den europeiske unions regelverk får anvendelse som følge av internasjonale avtaler med Den europeiske union.

Artikkel 6

Særlige forpliktelser for transportøren og for infrastrukturforvalteren

§ 1 Transportøren skal ha tillatelse til å drive virksomhet som jernbanetransportør. Det personale som ansettes og det rullende materiell som nyttes, skal oppfylle sikkerhetskravene. Infrastrukturforvalteren kan kreve at transportøren beviser, ved å fremlegge gyldig lisens og gyldig sikkerhetssertifikat eller beriktigede kopier eller annet, at disse kravene er oppfylt.

§ 2 Transportøren skal gjøre infrastrukturforvalteren kjent med ethvert forhold som kan tenkes å påvirke gyldigheten av hans lisens, sikkerhetssertifikat eller andre bevismidler.

§ 3 Infrastrukturforvalteren kan kreve at transportøren beviser at han har tegnet en tilstrekkelig omfattende ansvarsforsikring eller at han har truffet tilsvarende tiltak for å dekke seg mot alle de krav som er nevnt i artiklene 9 til 21, uansett hvilket rettsgrunnlag de måtte hvile på. Transportøren skal hvert år bevise, ved å fremlegge tilstrekkelig dokumentasjon, at ansvarsforsikringen eller tilsvarende tiltak fremdeles eksisterer; han skal underrette infrastrukturforvalteren om enhver endring i den forbindelse før endringen får virkning.

§ 4 Avtalepartene skal underrette hverandre om ethvert forhold som kan tenkes å forhindre at den avtalen som er inngått, blir gjennomført.

Artikkel 7

Avtalens løpetid

§ 1 Bruksavtalen kan inngås for en tidsbegrenset eller en ubegrenset periode.

§ 2 Infrastrukturforvalteren kan si opp bruksavtalen omgående når:

- a) transportøren ikke lenger har tillatelse til å drive virksomhet som jernbanetransportør;
- b) det personalet som skal ansettes og det rullende materiellet som skal nyttes ikke lenger oppfyller sikkerhetskravene;
- c) transportøren er på etterskudd med betalingen, nemlig
 1. for to etterfølgende forfall og med et beløp som overskrider motverdien for en måneds bruk, eller
 2. for en periode som dekker mer enn to forfall og med et beløp tilsvarende motverdien for to måneders bruk;
- d) transportøren klart har brutt en av de særlige forpliktelsene som er fastsatt i artikkel 6, §§ 2 og 3.

§ 3 Transportøren kan si opp [avtalen om bruk](#) omgående når infrastrukturforvalteren mister retten til å forvalte [jernbane](#)infrastrukturen.

§ 4 Hver av partene i bruksavtalen kan si den opp omgående ved klart brudd på en av de grunnleggende forpliktelsene fra den andre partens side når den aktuelle forpliktelsen gjelder sikkerheten for personer og gods; avtalepartene kan bli enige om hvordan denne retten skal utøves.

§ 5 Den avtaleparten som er skyld i oppsigelsen, er ansvarlig overfor den andre parten for det tapet dette har medført, med mindre det blir bevist at skaden ikke skyldes feil fra den aktuelle partens side.

§ 6 Avtalepartene kan bli enige om vilkår som fraviker bestemmelsene i § 2 bokstav c) og d) og § 5.

Del III Ansvar

Artikkel 8

Infrastrukturforvalterens ansvar

§ 1 Infrastrukturforvalteren er ansvarlig:

- a) for personskader (død, skade eller enhver annen skade på den fysiske eller mentale helsetilstanden),
- b) for materielle skader (ødeleggelse av eller skade på løsøre og fast eiendom),

som transportøren eller dennes medhjelpere blir påført under bruken av [jernbane](#)infrastrukturen, og som har sin opprinnelse i [jernbane](#)infrastrukturen.

Infrastrukturforvalteren er også ansvarlig for økonomisk tap som følge av skadeserstatning som transportøren skal betale i henhold til De enhetlige rettsregler CIV og De enhetlige rettsregler CIM, når tapet har sin opprinnelse i jernbaneinfrastrukturen under bruk.

§ 2 Infrastrukturforvalteren er fritatt for dette ansvaret:

- a) ved personskader og økonomisk tap som følge av skadeserstatning som transportøren må betale i medhold av De enhetlige rettsregler CIV
 1. dersom hendelsen som forvoldte tapet eller skaden skyldtes omstendigheter som ikke kan knyttes til forvaltningen av jernbaneinfrastrukturen, som infrastrukturforvalteren, til tross for å ha utvist den aktsomhet som forholdene krevde, ikke har kunnet unngå og hvis følger vedkommende ikke kunne avverge;
 2. i den utstrekning den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en feil fra den personen som ble påført skaden;
 3. hvis den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en tredjemanns atferd som infrastrukturforvalteren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge, til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, ble utvist;
- b) ved materielle skader og økonomisk tap som følge av skadeserstatning som transportøren må betale i medhold av De enhetlige rettsregler CIM, når skaden eller tapet skyldes en feil eller en ordre fra transportørens side som infrastrukturforvalteren ikke kan stilles ansvarlig for eller omstendigheter som infrastrukturforvalteren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge.

§ 3 Hvis den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en tredjemanns atferd og infrastrukturforvalteren, til tross for dette, ikke er helt fritatt for sitt ansvar i samsvar med § 2 bokstav a), er han ansvarlig for det hele innenfor de grenser som er fastsatt i De enhetlige rettsregler, uten at en eventuell regress mot tredjemann berøres.

§ 4 Avtalepartene kan bli enige om hvorvidt og i hvilken utstrekning infrastrukturforvalteren er ansvarlig for tap som transportøren blir påført ved en forsinkelse eller en driftsforstyrrelse.

Artikkel 9

Transportørens ansvar

§ 1 Transportøren er ansvarlig:

- a) for personskader (død, skade eller enhver annen skade på den fysiske eller mentale helsetilstanden),
- b) for materielle skader (ødeleggelse av eller skade på løsøre eller fast eiendom), som infrastrukturforvalteren eller dennes medhjelpere blir påført under bruk av jernbaneinfrastrukturen, av transportmidlene som benyttes, eller av personene eller godset som transporteres.

§ 2 Transportøren er fritatt for dette ansvaret:

- a) ved personskader

1. hvis den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet ble forårsaket av omstendigheter utenfor driften som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge, til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, ble utvist;
 2. i den utstrekning den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en feil fra den personen som ble påført skaden;
 3. hvis den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en tredjemanns atferd som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge, til tross for at den aktsomhet som etter omstendighetene kunne forlanges, ble utvist;
- b) ved materielle skader, når skaden eller tapet skyldes en feil eller ordre fra infrastrukturforvalterens side som transportøren ikke kan stilles ansvarlig for eller omstendigheter som transportøren ikke kunne unngå og hvis følger han ikke kunne avverge.

§ 3 Hvis den hendelsen som forvoldte skaden eller tapet skyldes en tredjemanns atferd og transportøren, til tross for dette, ikke er helt fritatt for sitt ansvar i samsvar med § 2 bokstav a), er han ansvarlig for det hele innenfor de grenser som er fastsatt i De enhetlige rettsregler, uten at en eventuell regress mot tredjemann berøres.

§ 4 Avtalepartene kan bli enige om hvorvidt og i hvilken utstrekning transportøren er ansvarlig for tap som infrastrukturforvalteren blir påført ved en driftsforstyrrelse.

Artikkel 10

Medvirkende årsaker

§ 1 Når årsaker som kan tillegges infrastrukturforvalteren og årsaker som kan tillegges transportøren har bidratt til tapet, svarer hver av avtalepartene bare for tapet i den utstrekning hvor de årsaker som er tillagt vedkommende i medhold av artiklene 8 og 9, har medvirket til tapet. Hvis det er umulig å fastslå i hvilken utstrekning de ulike årsakene har bidratt til tapet, skal hver part selv dekke sitt eget tap.

§ 2 § 1 gjelder analogt når årsaker som kan tillegges infrastrukturforvalteren og årsaker som kan tillegges flere transportører som nytter samme jernbaneinfrastruktur, har bidratt til tapet.

§ 3 § 1 første punktum får tilsvarende anvendelse ved tap eller skade som nevnt i artikkel 9 dersom årsaker som kan tilskrives flere transportører som benytter samme jernbaneinfrastruktur, har bidratt til tapet eller skaden. Dersom det er umulig å fastslå i hvilken utstrekning de respektive årsakene har bidratt til tapet eller skaden, er transportørene ansvarlige med like store deler overfor infrastrukturforvalteren.

Artikkel 11

Skadeserstatning ved dødsfall

§ 1 Ved dødsfall omfatter skadeserstatningen:

- a) nødvendige kostnader som er en følge av dødsfallet, særlig til transport av den døde og til begravelse;
- b) hvis døden ikke er inntrådt straks, skadeserstatning fastsatt i artikkel 12.

§ 2 Er, ved dødsfall, personer som den avdøde etter loven var eller ville ha blitt underholdspliktig for i fremtiden blitt berøvet underhold, ytes erstatning også for dette tap. Erstatningskrav fra personer som den avdøde har påtatt seg underholdsplikt for uten å være pliktig etter loven, avgjøres etter nasjonal rett.

Artikkel 12

Skadeserstatning ved personskade

Ved personskade eller enhver annen skade på den fysiske eller mentale helsetilstanden, omfatter skadeserstatningen:

- a) nødvendige kostnader, særlig til behandling og transport;
- b) erstatning for tap forårsaket enten av hel eller delvis arbeidsuførhet eller av økte behov.

Artikkel 13

Skadeserstatning for annen fysisk overlast

Nasjonal rett bestemmer om og i hvilken utstrekning infrastrukturforvalteren eller transportøren skal yte skadeserstatning for annen overlast enn fastsatt i artikkelene 11 og 12.

Artikkel 14

Form og beløp på skadeserstatning ved død eller personskade

§ 1 Skadeserstatning fastsatt i artikkel 11 § 2 og i artikkel 12 bokstav b), skal ytes i form av et kapitalbeløp. Tillater imidlertid nasjonal rett bevilgning av en livrente, skal skadeserstatning ytes i denne form når den skadde eller de berettigede personer nevnt i artikkel 11 § 2, forlanger det.

§ 2 Det erstatningsbeløp som skal ytes i henhold til § 1, fastsettes etter nasjonal rett. For anvendelsen av De enhetlige rettsregler er det imidlertid fastsatt et maksimumsbeløp på 175 000 regneenheter som kapitalbeløp eller som årlig livrente tilsvarende dette beløp for hver person, i tilfelle nasjonal rett fastsetter et lavere maksimumsbeløp.

Artikkel 15

Bortfall av retten til å påberope seg ansvarsbegrensning

Ansvarsbegrensningene fastsatt i De enhetlige rettsregler samt bestemmelser i nasjonal rett som begrenser erstatningen til et bestemt beløp, gjelder ikke hvis det er påvist at tapet skyldes

en handling eller en forsømmelse fra den som har forårsaket tapet enten i den hensikt å forårsake slikt tap eller uoverlagt og med den bevissthet at slikt tap sannsynligvis ville oppstå.

Artikkel 16

Omregning og renter

§ 1 Når beregning av erstatningen medfører at beløpet i utenlandsk valuta må regnes om, skal kursen på dagen og stedet for utbetalingen av erstatningen nyttes ved omregningen.

§ 2 Den berettigede kan forlange 5 % renter p.a. av erstatningsbeløpet f.o.m. dagen for oppstart av en voldgiftsprosedyre, for oversendelse av saken til den voldgiftsdomstolen som er fastsatt i del V av overenskomsten eller fra den dag søksmål blir reist.

Artikkel 17

Ansvar ved kjernefysisk uhell

Infrastrukturforvalteren og transportøren er fritatt for det ansvar de er pålagt i medhold av De enhetlige rettsregler, når tapet skyldes kjernefysisk uhell og det ifølge en stats gjeldende rett om ansvarsforhold innen det kjernefysiske området, er den som driver kjernefysiske anlegg, eller dennes stedfortreder, som er ansvarlig for tapet.

Artikkel 18

Ansvar for medhjelpere

Infrastrukturforvalteren og transportøren er ansvarlige for sine medhjelpere.

Artikkel 19

Andre krav

§ 1 I alle tilfeller hvor De enhetlige rettsregler finner anvendelse, kan erstatningskrav, uansett hvilket rettsgrunnlag de måtte hvile på, bare gjøres gjeldende overfor infrastrukturforvalteren eller transportøren på de vilkår og med de begrensninger som følger av De enhetlige rettsregler.

§ 2 Det samme gjelder ved krav mot medhjelpere som infrastrukturforvalteren og transportøren er ansvarlige for i medhold av artikkel 18.

Artikkel 20

Forliksavtaler

Avtalepartene kan bli enige om vilkårene for å påberope seg eller gi avkall på å påberope seg rett til skadeserstatning overfor den andre avtaleparten.

Del IV Krav fra medhjelpere

Artikkel 21

Krav mot infrastrukturforvalteren eller mot transportøren

§ 1 Ethvert erstatningskrav fra transportørens medhjelpere mot infrastrukturforvalteren for tap forårsaket av denne, uansett hvilket rettsgrunnlag det måtte hvile på, kan bare gjøres gjeldende på de vilkår og med de begrensninger som følger av De enhetlige rettsregler.

§ 2 Ethvert erstatningskrav fra infrastrukturforvalterens medhjelpere mot transportøren for tap forårsaket av denne, uansett hvilket rettsgrunnlag det måtte hvile på, kan bare gjøres gjeldende på de vilkår og med de begrensninger som følger av De enhetlige rettsregler.

Del V Utøvelse av rettigheter

Artikkel 22

Voldgiftsprosedyre

Avtalepartene kan bli enige om voldgiftsprosedyrer eller benytte den voldgiftsdomstolen som er fastsatt i del V av overenskomsten.

Artikkel 23

Regress

Rettmessigheten av den utbetalingen som transportøren foretar på grunnlag av De enhetlige rettsregler CIV eller De enhetlige rettsregler CIM, kan ikke bestrides når erstatningen er fastsatt rettslig og når infrastrukturforvalteren, korrekt stevnet, er gitt anledning til å intervenere i rettssaken.

Artikkel 24

Myndighet

§ 1 Søksmål på grunnlag av De enhetlige rettsregler kan reises ved domstoler i medlemsstatene som avtalepartene i fellesskap har utpekt.

§ 2 Med mindre annet er avtalt mellom partene, er den kompetente domstol den som befinner seg i den medlemsstaten hvor infrastrukturforvalteren har sitt hovedkontor.

Artikkel 25

Foreldelse

§ 1 Krav på grunnlag av De enhetlige rettsregler foreldes etter tre år.

§ 2 Foreldelsen løper fra den dag hvor tapet oppstod.

§ 3 I tilfelle dødsfall, foreldes krav etter tre år regnet fra dagen etter at dødsfallet inntraff, men foreldelsesfristen kan ikke i noe tilfelle overskride fem år regnet fra dagen etter at hendelsen inntraff.

§ 4 Et regressøksmål fra en person som er holdt ansvarlig kan fremmes også etter utløpet av den foreldelsesfrist som er omtalt under § 1 hvis det fremmes innen den frist som er fastsatt i lovgivningen til den staten hvor søksmålet reises. Fristen kan allikevel ikke være kortere enn nitti dager regnet fra den dag hvor den personen som søker regress sluttbehandlet kravet eller selv fikk forkynt stevningen.

§ 5 Når partene blir enige om en voldgiftsprosedyre eller oversender tvisten til voldgiftsdomstolen i samsvar med del V i overenskomsten, avbrytes foreldelsen.

§ 6 For øvrig er suspensjon og avbrytelse av foreldelsen regulert i nasjonal rett.

Enhetlige rettsregler om godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk (APTU – Bilag F til overenskomsten)

Artikkel 1

Virkeområde

De enhetlige rettsregler fastsetter den fremgangsmåten som skal følges ved godkjenning av tekniske standarder og innføring av enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk.

Artikkel 2

Definisjoner

I De enhetlige rettsregler med tilhørende vedlegg, menes med:

- a) «deltakerstat»: enhver medlemsstat i organisasjonen som ikke har avgitt noen erklæring om De enhetlige rettsregler i samsvar med artikkel 42 § 1, første setning i overenskomsten;
- b) «internasjonal trafikk»: rullende materiell som trafikkerer jernbanelinjer som går over minst to av deltakerstatenes område;
- c) «jernbaneforetak»: ethvert privat eller offentlig foretak med tillatelse til å transportere personer eller gods, idet foretaket selv står for trekraften;
- d) «infrastrukturforvalter»: ethvert foretak eller enhver forvaltning som driver en jernbaneinfrastruktur;
- e) «jernbanemateriell»: alt jernbanemateriell som er tenkt nyttet i internasjonal trafikk, særlig rullende materiell og jernbaneinfrastruktur;
- f) «rullende materiell»: ethvert rullende materiell som er i stand til å trafikere jernbanelinjen på egne hjul med eller uten trekraft;
- g) «trekkraft»: ethvert rullende materiell som er utrustet med et trekkmiddel;
- h) «godsvogn»: rullende materiell uten trekraft som er tenkt nyttet til transport av gods;
- i) «personvogn»: rullende materiell uten trekraft som er tenkt nyttet til transport av reisende;
- j) «jernbaneinfrastruktur»: samtlige jernbanespor og faste anlegg i den utstrekning de er nødvendige for trafikken med rullende materiell og for trafiksikkerheten;
- k) «teknisk standard»: enhver teknisk spesifisering vedtatt av et anerkjent nasjonalt eller internasjonalt standardiseringsorgan i tråd med organets egne prosedyrer; enhver teknisk spesifisering utarbeidet innenfor rammen av Det europeiske fellesskapet er likestilt med en teknisk standard;
- l) «teknisk bestemmelse»: enhver regel som ikke er en teknisk standard og som omhandler bygging, drift, vedlikehold av eller prosedyrer for jernbanemateriell;
- m) «Den tekniske ekspertkomité»: den komité som er fastsatt i artikkel 13 § 1 bokstav f) i overenskomsten.

Artikkel 3

Formål

§ 1 Godkjenningen av tekniske standarder for jernbanemateriell og innføringen av UTP for jernbanemateriell har til formål å:

- a) legge forholdene til rette for fri trafikk av rullende materiell i internasjonal trafikk;
- b) bidra til å ivareta sikkerheten, påliteligheten og tilgjengeligheten i internasjonal trafikk;
- c) ta hensyn til miljøvern og folkehelse.

§ 2 Ved godkjenning av tekniske standarder eller innføring av UTP tas det kun hensyn til dem som er utarbeidet på internasjonalt nivå.

§ 3 I så stor utstrekning som mulig:

- a) skal det sørges for interoperabilitet mellom tekniske systemer og komponenter som er nødvendige i internasjonal trafikk;
- b) skal tekniske standarder og UTP være prestasjonsrettede; de kan eventuelt også inneholde varianter.

Artikkel 4

Utarbeidelse av tekniske standarder og bestemmelser

§ 1 Utarbeidelsen av tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell faller inn under ansvarsområdet til de organer som er gitt myndighet på dette området.

§ 2 Standardiseringen av industriprodukter og -prosesser faller inn under ansvarsområdet til de anerkjente nasjonale og internasjonale standardiseringsorganene.

Artikkel 5

Godkjenning av tekniske standarder

§ 1 En søknad om godkjenning av en teknisk standard kan fremlegges av:

- a) enhver deltakerstat;
- b) enhver organisasjon for regional økonomisk integrasjon som har fått delegert myndighet fra medlemsstatene for å gi bestemmelser på området tekniske standarder for jernbanemateriell;
- c) ethvert nasjonalt eller internasjonalt standardiseringsorgan som har ansvar for standardisering på jernbaneområdet;
- d) enhver representativ internasjonal sammenslutning med medlemmer som i utøvelsen av sin virksomhet er helt avhengige av at det finnes tekniske standarder for jernbanemateriell, av sikkerhetsmessige og økonomiske årsaker.

§ 2 Den tekniske ekspertkomiteen avgjør om en teknisk standard skal godkjennes etter den

fremgangsmåten som er fastsatt i artiklene 16, 20 og 33 § 6 i overenskomsten. Avgjørelsene trer i kraft etter artikkel 35 §§ 3 og 4 i overenskomsten.

Artikkel 6

Innføring av enhetlige tekniske bestemmelser

§ 1 En søknad om innføring av en enhetlig teknisk bestemmelse kan fremlegges av:

- a) enhver deltakerstat;
- b) enhver organisasjon for regional økonomisk integrasjon som har fått delegert myndighet fra medlemsstatene for å gi bestemmelser på området tekniske bestemmelser for jernbanemateriell;
- c) enhver representativ internasjonal sammenslutning med medlemmer som i utøvelsen av sin virksomhet er helt avhengige av at det finnes enhetlige tekniske bestemmelser for jernbanemateriell, av sikkerhetsmessige og økonomiske årsaker.

§ 2 Den tekniske ekspertkomiteen avgjør om en enhetlig teknisk bestemmelse skal innføres etter den fremgangsmåten som er fastsatt i artiklene 16, 20 og 33 § 6 i overenskomsten. Avgjørelsene trer i kraft etter artikkel 35 §§ 3 og 4 i overenskomsten.

Artikkel 7

Form på søknadene

Søknader som nevnt i artiklene 5 og 6 skal være fullstendige, sammenhengende og begrunnede. De skal rettes til organisasjonens generalsekretær på et av organisasjonens arbeidsspråk.

Artikkel 8

Tekniske vedlegg

§ 1 Godkjente tekniske standarder og innførte enhetlige tekniske bestemmelser finnes i de vedleggene til De enhetlige rettsregler som er angitt nedenfor:

- a) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for alt rullende materiell (Vedlegg 1);
- b) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for trekkmateriell (Vedlegg 2);
- c) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for godsvogner (Vedlegg 3);
- d) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for personvogner (Vedlegg 4);
- e) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for andre infrastrukturanlegg enn de som er nevnt under bokstav f) (Vedlegg 5);
- f) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for trafikksikkerhets- og kontrollsystemer (Vedlegg 6);

- g) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for informasjonsteknologisystemer (Vedlegg 7);
- h) Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser for annet jernbanemateriell (Vedlegg 8).

§ 2 Vedleggene er en integrert del av De enhetlige rettsregler. De skal struktureres slik at det tas hensyn til særtrekk ved sporvidde, profil, strømtilførselssystemer og trafikksikkerhets- og kontrollsystemer i deltakerstatene.

§ 3 Vedleggene inneholder den versjonen som vil bli vedtatt av Den tekniske ekspertkomiteen etter samme fremgangsmåte som fastsatt i artiklene 16, 20 og 33 § 6 i overenskomsten for endringer av overenskomsten, etter at Protokollen av 3. juni 1999 om endring av overenskomsten er trådt i kraft.

Artikkel 9 **Erklæringer**

§ 1 Enhver deltakerstat kan, innen en frist på fire måneder regnet fra den dag hvor Generalsekretæren underretter om avgjørelsen til Den tekniske ekspertkomiteen, avgi en begrunnet erklæring til Generalsekretæren om at staten ikke eller bare delvis kommer til å anvende den godkjente tekniske standarden eller den innførte enhetlige tekniske bestemmelsen på den jernbaneinfrastrukturen som befinner seg på statens område og på trafikken på denne infrastrukturen.

§ 2 Deltakerstater som har avgitt erklæring i samsvar med § 1, tas ikke med i fastsettelsen av antall stater som må komme med innsigelser i samsvar med artikkel 35 § 4 i overenskomsten for at en avgjørelse i Den tekniske ekspertkomiteen ikke skal tre i kraft.

§ 3 Enhver stat som avgir en erklæring i samsvar med § 1 kan når som helst avstå fra den ved å varsle Generalsekretæren. Denne avståelsen trer i kraft første dag i den andre måneden etter underrettelsen.

Artikkel 10 **Avvikling av Teknisk Enhet**

Når de vedlegg som vedtas av Den tekniske ekspertkomiteen i samsvar med artikkel 8 § 3 trer i kraft i samtlige stater som er parter i 1938-utgaven av Den internasjonale overenskomsten om Teknisk Enhet for jernbanene, undertegnet i Bern 21. oktober 1882, vil nevnte overenskomst bli opphevet.

Artikkel 11 **Forrang for vedleggene**

§ 1 Etter at de vedlegg som er vedtatt av Den tekniske ekspertkomiteen i samsvar med artikkel 8 § 3 er trådt i kraft, skal de tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser som disse vedleggene inneholder gå foran bestemmelsene i 1938-utgaven av Den internasjonale overenskomsten om Teknisk Enhet for jernbanene som ble undertegnet i Bern 21. oktober 1882 når det gjelder forbindelsene mellom deltakerstatene.

§ 2 Etter at de vedlegg som er vedtatt av Den tekniske ekspertkomiteen i samsvar med artikkel 8 § 3 er trådt i kraft, skal de tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser som disse vedleggene inneholder, i medlemsstatene gå foran de tekniske bestemmelsene:

- a) i Reglement for gjensidig bruk av personvogner og reisegodsvogner i internasjonal trafikk (RIC),
- b) i Reglement for gjensidig bruk av godsvogner i internasjonal trafikk (RIV)

Vedlegg 1

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til alt rullende materiell

A) Sporvidde

1. Jernbaner med normal sporvidde (1435 mm)
2. Jernbaner med bred sporvidde (russisk) (1520 mm)
3. Jernbaner med bred sporvidde (finsk) (1524 mm)
4. Jernbaner med bred sporvidde (irsk) (1600 mm)
5. Jernbaner med bred sporvidde (iberisk) (1688 mm)
6. Andre jernbaner

B) Profil

1. Jernbaner med normal sporvidde på det europeiske kontinent
2. Jernbaner med normal sporvidde i Storbritannia
3. ...

C. ...

Vedlegg 2

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til trekraft

A) Strømtilførselssystemer

1. Likestrøm 3000 V
2. Likestrøm 1500 V og lavere
3. Vekselstrøm 25 KV/50 Hz
4. Vekselstrøm 15 KV/16 2/3 Hz

B) Trafikksikkerhets- og kontrollsystemer

...

Vedlegg 3

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til godsvogner

Vedlegg 4

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til personvogner

Vedlegg 5

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til infrastrukturanlegg

Vedlegg 6

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til trafikksikkerhets- og kontrollsystemer

Vedlegg 7

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til informasjonsteknologisystemer

Vedlegg 8

Tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til annet jernbanemateriell

I første omgang vil tekniske standarder og enhetlige tekniske bestemmelser relatert til jernbanemateriell som allerede eksisterer og er anerkjent på internasjonalt nivå slik det fremgår av Teknisk Enhet, RIV og RIC samt UICs tekniske beskrivelser, bli innarbeidet i ovennevnte vedlegg.

Enhetlige rettsregler om teknisk godkjenning av jernbanemateriell som skal nyttes i internasjonal trafikk (ATMF – Bilag G til overenskomsten)

Artikkel 1

Virkeområde

Disse enhetlige rettsregler fastsetter fremgangsmåten for godkjenning av kjøretøyer til kjøring eller bruk i internasjonal trafikk.

Artikkel 2

Definisjoner

I De enhetlige rettsregler med tilhørende vedlegg, menes med:

- a) «deltakerstat»: enhver medlemsstat i organisasjonen som ikke har avgitt noen erklæring om De enhetlige rettsregler i samsvar med artikkel 42 § 1, første setning i overenskomsten;
- b) «internasjonal trafikk»: rullende materiell som trafikkerer jernbanelinjer som går over minst to av deltakerstatenes område;
- c) «jernbaneforetak»: ethvert privat eller offentlig foretak med tillatelse til å transportere personer eller gods, idet foretaket selv står for trekkraften;
- d) «infrastrukturforvalter»: ethvert selskap eller enhver forvaltning som driver en jernbaneinfrastruktur;
- e) «innehaver»: den som økonomisk sett og på varig måte utnytter rullende materiell som transportmiddel, enten som eier eller ved at vedkommende har disposisjonsrett over dette;
- f) «teknisk godkjenning»: den fremgangsmåte som den kompetente myndighet følger når den skal godkjenne rullende materiell og annet jernbanemateriell for internasjonal trafikk;
- g) «godkjenning av konstruksjonstype»: den fremgangsmåte som den kompetente myndighet følger for en bestemt type rullende materiell hvor vedkommende myndighet, gjennom en forenklet prosedyre, innvilger en rett til å tildele driftsgodkjenning for rullende materiell som tilsvarer den aktuelle konstruksjonstypen;
- h) «driftsgodkjenning»: den rett som den kompetente myndighet tildeler det enkelte rullende materiell til å gå i internasjonal trafikk;
- i) «rullende materiell»: ethvert rullende materiell som er i stand til å trafikkere jernbanelinjen på egne hjul med eller uten trekkraft;
- j) «annet jernbanemateriell»: alt jernbanemateriell som er tenkt nyttet i internasjonal trafikk og som ikke er rullende materiell;
- k) «Den tekniske ekspertkomité»: den komité som er fastsatt i artikkel 13 § 1 bokstav f) i overenskomsten.

Artikkel 3

Godkjenning for internasjonal trafikk

§ 1 For å kunne kjøre i internasjonal trafikk skal ethvert kjøretøy være godkjent i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

§ 2 Formålet med den tekniske godkjenningen er å undersøke om kjøretøyene oppfyller:

- a) konstruksjonsbestemmelsene i UTP,
- b) konstruksjons- og utstørsbestemmelsene i RID,
- c) de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7a.

§ 3 §§ 1 og 2 samt de etterfølgende artiklene får tilsvarende anvendelse på teknisk godkjenning av konstruksjonselementer.

Artikkel 4

Fremgangsmåte

§ 1 Den tekniske godkjenningen skjer:

- a) enten i én omgang ved at det gis driftsgodkjenning til et bestemt, individuelt rullende materiell,
- b) eller i to etterfølgende omganger, ved at det gis
 1. godkjenning av konstruksjonstype for en bestemt type rullende materiell,
 2. og deretter driftsgodkjenning for det individuelle rullende materiellet som faller inn under den aktuelle konstruksjonstypen gjennom en forenklet prosedyre hvor det bekreftes at det rullende materiellet tilhører den aktuelle konstruksjonstypen.

§ 2 Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at artikkel 10 får anvendelse.

Artikkel 5

Kompetent myndighet

§ 1 Teknisk godkjenning av rullende materiell for internasjonal trafikk er underlagt den nasjonale eller internasjonale myndighet med kompetanse på dette området i samsvar med gjeldende lover og forskrifter i hver enkelt deltakerstat.

§ 2 De myndigheter som er nevnt i § 1 kan delegere sin kompetanse til å gi teknisk godkjenning til anerkjente, kvalifiserte organer, forutsatt at myndighetene fører tilsyn med dem. Overføring av kompetanse til å gi teknisk godkjenning til et jernbaneforetak samtidig som andre ekskluderes fra denne kompetansen, er ikke tillatt. Dessuten kan slik overføring ikke skje til en infrastrukturforvalter som direkte eller indirekte deltar i konstruksjon av jernbanemateriell.

Artikkel 6

Anerkjennelse av den tekniske godkjenningen

Godkjenning av konstruksjonstype og driftsgodkjenning som gis i samsvar med De enhetlige rettsregler av den kompetente myndighet i en deltakerstat, samt de tilhørende utstedte sertifikater, er anerkjent av myndighetene, jernbaneforetakene og infrastrukturforvalterne i de andre deltakerstatene uten at det er nødvendig med en ny gjennomgang og en ny teknisk godkjenning med henblikk på trafikk og bruk på disse andre statenes område.

Artikkel 7

Konstruksjonsbestemmelser som får anvendelse på rullende materiell

§ 1 For å bli godkjent for internasjonal trafikk, skal rullende materiell oppfylle:

- a) konstruksjonsbestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU;
- b) konstruksjons- og utstørsbestemmelsene i vedlegget til RID.

§ 2 I mangel av bestemmelser i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, kommer alment godkjente tekniske bestemmelser til anvendelse på den tekniske godkjenningen. En teknisk standard, selv om den ikke er godkjent i samsvar med den fremgangsmåten som er fastlagt i De enhetlige rettsregler APTU, er et bevis på at den ekspertisen som standarden inneholder, utgjør en alment anerkjent teknisk bestemmelse.

§ 3 For å tillate teknisk utvikling, kan alment anerkjente tekniske bestemmelser samt konstruksjonsbestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU fravikes når det er påvist at:

- a) sikkerhetsnivået er minst like godt som det som oppnås ved overholdelse av disse bestemmelsene
- b) og at også interoperabiliteten er sikret.

§ 4 Når en deltakerstat har til hensikt å godkjenne rullende materiell i samsvar med § 2 eller § 3, skal den umiddelbart underrette organisasjonens generalsekretær om dette. Innen en frist på en måned etter å ha mottatt meddelelsen fra Generalsekretæren, kan en deltakerstat forlange at Den tekniske ekspertkomité sammenkalles for å kontrollere at vilkårene for anvendelse av § 2 og § 3 er oppfylt. Komiteen treffer sin beslutning innen en frist på tre måneder regnet fra den dag hvor Generalsekretæren mottar krav om at komiteen skal sammenkalles.

Artikkel 8

Konstruksjonsbestemmelser som får anvendelse på annet materiell

§ 1 For å bli godkjent for bruk i internasjonal trafikk, skal annet jernbanemateriell oppfylle de konstruksjonsbestemmelser som finnes i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU.

§ 2 Artikkel 7 §§ 2 til 4 gjelder analogt.

§ 3 Deltakerstatenes forpliktelser i medhold av Den europeiske avtalen om internasjonale jernbanehovedlinjer av 31. mai 1985 (AGC) og Den europeiske avtalen om hovedlinjer for

internasjonal kombinert transport og tilknyttede anlegg av 1. februar 1991 (AGTC), som de også er parter i, gjelder uforandret.

Artikkel 9

Driftsbestemmelser

§ 1 De jernbaneforetak som bruker **kjøretøyer** som er godkjent for **kjøring i** internasjonal trafikk, plikter å overholde **bestemmelsene om drift av kjøretøy** i internasjonal trafikk, slik de fremgår av **UTP**.

§ 2 De foretak eller forvaltninger som driver en infrastruktur i deltakerstatene, herunder også trafikksikkerhets- og kontrollsystemer, som er tenkt nyttet og som er egnet for drift i internasjonal trafikk, plikter å overholde de tekniske bestemmelser som fremgår av vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU og til enhver tid overholde disse under konstruksjon og drift av denne infrastrukturen.

Artikkel 10

Teknisk godkjenning

§ 1 Utstedelse av den tekniske godkjenningen (konstruksjonstype, driftsgodkjenning) er knyttet til det rullende materiellets konstruksjonstype eller til et bestemt individuelt rullende materiell.

§ 2 En søknad om teknisk godkjenning kan fremlegges av:

- a) fabrikanten,
- b) et jernbaneforetak,
- c) innehaveren av det rullende materiellet,
- d) eieren av det rullende materiellet.

Søknaden kan fremlegges for enhver kompetent myndighet som nevnt i artikkel 5, i en av deltakerstatene.

§ 3 Enhver som søker om driftsgodkjenning for rullende materiell etter den forenklete prosedyren for teknisk godkjenning (artikkel 4 § 1 bokstav b)), skal vedlegge søknaden et sertifikat om godkjenning av konstruksjonstype som er utstedt i samsvar med artikkel 11 § 2 og på hensiktsmessig måte beviser at det rullende materiellet som det søkes om driftsgodkjenning for, tilsvarende denne konstruksjonstypen.

§ 4 Teknisk godkjenning skal gis uten hensyn til søkerens status.

§ 5 Teknisk godkjenning gis i prinsippet for en ubegrenset periode; den kan være generell eller avgrenset.

§ 6 En godkjenning av konstruksjonstype kan trekkes tilbake hvis hensynet til sikkerheten, folkehelsen eller miljøet ikke lenger blir ivaretatt ved bruk av slikt rullende materiell som er bygget eller planlegges bygget etter den aktuelle konstruksjonstypen.

§ 7 Driftsgodkjenningen kan trekkes tilbake:

- a) når det rullende materiellet ikke lenger oppfyller konstruksjonsbestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7 § 2 eller § 3 eller konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i vedlegget til RID og når innehaveren ikke har etterkommet den kompetente myndighets krav om utbedring av feilene innen den fastsatte fristen;
- b) når forpliktelser eller vilkår som følger av en avgrenset godkjenning etter § 5, ikke er blitt oppfylt eller overholdt.

§ 8 Det er kun den myndighet som har gitt godkjenning av konstruksjonstype eller driftsgodkjenning, som kan trekke disse tilbake.

§ 9 Driftsgodkjenningen blir suspendert:

- a) når teknisk kontroll, inspeksjon, vedlikehold og ettersyn av det rullende materiellet som foreskrevet i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7 § 2 eller § 3 eller konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i vedlegget til RID, ikke er blitt utført;
- b) når den kompetente myndighets pålegg om å fremvise det rullende materiellet etter en alvorlig skade, ikke er blitt etterkommet;
- c) når De enhetlige rettsregler og bestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, ikke er blitt overholdt;
- d) når den kompetente myndighet treffer en slik avgjørelse.

§ 10 Driftsgodkjenningen faller bort dersom det rullende materiellet tas ut av drift. Tas det rullende materiellet ut av drift, skal den kompetente myndighet som har gitt driftsgodkjenningen, underrettes.

§ 11 I mangel av bestemmelser i De enhetlige rettsregler, er fremgangsmåten for teknisk godkjenning underlagt nasjonal rett i den deltakerstaten hvor en søknad om teknisk godkjenning fremlegges.

Artikkel 11 **Sertifikater**

§ 1 Tildeling av godkjenning av konstruksjonstype eller driftsgodkjenning fastslås i form av to separate dokumenter kalt: «Sertifikat for godkjenning av konstruksjonstype» og «Sertifikat for driftsgodkjenning».

§ 2 Sertifikatet for godkjenning av konstruksjonstype skal inneholde en nærmere angivelse av:

- a) fabrikanten av det rullende materiellets konstruksjonstype;

- b) samtlige tekniske data som er nødvendige for å kunne identifisere det rullende materiellets konstruksjonstype;
- c) eventuelt særlige trafikkvilkår for et rullende materiells konstruksjonstype og for rullende materiell som svarer til denne konstruksjonstypen.

§ 3 Sertifikatet for driftsgodkjenning skal inneholde en nærmere angivelse av:

- a) innehaveren av det rullende materiellet;
- b) samtlige tekniske data som er nødvendige for å kunne identifisere det rullende materiellet, noe som også kan gjøres i form av en henvisning til sertifikatet for godkjenning av konstruksjonstype;
- c) eventuelt særlige trafikkvilkår for det rullende materiellet;
- d) eventuelt sertifikatets gyldighetstid;
- e) ettersyn av det rullende materiellet som foreskrevet i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, i de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7 § 2 eller § 3 eller i konstruksjons- og utstyrbestemmelsene i vedlegget til RID, samt andre tekniske kontroller av det rullende materiellets konstruksjonselementer og bestemte innretninger.

§ 4 Sertifikatene skal være trykket på minst to språk, hvorav minst ett skal velges blant organisasjonens arbeidsspråk.

Artikkel 12

Standardmodeller

§ 1 Organisasjonen foreskriver standardmodeller av «Sertifikat for godkjenning av konstruksjonstype» og «Sertifikat for driftsgodkjenning». De utarbeides og vedtas av Den tekniske ekspertkomité.

§ 2 Artikkel 35 §§ 1 og 3 til 5 i overenskomsten gjelder analogt.

Artikkel 13

Database

§ 1 En database over rullende materiell som er godkjent for internasjonal trafikk opprettes og oppdateres i regi av Organisasjonen.

§ 2 De kompetente myndigheter, eller eventuelt de organer som har fått tillatelse av vedkommende myndigheter til å godkjenne rullende materiell for drift, oversender Organisasjonen uten opphold de nødvendige data om rullende materiell som er godkjent for internasjonal trafikk i henhold til De enhetlige rettsregler. Den tekniske ekspertkomiteen fastsetter hvilke data som er nødvendige. Det er kun disse data som blir lagt inn i databasen. Uansett skal enhver driftsstans, offisiell immobilisering, inndragning av driftsgodkjenning og endring av rullende materiell som avviker fra den godkjente konstruksjonstypen, meddeles Organisasjonen.

§ 3 De data som blir registrert i databasen blir kun betraktet som et gjendrivelig bevis for at rullende materiell er innvilget teknisk godkjenning.

§ 4 De registrerte data kan konsulteres av:

- a) deltakerstatene;
- b) jernbaneforetak som deltar i internasjonal trafikk og som har sitt hovedkontor i en deltakerstat;
- c) infrastrukturforvaltere som har sitt hovedkontor i en deltakerstat hvor det foregår internasjonal trafikk på statens infrastruktur;
- d) fabrikanter av rullende materiell, når det gjelder eget rullende materiell;
- e) innehavere av rullende materiell, når det gjelder eget rullende materiell.

§ 5 De data som de berettigede nevnt i § 4 har adgang til samt vilkårene for slik adgang, er definert i et vedlegg til De enhetlige rettsregler. Dette vedlegget er en integrert del av De enhetlige rettsregler. Innholdet i vedlegget blir fastlagt av Revisjonskomiteen etter den fremgangsmåten som er fastsatt i artiklene 16, 17 og 33 § 4 i overenskomsten.

Artikkel 14

Påskrifter og tegn

§ 1 Rullende materiell som er godkjent for trafikk skal være forsynt med:

- a) et tegn som tydelig viser at de er godkjent for internasjonal trafikk i samsvar med De enhetlige rettsregler, og
- b) andre påskrifter og tegn som er foreskrevet i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU.

§ 2 Den tekniske ekspertkomiteen fastsetter det tegn som er nevnt i § 1 bokstav a) samt den overgangsperiode hvor rullende materiell som er godkjent for internasjonal trafikk kan være forsynt med andre påskrifter og tegn enn dem som er angitt i § 1.

§ 3 Artikkel 35 §§ 1 og 3 til 5 i overenskomsten gjelder analogt.

Artikkel 15

Vedlikehold

Rullende materiell og annet jernbanemateriell skal være i god vedlikeholdsmessig stand slik at deres tilstand ikke på noen måte setter driftssikkerheten i fare eller er til skade for miljøet og folkehelsen når de går i eller nyttes til internasjonal trafikk. I den forbindelse skal rullende materiell være underlagt det ettersyn og de vedlikeholdsoperasjoner som er foreskrevet i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, i de særlige vilkår som er satt for en godkjenning etter artikkel 7 § 2 eller § 3 eller i konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i vedlegget til RID.

Artikkel 16

Ulykker og alvorlige skader

§ 1 Ved ulykker eller alvorlige skader på rullende materiell, plikter infrastrukturforvalterne, eventuelt sammen med de berørte innehaverne og jernbaneforetakene:

- a) omgående å treffe alle nødvendige tiltak for å ivareta sikkerheten ved jernbanetrafikken, miljøet og folkehelsen, og
- b) å fastslå årsakene til ulykken eller den alvorlige skaden.

§ 2 Rullende materiell som ikke lenger kan repareres gjennom en mindre operasjon for å bli integrert i et tog og trafikkerer skinnegangen på egne hjul uten å være til fare for driften, betraktes som alvorlig skadet.

§ 3 Ulykker og alvorlige skader skal omgående meddeles den myndighet som har godkjent det rullende materiellet for trafikk. Vedkommende myndighet kan be om at det skadde materiellet fremvises, også hvis det allerede er blitt reparert, slik at den kan forsikre seg om gyldigheten av den tildelte driftsgodkjenningen. Eventuelt kan ny driftstillatelse kreves.

§ 4 De kompetente myndigheter i deltakerstatene underretter Organisasjonen om årsakene til ulykker og alvorlige skader i internasjonal trafikk. Den tekniske ekspertkomiteen kan, på forespørsel fra en av deltakerstatene, undersøke årsakene til alvorlige ulykker i internasjonal trafikk med henblikk på en eventuell videreutvikling av konstruksjons- og riftsbestemmelsene for rullende materiell og annet jernbanemateriell slik de fremgår av vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU.

Artikkel 17

Immobilisering og avvisning av rullende materiell

Den kompetente myndighet som er nevnt i artikkel 5, et annet jernbaneforetak eller en infrastrukturforvalter kan ikke avvise eller immobilisere rullende materiell når De enhetlige rettsregler, bestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, de særlige vilkår som er satt for en godkjenning i henhold til artikkel 7 § 2 eller § 3 samt konstruksjons- og utstyrsbestemmelsene i vedlegget til RID, er overholdt.

Artikkel 18

Manglende overholdelse av bestemmelsene

§ 1 Med forbehold for § 2 og artikkel 10 § 9 bokstav c), er de juridiske følgene av en manglende overholdelse av De enhetlige rettsregler og av bestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, regulert i nasjonal rett i den deltakerstaten hvor vedkommende myndighet har gitt driftsgodkjenning, herunder også reglene for lovkonflikter.

§ 2 De sivil- og strafferettslige følgene av en manglende overholdelse av De enhetlige rettsregler og av bestemmelsene i vedleggene til De enhetlige rettsregler APTU, er for

infrastrukturens del regulert i nasjonal rett i den deltakerstaten hvor infrastrukturforvalteren har sitt hovedkontor, herunder også reglene for lovkonflikter.

Artikkel 19

Tvister

Oppstår det uenighet mellom to eller flere deltakerstater om teknisk godkjenning av rullende materiell og annet jernbanemateriell for bruk i internasjonal trafikk, kan uenigheten fremlegges for Den tekniske ekspertkomité dersom partene ikke kommer fram til enighet gjennom direkte forhandlinger. Slike tvister kan også reises for voldgiftsdomstolen i samsvar med den fremgangsmåten som er nevnt i del V av overenskomsten.

De enhetlige rettsregler om sikker togdrift i internasjonal trafikk (EST - Bilag H til overenskomsten)

Artikkel 1 Virkeområde

I disse enhetlige rettsregler fastsettes krav til sikker togdrift i internasjonal trafikk, herunder til sikkerhetssertifisering og tilsyn.

Artikkel 2 Definisjoner

I disse enhetlige rettsregler, deres vedlegg og UTP menes, i tillegg til de termer som er definert i artikkel 2 i De enhetlige rettsregler ATMF og artikkel 2 i De enhetlig rettsregler APTU, med termen

- a) «driftsområde»: nett i to eller flere avtalestater der et jernbaneforetak har til hensikt å drive virksomhet,
- b) «sikkerhetssertifiserende myndighet»: nasjonal eller internasjonal enhet med ansvar for å utstede sikkerhetssertifikater til jernbaneforetak,
- c) «sertifisert jernbaneforetak»: jernbaneforetak som har et sikkerhetssertifikat utstedt av en sikkerhetssertifiserende myndighet,
- d) «samtrafikkevne»: evne til å drive sikker og kontinuerlig togtrafikk innenfor et jernbanesystem og til og fra andre jernbanesystemer, samtidig som disse togene oppviser de påkrevde nivåene for yteevne,
- e) «overvåking»: ordninger som jernbaneforetak eller infrastrukturforvaltere innfører for å kontrollere at deres sikkerhetsstyringssystem brukes på riktig måte og er effektivt,
- f) «jernbanesystem»: nett i hver avtalestat som består av linjer, stasjoner, knutepunkter og terminaler beregnet på internasjonal jernbanetraffic, og alle kjøretøyer som trolig vil kjøre på hele eller deler av nettet,
- g) «sikkerhetssertifikat»: et bevis på at det aktuelle jernbaneforetaket har innført sitt sikkerhetsstyringssystem, og at det kan ivareta driften på en sikker måte innenfor driftsområdet i staten der sertifikatet er gyldig,
- h) «sikkerhetsstyringssystem»: organisering, ordninger og prosedyrer som en infrastrukturforvalter eller et jernbaneforetak har innført for å kunne drive sin virksomhet på en sikker måte,

- i) «tilsyn»: ordninger som den nasjonale tilsynsmyndigheten iverksetter for å overvåke et jernbaneforetaks sikkerhetsnivå etter at det har mottatt et sikkerhets sertifikat,
- j) «tilsynsmyndighet»: nasjonal eller internasjonal enhet med ansvar for å føre tilsyn med at sikkerhetsstyringssystemet brukes på riktig måte.

Artikkel 3

Krav til drift og sikkerhet

§ 1 Tog skal kjøres i internasjonal trafikk i samsvar med de krav til drift og sikkerhet som er fastsatt i disse enhetlige rettsregler.

§ 2 Med forbehold for det ansvar som hviler på enheter med ansvar for vedlikehold av jernbanekjøretøyer, og alle andre aktører som kan ha innflytelse på en sikker drift av jernbanesystemet, skal avtalestatene sikre at ansvaret for sikker togdrift i internasjonal trafikk, og risikohåndteringen knyttet til dette, på deres territorium ligger hos den eller de berørte infrastrukturforvaltere og jernbaneforetaket eller -foretakene som kjører toget.

§ 3 Avtalestatene skal kreve at alle jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk på deres territorium, har innført et sikkerhetsstyringssystem og overvåker at det brukes på riktig måte.

§ 4 Avtalestatene skal sikre at alle bindende drifts- og sikkerhetsregler offentliggjøres og stilles til rådighet for jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere.

Artikkel 4

Sikkerhetssertifiserende myndighet

§ 1 Hver avtalestat skal sikre at det opprettes en sikkerhetssertifiserende myndighet som med hensyn til organisering, rettslig form og beslutningstaking er uavhengig av ethvert jernbaneforetak og enhver infrastrukturforvalter.

Den sikkerhetssertifiserende myndigheten og tilsynsmyndigheten som er nevnt i artikkel 6 § 1, kan være to separate enheter, eller inngå i en og samme organisasjon.

§ 2 Hver avtalestat skal gi Generalsekretæren melding om sin sikkerhetssertifiserende myndighet på minst ett av organisasjonens arbeidsspråk, og skal holde denne informasjonen oppdatert.

§ 3 Generalsekretæren skal offentliggjøre opplysningene som er nevnt i § 2 på organisasjonens nettsted, på de språk som er benyttet i meldingen.

Artikkel 5

Sikkerhetssertifisering av jernbaneforetak

§ 1 Avtalestatene skal bare gi jernbaneforetak med sikkerhetssertifikat som er gyldig på deres territorium, tillatelse til drift av tog i internasjonal trafikk.

§ 2 Sikkerhetssertifikater for drift av tog i internasjonal trafikk skal utstedes i samsvar med bestemmelsene i disse enhetlige rettsregler.

§ 3 Når sikkerhetssertifiserende myndighet utsteder sikkerhetssertifikater til jernbaneforetak som allerede har et sikkerhetssertifikat som er gyldig i en annen avtalestat, skal den godkjenne resultatene av samsvarsvurderinger som sikkerhetssertifiserende myndighet i den andre avtalestaten har gjort.

En slik godkjenning er bare obligatorisk i den grad samsvarsvurderingene er utført på grunnlag av bestemmelser som tilsvarer bestemmelsene i vedleggene til disse enhetlige rettsregler, eller i enhetlige tekniske bestemmelser.

Sikkerhetssertifiserende myndigheter skal samarbeide om dette.

§ 4 I tillegg til § 3 kan avtalestatene inngå avtaler om gjensidig anerkjennelse av sikkerhetssertifikater, eller deler av dem, utstedt av sikkerhetssertifiserende myndighet i andre stater, forutsatt av vurderingskriteriene som ligger til grunn for utstedelsen av sikkerhetssertifikatet, sikrer samsvar med gjeldende kriterier i disse statene. Slike avtaler skal meldes inn til Generalsekretæren. Generalsekretæren skal offentliggjøre denne informasjonen. Vilkårene for gjensidig anerkjennelse av sikkerhetssertifikater, eller deler av dem, kan også fastlegges i et vedlegg til disse enhetlige rettsregler.

§ 5 Avtalestatene skal sikre at deres sikkerhetssertifiserende myndighet fører et offentlig register over jernbaneforetak med sikkerhetssertifikat som er gyldig på deres territorium for drift av tog i internasjonal trafikk, med angivelse av deres driftsområde og hvert enkelt sertifikats gyldighet, og de skal holde dette registeret oppdatert.

§ 6 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta spesifikasjonene og de praktiske ordningene for en felles database for offentliggjøring av den informasjon som er angitt i § 5.

§ 7 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta anbefalinger om innføring av en ordning med samarbeid og likemannsevaluering mellom sikkerhetssertifiserende myndigheter, til støtte for gjensidig anerkjennelse som beskrevet i § 4.

Artikkel 6

Tilsyn

§ 1 Hver avtalestat skal sikre at det opprettes en tilsynsmyndighet som med hensyn til organisering, rettslig form og beslutningstaking er uavhengig av ethvert jernbaneforetak og enhver infrastrukturforvalter.

Tilsynsmyndigheten og den sikkerhetsertifiserende myndigheten som er nevnt i artikkel 4 § 1, kan være to separate enheter, eller inngå i en og samme organisasjon.

§ 2 Tilsynsmyndigheten skal føre tilsyn med at jernbaneforetakenes sikkerhetsstyringssystem brukes på riktig måte, i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

§ 3 Hver avtalestat skal gi Generalsekretæren melding om sin tilsynsmyndighet på minst ett av organisasjonens arbeidsspråk, og skal holde denne informasjonen oppdatert.

§ 4 Generalsekretæren skal offentliggjøre opplysningene som er nevnt i § 3 på organisasjonens nettsted, på de språk som er benyttet i meldingen.

§ 5 Den tekniske ekspertkomiteen skal ha myndighet til å vedta anbefalinger om innføring av en ordning med samarbeid og likemannsevaluering mellom tilsynsmyndigheter, til støtte for gjensidig anerkjennelse som beskrevet i § 5.

Artikkel 7

Sikkerhetsstyring og togdrift

§ 1 Jernbaneforetak skal bare kjøre tog i internasjonal trafikk innenfor driftsområdet som er oppført i deres sikkerhetssertifikater.

§ 2 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal føre kontroll med alle sikkerhetsrisikoer som er knyttet til deres virksomhet.

§ 3 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal samarbeide om å sikre at tog i internasjonal trafikk som de har ansvar for, kjører på en sikker måte.

§ 4 Infrastrukturforvaltere og jernbaneforetak som deltar i driften av tog i internasjonal trafikk, skal innføre sitt sikkerhetsstyringssystem og overvåke at det brukes på riktig måte, i samsvar med disse enhetlige rettsregler.

Artikkel 8

Vedlegg og anbefalinger

§ 1 Den tekniske ekspertkomiteen skal treffe beslutning om vedtakelse eller endring av et vedlegg etter framgangsmåten som er fastlagt i artikkel 16 og 20 og artikkel 33 § 6 i overenskomsten. Dens beslutninger skal tre i kraft i samsvar med artikkel 35 §§ 3 og 4 i overenskomsten.

§ 2 En anmodning om vedtakelse eller endring av et vedlegg kan fremmes av:

- d) enhver avtalestat,
- e) enhver regional organisasjon som definert i artikkel 2 x) i De enhetlige rettsregler ATMF,
- f) enhver representativ internasjonal sammenslutning der det av sikkerhetsmessige og økonomiske årsaker er helt nødvendig for medlemmene at vedlegget foreligger når de skal drive sin virksomhet.

§ 3 Med sikte på en harmonisert gjennomføring av kravene i disse enhetlige rettsregler skal vedleggene til disse enhetlige rettsregler inneholde:

- e) en felles sikkerhetsmetode knyttet til kravene til sikkerhetsstyringssystemet, som skal følges av sikkerhetssertifiserende myndigheter når de utsteder sikkerhetssertifikater, og av jernbaneforetak og infrastrukturforvaltere når de utvikler, gjennomfører, opprettholder og forbedrer sine sikkerhetsstyringssystemer,
- f) en felles sikkerhetsmetode for overvåking, som skal følges av jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og vedlikeholdsansvarlige enheter,
- g) nødvendige lenker til den felles sikkerhetsmetoden for risikoevaluering og risikovurdering som skal følges av jernbaneforetak, infrastrukturforvaltere og vedlikeholdsansvarlige enheter når de foretar endringer av jernbanesystemet av teknisk, driftsmessig eller organisatorisk art,
- h) en felles sikkerhetsmetode for tilsyn, som skal følges av tilsynsmyndigheter.

Den tekniske ekspertkomiteen skal vurdere om det skal inntas harmoniserte framgangsmåter for utstedelse av sikkerhetssertifikater.

§ 4 Den tekniske ekspertkomiteen, med bistand fra ad-hoc arbeidsgrupper og Generalsekretæren, har ansvar for å utarbeide vedlegg på grunnlag av anmodninger fremmet i samsvar med § 2.

§ 5 Den tekniske ekspertkomiteen kan anbefale metoder og praksis med hensyn til sikker togdrift i internasjonal trafikk.

Artikkel 9

Erklæringer

§ 1 Enhver avtalestat kan, innen fire måneder fra Generalsekretærens melding om den tekniske ekspertkomiteens beslutning, avgi en grunngitt erklæring som underretter ham om at den ikke vil anvende vedlegget til disse enhetlige rettsregler med hensyn til hele eller deler av den jernbaneinfrastruktur som ligger på dens territorium, og trafikken på denne infrastrukturen.

§ 2 En avtalestat som har avgitt en erklæring i samsvar med § 1, skal ikke medregnes når det avgjøres hvor mange stater som må gjøre innsigelse i samsvar med artikkel 35 § 4 i overenskomsten for at en beslutning truffet av den tekniske ekspertkomiteen ikke skal tre i kraft.

§ 3 En stat som har avgitt en erklæring i samsvar med § 1, kan på ethvert tidspunkt trekke den tilbake ved melding til Generalsekretæren. Tilbaketrekningen får virkning den første dagen i den andre måneden som følger etter meldingen.